

3 20 171
Zschedzenak.

Wrotyna

za Serbow

na pshestupne lito

1880.

BIBLIOT. SEMINARIJ
ST. PETRI
PRAGAE

Z nakladom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji J. E. Smolerja.

4 h
V 472 m

Wydawca J. E. Smolerz w knihowni w macziczym domje w Budyshinje.

W tutym 1880. lécze po Chrystufu, kotrež je pšhestupne lěto a 366 dnjow wopšhija, liczi šo:

wot stworjenja šwěta	5829,
wot wustajenja julianskeje protyki	1925,
wot czerpjenja a horjeftacža Chrystufoweho	1847,
wot spoczatka kšhescizijanstwa w Šerbach	860,

wot šałoženja budyškeho tachantstwa	660,
wot spoczatka reformazije	363,
wot naroda krala Alberta	52,
wot šałoženja maczizy šerbskeje	33.

Šyrkwinske lětne šnamjenja.

W porjedzenej Reho- rjowej protyzy:	W starej julianskej protyzy:
19 . . . štota liczba	19.
13 . . . wobwób šlonza	13.
8 . . . romške danške cžišło	8.
DC . . pišnik njedželski	FE.
XVIII epaktj	XXIX.
28. mērza . . . jutrownicža	20. haprleje.
26 njedzele po šwj. trojizy, do 1. adventa	23 njedzele.

Šacznice šlónčžka a měšacžka.

W lécze 1880 šo šlónčžko štyri króc, měšacžk dwójž šacznj. Wot nich budžetej jenož pošlenje šacznice šlónčžka a druge měšacžkowe widženje. Šrenje šacznice šlónčžka je totalne a šmeje šo w nozy wot 11. do 12. januara wječor wot 9 hodžin hač do ranja 2 hodžinow, t widženju na wulkim morju a š džela w połnožnej Amerizy; druge 7. julija dop. 11 hodž. w połonskej Amerizy a Afrizy; tšecze 2. dezebembra rano 3 hodž. 43 min. na połonschim lodožtym morju; šchtwórt da šo 31. dezebembra pop. 3 hodž. 2 min. pola naš widžecž, hdyž šlónčžto šo šhoma. Měšacžkowe šrenje šacznice stanje šo 22. junija pop. 1 hodž. 13 min. w wječornej Amerizy a w Australištej; druge da šo 16. dezebembra pop. wot 2 hodž. 42 min. hač do 6 hodž. 31 min. pola naš a w žyfej Europje runje tehdy widžecž, hdyž měšacžk šhadža.

W lécze 1880 knježi Měšacžk. D

Štolětna protyka praji, šo šu te lěta, w kotrychž Měšacžk knježi, bóle mokre, dyžli šymne a šuche.

Małeto budže jara mokre a pšchi tym cžopje; mērž je šymny a deščezkojty; meja teho runja; junij je rjany a deščezkojty.

W lécžu je š šhwilemi cžopjo, tola pak tež hušto šymne wjedro.

Mašyma a šyma stej pšchi šapoczatku šymnej a mokrej a šmejetej šrenju šymu; pšchi šonzu novembra a w dezebriu pošidže šněh a na to nastanje wótre mjeršnjenje. W tutej šymje wowzy a pčožy jara šonž šjeru.

Małětny šym, kaž wowš a jeczmenj, budže šrenje žně dawacz, nješně šo pak pšhes mērca šahe wošhcz. Wjele šyma budže, ale mało wotawy.

Mašymny šym, je-li šahe wošhcy, šo lohzy nješkafy. Kožka a pšheža šmejetej wjazy šlóny, hač šornow.

Mašymu dyrbi šo wščitko šahe wošhcz a šymjo šo prawje šawłócžicž. Šsadu wjele njebudže.

Wózne wichory a šylne deščezki wjele šchodny nacžinja.

Šuškazy, waki a myšče pšodny semje wošchodža. Wjele rybow, mało šornow.

Štyri lětne cžahy.

Šapoczatk nalečža:	20. mērza rano 6 hodž.
= lécža:	21. junija rano 3 hodž.
= mašymny:	22. šeptembra popoždny 5 hodž.
= šymny:	21. dezebembra dopoždny 11 hodž.

Štyri kwatembry.

W porjedzenej Reho- rjowej protyzy:	W starej julianskej protyzy:																
18. februara	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding: 0 5px;">Reminiscere</td> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td>12. mērza</td> </tr> <tr> <td>19. meje</td> <td>šwj. Trojizy</td> <td></td> <td>11. junija</td> </tr> <tr> <td>15. šeptembra</td> <td>kšhizja</td> <td></td> <td>17. šeptembra.</td> </tr> <tr> <td>15. dezebembra</td> <td>Luzije</td> <td></td> <td>17. dezebembra.</td> </tr> </table>	}	Reminiscere	}	12. mērza	19. meje	šwj. Trojizy		11. junija	15. šeptembra	kšhizja		17. šeptembra.	15. dezebembra	Luzije		17. dezebembra.
}		Reminiscere	}	12. mērza													
19. meje		šwj. Trojizy		11. junija													
15. šeptembra		kšhizja		17. šeptembra.													
15. dezebembra	Luzije		17. dezebembra.														

Jutrowna tabella.

1881: 17. haprleje.	1885: 5. haprleje.
1882: 9. haprleje.	1886: 25. haprleje.
1883: 25. mērza.	1887: 10. haprleje.
1884: 13. haprl. (pšch. l.)	1888: 1. haprl. (pšch. l.)

12 njebieške šnamjenja.

☾ boran, ☼ byt, ♃ dwójnikaj, ♁ raf, ♁ law, ♄ knježna, ♁ waha, ♁ šchorpion, ♁ ššelnik, ♁ šošoróžk, ♁ wódnny muž, ♁ rybje.

Abbreviatury abo pšchifrótschenje šlowow.

☉ šlónčžto, D měšacžk, ☺ pošny měšacžk, ☾ pošleni bérškif, ☼ mšodny měšacžk, ☾ přeni bérškif, šh. p. šhadženje popoždny, šh. d. šhadženje dopoždny, šh. p. šhwanje popoždny, šh. d. šhwanje dopoždny, h. hodžina, m. minuta.

1880. Januar,

wulki rózjt,

ma 31 dnjow.

Dnjenje a dnj.	Porjedzena protyfa.		Stara juliansta protyfa. Dezember.	☉		☽	☾
	Evangelsta.	Katholsta.		skhadz. h. m.	řhom. h. m.		
1. tydzeń. Text dop.: Mat. 16, 24—26; Mj. 102, 26—29; Ěebr. 10, 35—36; pop.: Jan. 4, 34—36.							
1 ťhtwórtk	Nowe lěto	Nowe lěto	20 Ignaca	8 54	2	☾	řh. p.
2 pjatk	Małcharja	Małcharja	21 Juliany	8 54	3	☾	9 45
3 řobota	Kařchpra	Anthera	22 Anastazij.	8 54	4	☾	11 1
2. tydzeń. Text dop.: 1 Mójš. 17, 1—4; Ěef. 45, 5—7; Romšf. 14, 7—8; pop.: Ěuf. 12, 16—18.							
4 njedzela	Mj. p. now. I.	Mj. p. now. I.	23 4. n. adv.	8 44	5	☾	řh. d.
5 pónđzela	Simeona	Simeona	24 Had. a Ěěv.	8 44	6	☾	0 20
6 wutora	3 kralow	Swj. 3 kral.	25 Boži dź.	8 44	8	☾	1 41
7 řjeda	Juliany	Božidara	26 2. dź. hod.	8 44	9	☾	3 5
8 ťhtwórtk	Erharda	Severina	27 Šćěpana	8 44	10	☾	4 30
9 pjatk	Ějeřeziměra	Juliana	28 2000 mrt.	8 34	11	☾	5 47
10 řobota	Zachariáša	Agathona	29 Njew. dź.	8 34	12	☾	6 52
3. tydzeń. Text dop.: 1 Mójš. 28, 10—17; Mj. 139, 7—12; Kolof. 2, 18; pop.: Mat. 3, 13—17.							
11 njedzela	1. n. p. 3 fr.	1. n. p. 3 fr.	30 n. p. hodź.	8 34	14	☾	řh. p.
12 pónđzela	Reinholba	Arkadija	31 Sylvestra	8 24	15	☾	5 10
13 wutora	Ěilarija	Leontija	1 jan. 1880	8 14	17	☾	6 34
14 řjeda	Felixa	Ěilarija	2 Melanije	8 14	18	☾	7 55
15 ťhtwórtk	Bohuwěra	Barwola	3 Gordija	8 04	19	☾	9 12
16 pjatk	Erdmuthy	Marcella	4 Theofanta	7 59	21	☾	10 26
17 řobota	Antonija	Antonija	5 Malachija	7 58	23	☾	11 37
4. tydzeń. Text dop.: 1 Mójš. 50, 15—21; Ějchřřf. Gal. 3, 5—7; Ěaf. 3, 17—18; pop.: Mat. 4, 1—12.							
18 njedzela	2. n. p. 3 fr.	2. n. p. 3 fr.	6 Swj. 3 kr.	7 57	24	☾	řh. d.
19 pónđzela	Priski	Kanuta	7 Jan. kr. ěen.	7 57	25	☾	0 49
20 wutora	Fab. a Sebast.	Fab. a Bořt.	8 Jurija kr.	7 56	27	☾	1 58
21 řjeda	Ěaňže	Ěaňže	9 Polyeukta	7 55	29	☾	3 6
22 ťhtwórtk	Winzenza	Vincenca	10 Reh. Naz.	7 54	31	☾	4 10
23 pjatk	Charity	Marije řlub.	11 Theodosij.	7 53	32	☾	5 7
24 řobota	Timotheja	Timotheja	12 Fastiana	7 51	34	☾	5 56
5. tydzeń. Text dop.: 1 Kron. 18, 15—20; Ěer. 9, 23—24; 1 Pětra 5, 6—7; pop.: Jan. 2, 23—25.							
25 njedzela	Septuagesf.	Septuagesf.	13 1. n. p. 3 kr.	7 50	36	☾	6 36
26 pónđzela	Polykarpa	Polykarpa	14 Zacheja	7 49	38	☾	7 7
27 wutora	Jana Ěhr.	Vitalina	15 Paw. Ah.	7 48	40	☾	řh. p.
28 řjeda	Karolinj	Cyrilla	16 Pětr w rjć.	7 47	41	☾	6 18
29 ťhtwórtk	Theobalda	Franca Gal.	17 Athanasij.	7 46	42	☾	7 33
30 pjatk	Abelgundj	Martiny	18 Antonija	7 44	44	☾	8 50
31 řobota	Virgilija	Pětra z Noly	19 Makarija	7 43	46	☾	10 8

Sermanki a škótné wiki.

Enamjěřko * řeka škótné wiki; ťnamj. ř pař hermant a škótné wiki. Ěbžěž ničžo řtajene njeje, tam je jenož hermant.

NB. Doteľž řo hermantki druhy pšehopozža, dha řu řmlyki možne.

2. Ěipřf.

5. Ěulow.*

7. Ějeřwacžidlo.*

12. Ěinšbóřf.*

21. Wulle Ěžary.*

26. Ěubaň. Ěulow. ř Ěum-
řg.

31. Budyřchin.*

Ěěřaczkowe pšehmenjenje a wjedro.

☾ Ěořleni běřtkřf 5. jan. rano 7 hodź. 46 min. ma deřčezřf a řněř.

☉ Ělody měř. 11. jan. wječřor 11 hodź. 37 min. pořaze na řymne wětry.

☽ Ěřeni běřtkřf 19. jan. rano 7 hodź. 38 min. pščinjeře řenak řymne wjedro.

☼ Ěořny měř. 27. jan. dop. 11 hodź. 10 min. pořaze na wětr a deřčezřf.

Štolětna protyfa.

Šapocžatk jan. řmje řtajnu řymu; 8. pščinřđže ř nowa řněř a řyma wotjane hačž do 15.; na to hačž do řouza řzopolřře wjedro nařtanjne ř wětrom, řněřhom a ř deřčezřfom.

Ř nowemu lětu 1880.

We Ěořim mjenje řapocžany to lube nowe lěto. Ěařč zjař a pšchřhod nje-wěřn, nařř řřuf a nařře mřto, wřřo, wřřchřto Ěořu porucžny, wón budž nam dobry řchčedřny. — Ějeř wěra, lubořč, nadžija řwět wřřčednje wobřřo-žuje; wřřo dobre njeř-řo pšchřřporya a nařř pucž wupřřřuje: Dha řoždy řerje dořonja, řaž lěto ř Ěořom řapocža.

Ze-ři nowe lěto řařne, dha budže řlóbne lěto. — Deřčezřf w januaru řřwam řřřobžř.

1880. Februar,

mały różt,
ma 29 dnjow.

Dziedzienie a dnj.	Porzedzjena protyfa.		Stara julianiska protyfa. Januar.	☉		Njebjeffe inamjen.	D fth. fh. h. m.
	Evangelfta.	Katholifka.		fthadż. h. m.	fhom. h. m.		
5. tydzeń.	Tęxt dop.: 2 Sam. 12, 1—7; Ezech. 18, 20; 1 Kor. 6, 19—20; pop.: Jan. 4, 5—15.						
1 njedźzela	Seragefim.	Seragefim.	20 2. n. p. 3k.	7 41	4 48	☿	11 28
2 pónđzela	Mar. wuč.	Swęcźk Mr.	21 Maxima	7 40	4 50	☿	fth. d.
3 wutora	Wlazija	Wlazija	22 Timotheja	7 38	4 52	☿	0 51
4 ųrjeda	Veroniki	Veroniki	23 Klem. w.	7 36	4 54	☿	2 13
5 ųhtwórtk	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 35	4 56	☿	3 31
6 pjatk	Dorotheje	Dorotheje	25 Reh. th.	7 33	4 57	☿	4 39
7 ųobota	Richarda	Romualda	26 Xenofona	7 31	4 59	☿	5 34
6. tydzeń.	Tęxt dop.: 1 Król. 2, 1—4; Pręd. Gal. 7, 3—5; Hebr. 13, 7; pop.: Jan. 4, 19—30.						
8 njedźzela	Estomihi	Quinquag.	27 3. n. p. 3kr.	7 30	5 0	☿	6 14
9 pónđzela	Apolonije	Apolonije	28 Efraima	7 28	5 2	☿	6 44
10 wutora	Póųtniżh	Póųtnich	29 Ignacija	7 27	5 4	☿	fth. p.
11 ųrjeda	Popj. ųrjeda	Popj. ųrjeda	30 Basilija	7 25	5 6	☿	6 46
12 ųhtwórtk	Jordana	Jordana	31 Cyra	7 23	5 8	☿	8 3
13 pjatk	Eulalije	Eulalije	1 februara	7 21	5 10	☿	9 16
14 ųobota	Balentina	Balentina	2 Mar. wuč.	7 19	5 12	☿	10 29
7. tydzeń.	Tęxt dop.: 1 Król. 3, 5—15; Pj. 85, 8—14; Romf. 12, 7—8; pop.: Jan. 5, 5—18.						
15 njedźzela	Inwocavit	1. n. póųta	3 4. n. p. 3kr.	7 17	5 14	☿	11 40
16 pónđzela	Oneųima	Juliany	4 Isidora	7 15	5 15	☿	fth. d.
17 wutora	Konųtanzije	Konųtancije	5 Agathy	7 13	5 17	☿	0 49
18 ųrjeda	Kwatbr.	Suche dnj	6 Dorotheje	7 12	5 18	☿	1 55
19 ųhtwórtk	Sufanny	Gabina	7 Parthena	7 10	5 20	☿	2 55
20 pjatk	Leberechta	Eucharija	8 Theodora	7 8	5 22	☿	3 48
21 ųobota	Cleonory	Adelheidy	9 Nikofora	7 6	5 24	☿	4 32
8. tydzeń.	Tęxt dop.: Ezech. 33, 7—9; Jeų. 58, 6—9; 2 Pętr. 1, 19—21; pop.: Łuf. 9, 51—56.						
22 njedźzela	Reminiųe.	2. n. póųta	10 5. n. p. 3kr.	7 4	5 26	☿	5 7
23 pónđzela	Lazara	Lazara	11 Eufrosiny	7 2	5 28	☿	5 34
24 wutora	Pųcheųt. dźeń	Pųcheųt. dźeń	12 Meticija	7 0	5 29	☿	5 57
25 ųrjeda	Matthiaųa	Nęųtora	13 Matiasa	6 58	5 30	☿	6 16
26 ųhtwórtk	Wiktoryje	Wiktoryna	14 Auxencija	6 56	5 32	☿	fth. p.
27 pjatk	Pol. pjatk	Leandra	15 Onesima	6 54	5 34	☿	7 52
28 ųobota	Bolbrechta	Matarija	16 Pamfila	6 52	5 36	☿	9 13
9. tydzeń.	Tęxt dop.: Reh. 9, 30—34; Pj. 77, 8—14; 1 Pętr. 1, 13—16; pop.: Jan. 11, 1—16.						
29 njedźzela	Oculi	3. n. póųta	17 Septuag.	6 50	5 38	☿	10 36

Sermanki a ųkótnę wiki.

3. Gaųyn. † ųarow. Ruųow.
4. Njęųwacźibto. * Radeberg.*
7. Kalawa.*
9. Chorjeł. † Wojeręż. † Woųtrow. † Damua.*
10. Brody. †
13. ųarżow.*
14. Drjowf.* Trębule.*
16. Biųtopiżh.* ųuboraų. † Grođk. † Grođźiųcęzo.*
17. ųarųcę. †
21. Wętoųųom.*
23. Nowoųał. † Roųbórt.*
24. Dobroług.*
28. ųitawa. Ruųow.* Lubin.*

Njęųacźkowe pųųe- męnjenje a wjedro.

☉ Poųųeni bęrtlik 3. febr. pop. 4 hodź. 36 min. ųmęje rjenicę wjedro.

☉ Młody męų. 10. febr. pop. 0 hodź. 15 min. połaże na ųnęh a deųcę.

☉ Pęni bęrtlik 18. febr. rano 4 hodź. 43 min. pųųinjeųe mjerųnjenje.

☉ Połny męų. 26. febr. rano 2 hodź. 19 min. połaże na ųnęh a wętr.

Stolętna protyfa.

1. febr. budże eżopko;
3. hać do 6. ųyna a pomrędżene njebo;
8. rjenje; 10. deųcę; wot 13. hać do kónza ųnęh a wulla ųyna.

Młoty februar płódnę lęto lubi. — Je-li ųwęcźk Marije węųųiųoųy a ųmny, dęha nalećzo bórny pųųinđe. — ųyna na Pętrowy ųtót (22.) dleje traje. — Wjele deųcęųitow w februaru wjele mokroty ųa žyle lęto węųcęji.

1880. Mèrc,

nalétnik,

ma 31 dnjow.

Tydzień a dnaj.	Porzedżena protyka.		Stara julianiska protyka. Februar.	☉		Miejsce miejsc.	☾ sth. th.
	Evangeliska.	Katholiska.		sth. dnaj.	th. m.		
1 pòndżela	Albina	Albina	18 Lea kat.	6 47	5 40	☾	11 59
2 wutora	Amalije	Simplicija	19 Archippa	6 45	5 42	☾	sth. d.
3 ßrjeda	Kunigundy	Kunigundy	20 Lea bisk.	6 43	5 43	☾	1 20
4 sçhtwórtk	Gadriana	Abdriana	21 Timothej.	6 41	5 45	☾	2 31
5 pjatk	Bjedricha	Bjedricha	22 Eugena	6 39	5 46	☾	3 28
6 ßobota	Fridolina	Fridolina	23 Polykarp.	6 37	5 48	☾	4 12
10. tydzień.	Text dop.: Piob. 20, 22—30; Pi. 23; 2 Kor. 5, 19—21; pop.: Jan. 11, 32—46.						
7 njedżela	Łatave	4. n. pòsta	24 Sexages.	6 35	5 50	☾	4 45
8 pòndżela	Filemona	Filemona	25 Hlow. Jan.	6 32	5 51	☾	5 10
9 wutora	Rebeki	Franciska	26 Tarasija	6 30	5 53	☾	5 30
10 ßrjeda	Alexandra	Quastafije	27 Porfyrija	6 28	5 55	☾	5 48
11 sçhtwórtk	Rosiny	Eulogija	28 Prokopa	6 25	5 57	☾	th. p.
12 pjatk	Rehorja	Rehorja	29 Basilija	6 23	5 59	☾	8 8
13 ßobota	Salomona	Nicefora	1 mèrcia	6 21	6 1	☾	9 21
11. tydzień.	Text dop.: Ief. 53, 4—5; Pi. 73, 23—26; 1 Jan. 3, 5—6; pop.: Jan. 11, 47—57.						
14 njedżela	Judica	5. n. pòsta	2 Estomihi	6 19	6 2	☾	10 31
15 pòndżela	Kristofa	Longina	3 Eutropija	6 17	6 3	☾	11 40
16 wutora	Henrietty	Heriberta	4 Pòstnicy	6 15	6 5	☾	th. d.
17 ßrjeda	Herty	Patricija	5 Popj. srj.	6 12	6 7	☾	0 43
18 sçhtwórtk	Ufelfma	Cyrilla	6 42 martr.	6 10	6 9	☾	1 38
19 pjatk	Josefa	Józefa	7 Basilija	6 8	6 10	☾	2 25
20 ßobota	Joachima	Joachima	8 Theofyl.	6 5	6 12	☾	3 3
12. tydzień.	Text dop.: Ief. 53, 11—12; Pi. 118, 16—22; Hebr. 5, 7—9; pop.: Jan. 12, 1—13.						
21 njedżela	Palmar.	Bowoneżka	9 Quadrag.	6 3	6 14	☾	3 34
22 pòndżela	Kasimira	Oktawiana	10 Kodrat. m.	6 1	6 15	☾	3 58
23 wutora	Eberharda	Wiktorije	11 Sofronija	5 58	6 17	☾	4 20
24 ßrjeda	Gabriela	Simeona	12 Kwatbr.	5 56	6 19	☾	4 38
25 sçhtwórtk	Selen. sçhtw.	Selen. sçhtw.	13 Nicefora	5 54	6 21	☾	4 56
26 pjatk	Gziadi pj.	Wulki pjatk	14 Benedikta	5 52	6 22	☾	sth. p.
27 ßobota	Ruperta	Ruperta	15 Agapija	5 50	6 23	☾	8 14
13. tydzień.	Text dop.: Łut. 24, 1—9; 2 Tim. 1, 9—10; Jan. 11, 25—26; pop.: Mat. 28, 1—8.						
28 njedżela	1. ß. jutrow	1. s. dż. jutr.	16 Remin.	5 47	6 25	☾	9 40
29 pòndżela	2. ß. jutrow	2. s. dż. jutr.	17 Aleksija	5 45	6 26	☾	11 5
30 wutora	Guida	Kwirina	18 Cyrilla	5 43	6 28	☾	sth. d.
31 ßrjeda	Detlawa	Balbiny	19 Khryasant.	5 40	6 30	☾	0 21

Sermanki a skótna wiki.

1. Galschtrow.† Ryghwald.† Zahani.† Sektanow.† Kufow. Kulow.* Bitawa.*
2. Bart.* Ruhland.* Kroschn.
3. Niehmaczidlo.* Wólpport.* Ruhland.
6. Gotofchin.* Sły Komorow.*
8. Bissopizy.* Grabin.* Dnub. Drażdżany (st. město). Ryghbach.† Gubin.†
9. Łas.†
13. Lubnijow.*
15. Bernaczizy.† Kóstkow.* Lubij.* Pólczniza.* Luboras.† Muzakow.†
16. Bizni.† Kóstkow.
17. Wulke Sdżary.†
18. Kenjeż.* Schorjeż.*
20. Budyfchin.† Kalawa.* Łufow.* Ortrand.* Trébule* a laue wiki.
22. Ortrand.
23. Witow.* Barscheż.† Gafhn.† Kulow.
30. Sçerachow. Dżęże.†
31. Drażdżany (st. m.).*

Mèraczkowe pschemjenje a wjedro.

- ☾ Połeni bértik 4. mèrza rano 0 hodj. 4 min. pichnješe synne dnaj.
- ☉ Młody mész. 11. mèrza rano 1 hodj. 45 min. je czopły a deščezikojty.
- ☾ Bréni bértik 19. mèrza rano 1 hodj. 34 min. ma wétr a deščez.

- ☉ Połny mész. 26. mèrza pop. 2 hodj. 21 min. połaže na rjenické wjedro.

Stolétna protyka.

1. mèrza hacj do 7. czopły; wot 8. do 12. mofre wjedro; 13. do 15. deščezj; 18. do 20. lódb; 22. hacj do 29. wulki wétr; 31. deščezj.

Mofry mierz buram łoscz nacżini; fuchy mierz jim pinazy pjelni. — Mierz niz jara mofry a niz jara fuchy brożnje a tubje pjelni. — Kurjawa w mierz wroćzi po ja 100 dnjow jako deščezj na semju.

1880. Hapreļa,

jutroņiņ,

ma 30 dnjow.

Tūdzenje a dnj.	Porjēdzēna protyka.		Stara julianska protyka. Mērz.	☉		Mēseļe ģmājen.	☾
	Evangelsta.	Katholsta.		sthadz. h. m.	thow. h. m.		
1 sčtwórtk	Theodory	Huga	20 Sabbasa	5 38 6 32		☾	1 24
2 pjatf	Kozamund. ☾	Kozamundy	21 Jakuba	5 36 6 34		☾	2 11
3 šobota	Zugendreichi	Richarda	22 Basilija	5 33 6 35		☾	2 48
14. tūdžeņ. Tēgt dop.: Jan. 14, 1—6; Romšf. 1, 4; Kol. 3, 1—4; pop.: Jan. 20, 19—23.							
4 njedzēla	Duašmod.	1. n. p. jutr.	23 Oculi	5 31 6 37		☾	3 14
5 pōndzēla	Marima	Vincenca Fer.	24 Zacharias.	5 29 6 38		☾	3 36
6 wutora	Frenāa	Sirta	25 Mar. pīp.	5 27 6 40		☾	3 54
7 šrjeda	Louisi	Herm. Jof.	26 Gabriela	5 25 6 41		☾	4 11
8 sčtwórtk	Cōlestina	Mansueta	27 Matrony	5 23 6 43		☾	4 27
9 pjatf	Theofila ☉	Mar. Kleof.	28 Hilariona	5 20 6 45		☾	th. p.
10 šobota	Czechjela	Czech. pr.	29 Marka	5 18 6 46		☾	8 15

15. tūdžeņ. Tēgt dop.: Mat. 18, 10—14; Pščišf. Gal. 22, 17—19; Eph. 6, 1—4; pop.: Mat. 18, 1—7.

11 njedzēla	Miš. Dom.	2. n. p. jutr.	30 Lātare	5 16 6 48		☾	9 24
12 pōndzēla	Gustorgija	Julija	31 Hypacija	5 13 6 50		☾	10 29
13 wutora	Justina	Hermenegilda	1 hapreļe	5 11 6 52		☾	11 27
14 šrjeda	Tiburzija	Tiburcija	2 Tita th.	5 9 6 53		☾	th. d.
15 sčtwórtk	Baterna	Baterna	3 Nicetasa	5 7 6 54		☾	0 18
16 pjatf	Marona	Anastafija	4 Jozefa	5 5 6 56		☾	0 59
17 šobota	Rudolfa ☽	Marona	5 Theodula	5 3 6 58		☾	1 32

16. tūdžeņ. Tēgt dop.: Jan. 12, 24—26; 2 Kor. 4, 7—11; 1 Kor. 15, 19; pop.: Jan. 21, 20—22

18 njedzēla	Jubilate	3. n. p. jutr.	6 Judica	5 1 6 59		☾	1 59
19 pōndzēla	Hermogena	Khrjsofoma	7 Jurija	4 59 7 1		☾	2 21
20 wutora	Sulpizija	Sulpicija	8 Herodiona	4 57 7 3		☾	2 41
21 šrjeda	Abolarija	Anselma	9 Eupsych.	4 55 7 4		☾	2 58
22 sčtwórtk	Sothera	Sothera	10 Terenca	4 53 7 5		☾	3 16
23 pjatf	Jurija	Jurija	11 Antipasa	4 51 7 7		☾	3 34
24 šobota	Alberta ☺	Fidela	12 Bazilija	4 49 7 9		☾	st. h. p.

17. tūdžeņ. Tēgt dop.: Jan. 5, 28—29; 1 Kor. 15, 40—44; Sjew. Jan. 21, 4; pop.: Mat. 18, 18—20.

25 njedzēla	Cantate	4. n. p. jutr.	13 Palmar.	4 47 7 10		☾	8 37
26 pōndzēla	Kleta	Kleta	14 Aristarch.	4 45 7 12		☾	10 0
27 wutora	Tertulliana	Anthima	15 Klemenca	4 43 7 14		☾	11 11
28 šrjeda	Bitala	Bitala	16 Agapije	4 41 7 16		☾	st. h. d.
29 sčtwórtk	Sibylle	Pētra m.	17 Zel. štw.	4 39 7 17		☾	0 7
30 pjatf	Eutropija	Kathy Sin.	18 Čichi pj.	4 37 7 19		☾	0 47

Sermanki a skōtne wiki.

5. Rinsbōrt.* Bōzkow. Bōšport.* Kchocze-buš.† Kulow.*
7. Mjēšwacziđto.* Mabeberg.*
8. Mabeberg.
9. Parzom.*
10. Drjowf.*
12. Sipst.
13. Krafow.† Damna.† Brody.†
17. Sth Komorow.* Wetoichow.*
19. Kafēz. Kamjenjow.† Stołpnjo.†
23. Jarow.*
24. Budyschin.* Dobro-lug.*
26. Biskopizh. Wojerezh.† Luboras.† Lufow.† Radmērižh.
27. Rušland.*
28. Polcniža.* Nowe Mjēsto p. Stołpnja. Kumburg.† Zemr.*
29. Gotoichin.*

Mēšacziķowe pšchemēņenje a wjedro.

☾ Pōšleni bērtik 2. haprē. dop. 7 hodz. 10 min. poņaje na deščziķojte wjedro.

☉ Mlody mēš. 9. hapr. pop. 4 hodz. 5 min. mōže rjenishe wjedro pšhinječ.

☽ Pēni bērtik 17. haprē. pop. 8 hodz. 12 min. ma deščziķit a wētr.

☺ Pōkny mēšacziķ 24. haprē. wječor 11 hodz. 48 min. pšhinješe czoļe ptođne dnj.

Stolētna protyka.

Wot 1. hacz do 9. hapreļe budze wētr a deščez; 10. hacz do 13. deščez; 14. sĥma; wot 21. rjany czaš; 26. do tōnza deščez.

Šĥmna hapreļa wjele rozi a wjele wina pšhinješe. — Ze-li šo hapreļa wulku haru cžeri, dha mašh sĥno a rozku w polnej mēri. — Ma Czechjela (10.), kiž je stoty džen po nowym lēči sĥj len, tōn šo cži derje radži. — Šchoz mērz njeje cžyl, to hapreļa wosmje.

1880. Meja,

różnorodny,
ma 31 dniów.

Tydzień i dni.	Porządzone protyka.		Stara julianska protyka. Saprlcja.	☉		☾ st. h. h. m.	☽ st. h. h. m.	☼ st. h. h. m.	☿ st. h. h. m.
	Evangeliska.	Katoliska.		st. h. h. m.	st. h. h. m.				
1 sobota	Fil. a Jak.	Fil. a Jakuba	19 Patruzija	4 35	7 21	☾	☼	☿	1 18
18. tydzień.	Text dop.: Mat. 7, 7-11; Jer. 5, 24; Jak. 5, 7-8; pop.: Luf. 11, 1-4.								
2 njeżdżela	Rogate	5. n. p. jutr.	20 I. sw. jutr.	4 33	7 22	☾	☼	☿	1 42
3 pónđżela	Kschiz nam.	Kschiz nam.	21 2. sw. jutr.	4 32	7 23	☾	☼	☿	2 0
4 wutora	Floriana	Moniki	22 Theodora	4 30	7 25	☾	☼	☿	2 18
5 śrjeda	Gottharda	Gottharda	23 Jurija	4 28	7 26	☾	☼	☿	2 34
6 śchtwórtek	Boże śtpicz.	Boże śtpicz.	24 Sabasa	4 26	7 28	☾	☼	☿	2 50
7 pjatek	Bohumera	Stanisława	25 Marka ev.	4 24	7 30	☾	☼	☿	3 9
8 sobota	Dietricha	Mich. zjew.	26 Bazilija w.	4 22	7 31	☾	☼	☿	3 30
19. tydzień.	Text dop.: Jan. 14, 12-17; 2 Pėtr. 1, 2-4; Hebr. 8, 1-2; pop.: Zap. st. 1, 15-26.								
9 njeżdżela	Grandi	6. n. p. jutr.	27 Quasim.	4 21	7 33	☾	☼	☿	st. h. p.
10 pónđżela	Wiktoria	Antonija	28 Jasona	4 19	7 35	☾	☼	☿	9 20
11 wutora	Adolfa	Pia V.	29 Sosipatera	4 17	7 36	☾	☼	☿	10 12
12 śrjeda	Pankraza	Pankraca	30 Jakuba	4 16	7 37	☾	☼	☿	10 57
13 śchtwórtek	Servaza	Servaca	1 meje	4 15	7 38	☾	☼	☿	11 32
14 pjatek	Khrystiana	Bonifaca	2 Athanazij.	4 13	7 40	☾	☼	☿	12 0
15 sobota	Sofije	Sofije	3 Timotheja	4 12	7 41	☾	☼	☿	st. h. d.
20. tydzień.	Text dop.: Jan. 14, 23-27; 1 Kor. 12, 3-7; Hebr. 2, 2-4; pop.: Zap. st. 2, 1-13.								
16 njeżdżela	1. ś. św. jutr.	1. sw. św. jutr.	4 Mis. Dom.	4 10	7 43	☾	☼	☿	0 24
17 pónđżela	2. ś. św. j.	2. s. św. jutr.	5 Ireney	4 9	7 45	☾	☼	☿	0 43
18 wutora	Benanzija	Benancija	6 Hioba	4 7	7 46	☾	☼	☿	1 1
19 śrjeda	Kwatember	Pėtr a Cėlest.	7 Křiż. Khr.	4 5	7 48	☾	☼	☿	1 18
20 śchtwórtek	Theresije	Basilija	8 Jana	4 3	7 49	☾	☼	☿	1 35
21 pjatek	Prudenzija	Prudencija	9 Jezaiasa	4 2	7 50	☾	☼	☿	1 56
22 sobota	Heleny	Heleny	10 Simeona	4 1	7 52	☾	☼	☿	2 20
21. tydzień.	Text dop.: 1 Jan. 4, 12-16; 1 Kor. 2, 10-11; 2 Kor. 13, 13; pop.: Zap. st. 2, 38-39.								
23 njeżdżela	Ś. św. ś. tr.	Ś. św. ś. troj.	11 Jubilate	4 0	7 53	☾	☼	☿	2 50
24 pónđżela	Hany	Hany	12 Epifanija	3 59	7 54	☾	☼	☿	st. h. p.
25 wutora	Hurbana	Hurbana	13 Glycerije	3 58	7 55	☾	☼	☿	9 54
26 śrjeda	Bedy	Bedy	14 Isidora	3 57	7 56	☾	☼	☿	10 42
27 śchtwórtek	Florenza	Boż. czėła	15 Pachomij.	3 56	7 58	☾	☼	☿	11 17
28 pjatek	Wylema	Germana	16 Theodora	3 55	7 59	☾	☼	☿	11 44
29 sobota	Manilija	Mariminiana	17 Andronik.	3 54	8 0	☾	☼	☿	st. h. d.
22. tydzień.	Text dop.: Luf. 17, 20-21; Ps. 78, 1-7; Hebr. 10, 23-25; pop.: Zap. st. 2, 42-47.								
30 njeżdżela	1. n. p. ś. tr.	2. n. p. św. j.	18 Cantate	3 53	8 1	☾	☼	☿	0 5
31 pónđżela	Petronelle	Petronelle	19 Patricija	3 52	8 3	☾	☼	☿	0 23

Sermanki a skótné wiki.

1. Bart. † Żitawa.*
Kalawa.*
3. Kamjeń. † Lubin. †
Kulow.*
5. Njeśwaczi. †
Wiczeń. †
Kulow.*
7. Kulow. Grodzicze. †
8. Wikow.* Lubin.*
Trėbule.*
10. Bistopizn.* Kinsbort.*
Wosport.* Żahan. †
Skanonow. † Srod. †
Wikow.
11. Warščez. †
Kinsbort. †
Wašyn. †
13. Khoczebus.*
18. Wolbramozh. Kulow.
25. Bizn. †
27. Khoczebus.*
29. Lubnjow.*
31. Chorjeł. † Lubnjow.

Mśackikowe pschmenjenje a wjedro.

☾ Pośleni bėrtik 1. meje pop. 2 hodź. 50 min. tubi rjane wjedro.

☼ Młody mės. 9. meje dop. 7 hodź. 14 min. potaże na niewobstajne wjedro.

☽ Prėni bėrtik 17. meje dop. 11 hodź. 22 min. potaże na czołotu a hrimanja.

☼ Wosny mės. 24. meje dop. 7 hodź. 36 min. psch-nješe wėtr a deszcz.

☾ Pośleni bėrtik 30. meje wjeć. 11 hodź. 51 min. potaże na rjane wjedro.

Stolėtna protyka.

Wot 1. do 6. meje rjane wjedro; wot 8. hacź do 13. jara czołto; na to pónđze deszcz a budźe śma; wot 25. hacź do 27. budźa śmne dny a noży; pschi kónzu jaszo bėle czołto.

Meja, kotraž roży a śmne dny ma, wino a śyno pschporja. — Sdź na Filipa a Jakuba deszczit dze, dha plėdne lėto ńo hotuje. — Mjersnjenjow ńo tőżby woj, donź Serwa a Pankraz njejski nimo śchjo. — Na śuchu meju motry junij ślėduje.

1880. Junij,

Smaznik,

ma 30 dnjow.

Tudženje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianška protyka. Meja.	☉		☽	Njeješte juanjen.
	Evangelška.	Katholška.		šhadž. h. m.	thow. h. m.		
1 wutora	Nifodema	Justina	20 Thaleläu	3 52 8	4	☽	0 40
2 šrijeda	Marzellina	Marcellina	21 Konstant.	3 51 8	5	☽	0 57
3 šchtwórtk	Grasma	Kwirina	22 Basiliska	3 50 8	6	☽	1 14
4 pjatt	Karpasija	Franciška tr.	23 Michała b.	3 49 8	7	☽	1 35
5 šobota	Bonifazija	Bonifacija	24 Simeona	3 49 8	7	☽	1 59

Sermanki a škótné wiki.

2. Nješwacžidlo.* Wjele- cžit.
3. Khoczebus.* Drtrand.*
5. Lubin.*
7. Luban. Kulow.*
8. Krozyn.
10. Khoczebus.*
14. Kychwad. † Grabin.*
16. Kadeberg.* Damna. †
17. Khoczebus.*
21. Sallichtrom.* Gucžina. †
22. Kóštkow. † Mužatow. †
22. Gachyn. †
23. Gotoščin.*
24. Khoczebus.* Drobny. †
26. Barzow.*
28. Drazdžany (nowe m.). Kychbach. † Drjomf.*
- Zuboras. † Košbórk. †
- Zarow. †
29. Bart.* Drjomf.

23. tudžen. Text dop.: Jan. 5, 23—25; Jer. 7, 25—28; 2 Kor. 13, 8; pop.: Zap. št. 3, 1—10.

6 njedžela	2. n. p. š. tr.	3. n. p. swj.	25 Rogate	3 49 8	8	☽	2 28
7 póněžela	Lufrezije ☽	Lufrecije	26 Karpa	3 48 8	9	☽	šh. p.
8 wutora	Medarda	Medarda	27 Helladija	3 48 8	10	☽	8 56
9 šrijeda	Prima	Feliciana	28 Eutycha	3 48 8	11	☽	9 34
10 šchtwórtk	Onofrija	Onofrija	29 Bože stp.	3 47 8	11	☽	10 4
11 pjatt	Barnabaša	Barnaby	30 Isaaka	3 47 8	12	☽	10 28
12 šobota	Tobiáša	Basilija tv.	31 Hermea	3 47 8	13	☽	10 49

Nješwacžkowe pščenjenje a wjedro.

- ☽ Wlody měš. 7. jun. wječor 10 hodž. 53 min. potaže na rjany čas.
- ☽ Brni bértil 15. jun. wječor 10 hodž. 49 min. ma rjane časple dnj.
- ☽ Potny měš. 22. jun. pop. 2 hodž. 43 min. pšči- nješe hrmanja.
- ☽ Pošl. bértil. 29. jun. dop. 10 hodž. 55 min. je deščezkojty.

24. tudžen. Text dop.: Jan. 5, 39—44; Mat. 5, 13—16; 2 Tim. 3, 15—17; pop.: Zap. št. 4, 8—21.

13 njedžela	3. n. p. š. tr.	4. n. p. swj.	1 jun. Ex.	3 46 8	13	☽	11 7
14 póněžela	Eliseja	Eliseja	2 Nicefora	3 46 8	14	☽	11 23
15 wutora	Vita ☽	Vita	3 Lucilliana	3 46 8	14	☽	11 40
16 šrijeda	Engelberta	Rainera	4 Metrofan.	3 46 8	15	☽	11 58
17 šchtwórtk	Laury	Marka	5 Dorotheje	3 46 8	15	☽	šh. d.
18 pjatt	Arnolfa	Arnolfa	6 Besariona	3 46 8	16	☽	0 19
19 šobota	Gervafija	Gervafija	7 Theodota	3 46 8	16	☽	0 46

Stolětna protyka.

- ☽ Pšči spocžatku ma junij rjane a časple wjedro; 4. hacž do 9. turjawa a deščez; na to časple; 27. hacž do 29. deščez; 30. hymna nož.

25. tudžen. Text dop.: Jan. 6, 47—51; Mat. 7, 24—27; 1 Tim. 1, 18—19; pop.: Zap. št. 5, 16—21.

20 njedžela	4. n. p. š. tr.	5. n. p. swj.	8 1. s. swj.	3 46 8	16	☽	1 20
21 póněžela	Filipiny	Mošija	9 2. s. swj.	3 46 8	17	☽	2 8
22 wutora	Pomhajb. ☺	Pawliny	10 Alexandr.	3 46 8	17	☽	šh. p.
23 šrijeda	Basilija	Agrippiny	11 Kwatbr.	3 46 8	17	☽	9 13
24 šchtwórtk	Jana Kščež.	Jana Kščež.	12 Onofrija	3 46 8	17	☽	9 44
25 pjatt	Glogija	Glogija	13 Akwiliny	3 47 8	17	☽	10 8
26 šobota	Jeremiaša	Jana Paw.	14 Elisea	3 47 8	17	☽	10 28

- ☽ Junijo, junijo hrmanš- li, dža šo žito poradži. — Šchtóž na Medarda (8.) hadža, temu šo kaly radža. — Njewer 7 špan- zam (27.), čži na 7 njedžel wjedro škaža. — Do Jana ženje prajčž njemóžesč, kajti ječžmjen šmješ. — Šswjaty Wito (15.) njeh jenóž žanežo deščega nje- pšchinješesč, hewak nam ječžmjen štonžesč.

26. tudžen. Text dop.: Jan. 8, 31—36; Mat. 6, 22—23; Šebr. 13, 9; pop.: Zap. št. 5, 34—42.

27 njedžela	5. n. p. š. tr.	6. n. p. swj.	15 Sw. sw. tr.	3 48 8	17	☽	10 46
28 póněžela	Lea	Lea II.	16 Tychona	3 48 8	17	☽	11 2
29 wutora	Pětra a P. ☾	Pětra a Paw.	17 Manuela	3 49 8	17	☽	11 20
30 šrijeda	Paw. wop.	Paw. wop.	18 Leoncija	3 49 8	16	☽	11 39

1880. Julij,

prażnik,

ma 31 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porządżena protyka.		Stara julianska protyka. Suntj.	☉		Wjebyje inamjen.	☾ sth. th. h. m.
	Evangelsta.	Katholsta.		sthadz. h. m.	thom. h. m.		
1 sčtwórtk	Theodoricha	Theodoricha	19 Jud. jap.	3 51	8 16		sth. d.
2 pjatk	Mar. domp.	Mar. domp.	20 Met. bisk.	3 51	8 15		0 3
3 sobota	Kornelija	Heliodora	21 Juliana	3 52	8 15		0 31
27. tydżeń.	Text dop.: Jan. 10, 23—30; Mat. 5, 44—48; 1 Jan. 8, 1—10; pop.: Zap. št. 6, 1—7.						
4 njedźzela	6. n. p. š. tr.	7. n. p. swj.	22 1. n. p. s. t.	3 53	8 14		1 5
5 pónđzela	Scharlotty	Dominiki	23 Agripiny	3 54	8 14		1 49
6 wutora	Esaiasa	Jezaiafa	24 Jan. nar.	3 55	8 13		2 40
7 šrjeda	Wilibalda	Wilibalda	25 Febronije	3 56	8 13		th. p.
8 sčtwórtk	Kiliana	Juliana	26 Davita th.	3 57	8 12		8 34
9 pjatk	Cyrilla	Felicity	27 Samsona	3 57	8 12		8 55
10 sobota	Bohufhwala	Zenona	28 Cyra	3 58	8 12		9 13

28. tydżeń.	Text dop.: Mat. 16, 15—19; Mat. 6, 1—8; Šebr. 13, 8; pop.: Zap. št. 7, 55—59.						
11 njedźzela	7. n. p. š. tr.	8. n. p. swj.	29 2. n. p. s. t.	3 59	8 11		9 31
12 pónđzela	Henricha	Jana Gualb.	30 12 japošt.	4 0	8 10		9 47
13 wutora	Margarethy	Margarethy	1 julija	4 1	8 9		10 5
14 šrjeda	Bonaventury	Bonaventury	2 Suk. Mar.	4 2	8 8		10 24
15 sčtwórtk	Zap. džel.	Zap. džel.	3 Hyacinta	4 3	8 7		10 47
16 pjatk	Rafaela	Mar. Karm.	4 Handrija	4 5	8 6		11 17
17 sobota	Alexija	Alexija	5 Athanasij.	4 6	8 5		11 56

29. tydżeń.	Text dop.: Mat. 9, 9—13; Mat. 6, 19—21; Romš. 8, 8—9; pop.: Zap. št. 8, 14—25.						
18 njedźzela	8. n. p. š. tr.	9. n. p. swj.	6 3. n. p. s. t.	4 7	8 4		th. d.
19 pónđzela	Kufina	Marthy	7 Cyriaka	4 8	8 2		0 51
20 wutora	Eliaša	Eliaša	8 Prokopija	4 9	8 1		2 0
21 šrjeda	Praxeda	Daniela	9 Pankracij.	4 10	8 0		sth. p.
22 sčtwórtk	Mar. Madl.	Mar. Madl.	10 45 martr.	4 12	7 59		8 8
23 pjatk	Apollinara	Apollinara	11 Eufemije	4 13	7 58		8 31
24 sobota	Khrystiny	Khrystiny	12 Prokla	4 15	7 57		8 50

30. tydżeń.	Text dop.: Luf. 12, 42—48; 1 Mójš. 37, 4—11; Romš. 6, 16—18; pop.: Zap. št. 8, 26—36.						
25 njedźzela	9. n. p. š. tr.	10. n. p. swj.	13 4. n. p. s. t.	4 16	7 55		9 8
26 pónđzela	Gany	Gany	14 Akwile	4 18	7 54		9 25
27 wutora	Marthy	Pantaleona	15 Ceryka	4 19	7 52		9 45
28 šrjeda	Pantaleona	Narcissa	16 Athenog.	4 21	7 51		10 7
29 sčtwórtk	Beatryx	Abdona	17 Mariny	4 22	7 49		10 33
30 pjatk	Kuthy	Zgnaca z Loy.	18 Hyacinta	4 24	7 48		11 5
31 sobota	Florentiny	Narcissa	19 Dia	4 25	7 46		11 45

Sermanki a skótne wiki.

1. Khoczebus.* Šty Kd-morow.*
2. Dubz. Gufsta.†
3. Kalawa.* Lubin.*
5. Bjernacziž.* Džče.† Trébule.† Kalawa. Kulow.* Grodzi-šczo.*
7. Nješwacziđlo.*
8. Khoczebus.*
10. Lufow.* Rufow.*
12. Biškopizy.*
13. Warchcz.†
19. Lubij.* Polczniza.*
21. Radeburg.*
24. Krafow.* Žitawa.* Lubin.*
26. Nowy Gersdorf. Wó-šport.*
27. Żarow.*
29. Kamjenž.*
30. Pšchibus.*

Měšaczkowe psche-měnenje a wjedro.

- ☉ Młody mėš. 7. jul. pop. 2 hodž. 19 min. ma njemobitajne wjedro.
- ☽ Přeni bértit 15. jul. rano 7 hodž. 13 min. pokaze na wětr a deszcz.
- ☺ Polny mėš. 21. jul. wječor 10 hodž. 0 min. pšchinje rjane wjedro.
- ☾ Pošteni bértit 29. jul. rano 0 hodž. 35 min. ma jenat rjane dnj.

Stołětna protyka.

1. kurjawa; 3. hač do 6. wjele deszczjita; 7. hač do 13. wětškojte wjedro; 15. deszcz; na to hač do tóuzja rjenje.

Julij š hrimanjom hroš a š došim deszczjikom. — Ze-li deszczjita dže na Marju Madlenu, dža móžeš jeho wjazy doczafacz. — Zašne njebo na Żatuba wjele płowow nam wobradža. — Šdžy mrowje na Gany hwoje hromady powhicha, dža šo twjerda šma dozafacz da.

1880. August,

znienz,

ma 31 dnjow.

Zndzenje a dnj.	Porjedzena protyka.		Stara julianisa protyka. Julij.	☉		Miejscje kramien.	☾ fsh. fh. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		fshadz. h. m.	fhow. h. m.		
31. tydzeń. Text dop.: Luf. 13, 31—40; 1 Sam. 19, 1—8; 1 Pётra 3, 15—16; pop.: Zap. ft. 9, 1—8.							
1 njedzela	10. n. p. f. tr.	11. n. p. swj.	20 5. n. p. s. t.	4 26 7 45			fsh. d.
2 pøndzela	Gustava	Schczępana	21 Simeona	4 27 7 44			0 34
3 wutora	Augusta	Augusta	22 Mar. Madl.	4 29 7 42			1 32
4 ftrjeda	Dominika	Dominika	23 Fokasa	4 30 7 40			2 36
5 shtwórtk	Dzwalda	Afry	24 Khristiny	4 32 7 38			3 43
6 pjatk	Psch. Rhr. ☉	Rhryst. pšcheł.	25 Hany	4 34 7 36			fh. p.
7 fobota	Donata	Kajetana	26 Hermola	4 35 7 35			7 39
32. tydzeń. Text dop.: Luf. 13, 23—25; 1 Sam. 24, 17—29; Romš. 14, 17—18; pop.: Zap. ft. 9, 19—28.							
8 njedzela	11. n. p. f. tr.	12. n. p. swj.	27 6. n. p. s. t.	4 37 7 33			7 56
9 pøndzela	Gricha	Romana	28 Prochora	4 38 7 31			8 12
10 wutora	Lawrjeiza	Lawrjeica	29 Kalinika	4 40 7 29			8 31
11 ftrjeda	Hermana	Sufanny	30 Silasa	4 41 7 28			8 52
12 shtwórtk	Klary	Sippolita	31 Eudokim.	4 42 7 26			9 19
13 pjatk	Murory ☽	Murory	1 augusta	4 44 7 24			9 54
14 fobota	Eusebija	Eusebija	2 Scępana	4 46 7 22			10 41
33. tydzeń. Text dop.: Luf. 15, 11—32; 2 Sam. 18, 31—33; Zaf. 2, 10; pop.: Zap. ft. 10, 25—33.							
15 njedzela	12. n. p. f. tr.	13. n. p. swj.	3 7. n. p. s. t.	4 47 7 20			11 42
16 pøndzela	Rocha	Rocha	4 7 spancow	4 49 7 18			fh. d.
17 wutora	Liberata	Liberata	5 Eurigna	4 51 7 16			0 56
18 ftrjeda	Augustiny	Heleny	6 Khr. přek.	4 52 7 14			2 20
19 shtwórtk	Sebalda	Agapita	7 Domicija	4 53 7 12			3 45
20 pjatk	Bernharda ☺	Bernarda	8 Aemilian.	4 55 7 10			fh. p.
21 fobota	Anastafija	Franciszka	9 Matiasa	4 56 7 8			7 12
34. tydzeń. Text dop.: Luf. 9, 59—62; 1 Mójš. 43, 20—30; 1 Kor. 7, 24; pop.: Zap. ft. 12, 1—11.							
22 njedzela	13. n. p. f. tr.	14. n. p. swj.	10 8. n. p. s. t.	4 58 7 6			7 30
23 pøndzela	Zacheja	Filipa bisk.	11 Eupla	5 0 7 4			7 49
24 wutora	Bartromja	Bartromja	12 Focija	5 2 7 2			8 11
25 ftrjeda	Ludwika	Ludwika	13 Maxima	5 3 6 59			8 35
26 shtwórtk	Samuela	Zefyrina	14 Michy	5 5 6 58			9 5
27 pjatk	Gebharda ☾	Ruffa	15 Mar. k. stp.	5 6 6 55			9 42
28 fobota	Belagija	Hawšchtyna	16 Mandelin.	5 8 6 53			10 28
35. tydzeń. Text dop.: Mat. 11, 16—19; 1 Sam. 3, 11—13; Zaf. 1, 5—6; pop.: Zap. ft. 13, 42—49.							
29 njedzela	14. n. p. f. tr.	15. n. p. swj.	17 9. n. p. s. t.	5 9 6 51			11 22
30 pøndzela	Ernsta	Rozh	18 Flora	5 11 6 49			fh. d.
31 wutora	Josuy	Raimunda	19 Handrija	5 12 6 47			0 23

Hermanki a skótné wiki.

- Rulow.
- Njeřwaczi dlo.* Wętenza.†
- Witow.*
- Wudychin.† Stry Komorow.*
- Rinsbórk.* Gubin.*
- Bart.* Kaš.† Dobrowyć.*
- Zemr.*
- Schorjelz.† Polczyniza.* Namjenjow.† Kumburg.† Zahań.†
- Wařyn.†
- Kadeberg.*
- Ruhland.* Wětořow.*
- Wofoschin.* Grabin.*
- Halšchtrow.† Gródk.†
- Wulke Sdzach.*
- Lubnjow.* Drtrand.*
- Wóřporf.† Kpoczebus.† Luban. Łukow.† Lubnjow. Drtrand.*
- Wrodny.† Trěbule.*

Měřačkowe pšheměnjenje a wjedro.

☉ Młody měř. 6. aug. rano 4 hodž. 46 min. poťaje na horzotu a brimania.

☽ Přeni bértik 13. aug. pop. 1 hodž. 40 min. šapocziuje šo f deřežikom.

☺ Pořny měř. 20 aug. rano 6 hodž. 6 min. na šepiche wjedro njeřofaje.

☾ Pořleni bértik 27. aug. pop. 5 hodž. 12 min. lubi rjane wjedro.

Stoletna protyka.

Šadž do 8. je cžopřo; 10. šadž do 13. mrořy; 14. deřež; 15. a 16. rjeńje; 20. wulka horzota, 21. šadž do 26. deřež; 27. šadž do kónza rjane wjedro.

August š potnožnym wětrom šweřeli nař rjanym wjedrom. — Šdyž na Lawrjeiza klónczko šwęczi, dha šo wino radži. — Kajtež na Bartromja, tajfe budže žhu našmu wjedro. — Młotry august žanu drohotu njeřchitotuje.

1880. September,

poźniej,

ma 30 dnjow.

Tydzień a dny.	Porzadzona protyka.		Stara julianska protyka. August.	☉		Pierwsze inacjan.	☾ fth. fh. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		fthadz. h. m.	fhow. h. m.		
1 frjeda	Egidija	Egidija	20 Samuela	5 14	6 45		1 30
2 shtwórtek	Abfaloma	Mafima	21 Thaddeja	5 15	6 42		2 39
3 pjatk	Manfueta	Schczep. kral.	22 Agathon.	5 17	6 40		3 51
4 sobota	Mojfafa	Rosalije	23 Lupa	5 19	6 38		fh. p.

36. tydzień. Text dop.: Mat. 11, 25—30; Dan. 5, 13—17; Lut. 17, 10; pop.: Zap. ff. 14, 11—18.

5 njedzela	15. n. p. f. tr.	16. n. p. swj.	24 10.n.p.s.t.	5 20	6 35		6 20
6 pøndzela	Magna	Dnesifora	25 Bartr. j.	5 22	6 33		6 38
7 wutora	Reginy	Reginy	26 Handrij.	5 24	6 31		6 59
8 frjeda	Mariny nar.	Mar. nar.	27 Pimona	5 25	6 29		7 24
9 shtwórtek	Sidonije	Gorgonija	28 Mojzasa	5 26	6 27		7 57
10 pjatk	Bulcherije	Mikl. tol.	29 Jan. sm.	5 28	6 25		8 40
11 sobota	Abrahama	Brota	30 Alexandr.	5 30	6 22		9 35

37. tydzień. Text dop.: Jan. 9, 1—5; 2 Sam. 12, 18—23; Jaf. 4, 7—10; pop.: Zap. ff. 14, 19—23.

12 njedzela	16. n. p. f. tr.	17. n. p. swj.	31 11.n.p.s.t.	5 31	6 20		10 44
13 pøndzela	Amata	Materna	1 septemb.	5 33	6 18		fh. d.
14 wutora	Kschiz pow.	Kschiz pow.	2 Mamanta	5 35	6 15		0 1
15 frjeda	Kwatember	Suche dny	3 Anthima	5 36	6 13		1 24
16 shtwórtek	Eufemije	Kornela	4 Babyla	5 38	6 10		2 46
17 pjatk	Lamberta	Lamberta	5 Mamerta	5 39	6 8		4 7
18 sobota	Tita	Tita	6 Michala j.	5 40	6 6		fh. p.

38. tydzień. Text dop.: Lut. 12, 54—57; 2 Mojf. 2, 16—20; 1 Thef. 4, 11—12; pop.: Zap. ff. 15, 6—12.

19 njedzela	17. n. p. f. tr.	18. n. p. swj.	7 12.n.p.s.t.	5 42	6 4		5 53
20 pøndzela	Kalixta	Eustachija	8 Mar. nar.	5 44	6 2		6 14
21 wutora	Mateja	Mateja	9 Joachima	5 45	6 0		6 37
22 frjeda	Maurizija	Moriga	10 Menodory	5 47	5 57		7 4
23 shtwórtek	Thekle	Thekle	11 Theodory	5 48	5 55		7 40
24 pjatk	Jan. podj.	Gerharda	12 Antonina	5 50	5 53		8 22
25 sobota	Kleofafa	Kleofafa	13 Kornelija	5 52	5 50		9 13

39. tydzień. Text dop.: Mat. 10, 16—28; 1 Mojf. 18, 20—32; Mat. 5, 33—37; pop.: Zap. ff. 17, 16—28.

26 njedzela	18. n. p. f. tr.	19. n. p. swj.	14 13.n.p.s.t.	5 53	5 48		10 11
27 pøndzela	Kof. a Dam.	Kof. a Dam.	15 Nikotasa	5 55	5 45		11 15
28 wutora	Wjazskława	Wjacskława	16 Eufemije	5 57	5 43		fh. d.
29 frjeda	Michala	Michala	17 Sofije	5 58	5 41		0 23
30 shtwórtek	Sieronyma	Sieronyma	18 Eumena	5 59	5 40		1 32

Sermanki a skótné wiki.

1. Rjechwacjidlo.*
Barščę.*
4. Kinsbórk.* Żitawa.
Kalawa.* Kutow.*
6. Kulow.* Żitawa.*
Pichibus.
8. Wolbramozh,
Damna.† Zembr.†
9. Mużakow.†
11. Lubin.*
13. Biskopizh.* Kóstkow.*
Kowojalž. Džeje.†
Jarow.†
15. Radeberg.*
20. Kamjeńž.† Wóstrówž.
Mychbach.† Gubin.†
21. Bart.†
22. Polczniža.*
23. Khoczebus.*
24. Barzow.*
25. Drjowf.* Trěbnle.†
27. Biskopizh. Rum-
burg.†
29. Wjelecziń. Grodzi-
schczo.*
30. Sušta.† Krafow.†
Khoczebus.*

Měščackowe psche- mėnjenje a wjedro.

Młody mėš. 4. sept.
pop. 5 hodž. 50 min. po-
kaje na rjane dny.

Brėni bėrtlik 11.
sept. pop. 7 hodž. 22 min.
ma jenat rjane wjedro.

Potny mėš. 18. sept.
pop. 4 hodž. 26 min. pichi-
njeje njewobstajne wjedro.

Pósleni bėrtlik 26.
sept. pop. 0 hodž. 6 min.
može rjany bycz.

Stolėtna protyka.

Wot 1. hacž do 6. czo-
plo; 8. mrós; wot 13. hacž
do 16. rjenje; 18. deščęž;
na to hacž do 21. rjenje;
wot 21. hacž do kónža
deščęžik a mokry czař.

Kajki 1. september, tajki
zhyt mėřaz. — Zdyž wo-
tolo Michala polnožny wětr
duje, dha twjerda slyma
na to plėduje.

1880. Oktober,

winowz,

ma 31 dnjow.

Tydzień a dnij.	Porzeczona protyka.		Stara julianska protyka. September.	☉			Miejsce miejsc.	☾ h. m.
	Evangelista.	Katholiska.		h. m.	h. m.	h. m.		
1 piątek	Remigija	Remigija	19 Frosima	6	15	37		2 44
2 sobota	Rahele	Rahele	20 Eustathij.	6	35	35		3 58
40. tydzień. Text dop.: Mat. 9, 38—41; 1 Moj. 33, 9—11; Jak. 3, 5—10; pop.: Zap. II, 19, 1—11.								
3 njeđzela	19. n. p. ř. tr.	20. n. p. ř. tr.	21 14. n. p. s. t.	6	45	33		5 13
4 pónđzela	Franziška ☉	Franciška	22 Fokasa	6	65	30		h. p.
5 wutora	Placida	Placida	23 Jan. podj.	6	85	28		5 28
6 řrjeda	Fidy	Bruna	24 Thekle	6	105	25		5 59
7 sčtwórtk	Eřtery	Marka	25 Eufrosiny	6	115	23		6 40
8 piątek	Eřraima	Brigitty	26 Jana th.	6	135	21		7 32
9 sobota	Dionyřija	Dionyřija	27 Kalistrata	6	145	19		8 37

41. tydzień. Text dop.: Mat. 19, 3—8; 1 Moj. 13, 8—9; Mat. 5, 27—30; pop.: Zap. II, 19, 23—40.

10 njeđzela	20. n. p. ř. tr.	21. n. p. ř. tr.	28 15. n. p. s. t.	6	155	17		9 52
11 pónđzela	Cereona ☽	Burkharda	29 Michala	6	175	15		11 12
12 wutora	Maximiliana	Maximiliana	30 Reh. A.	6	195	13		h. d.
13 řrjeda	Kolomana	Kolomana	1 oktobra	6	215	10		0 33
14 sčtwórtk	Burkharda	Fortunata	2 Cypriana	6	235	8		1 52
15 piątek	Hedwiki	Thereseje	3 Dionysija	6	245	6		3 9
16 sobota	Āawła	Āawła	4 Hierothej.	6	265	4		4 25

42. tydzień. Text dop.: Mat. 12, 46—50; Ruth. 1, 15—17; Eřp. 5, 25; pop.: Zap. II, 20, 17—38.

17 njeđzela	21. n. p. ř. tr.	22. n. p. ř. tr.	5 16. n. p. s. t.	6	285	2		5 39
18 pónđzela	Luf. ev. ☺	Lufascha	6 Dom. jap.	6	295	0		h. p.
19 wutora	Ferdinanda	Petra z Alf.	7 Sergija	6	314	58		5 6
20 řrjeda	Wendelina	Ireneja	8 Pelagija	6	324	56		5 38
21 sčtwórtk	Wurřchle	Wurřchle	9 Jak. Alf.	6	344	54		6 18
22 piątek	Kordule	Kordule	10 Eulampij.	6	364	52		7 6
23 sobota	Severina	Wendelina	11 Filipa	6	384	50		8 1

43. tydzień. Text dop.: Mat. 21, 28—31; 1 Moj. 32, 2—5; Mat. 23, 27—28; pop.: Zap. II, 21, 8—14.

24 njeđzela	22. n. p. ř. tr.	23. n. p. ř. tr.	12 17. n. p. s. t.	6	404	48		9 2
25 pónđzela	Wyleminy	Řhryřantha	13 Karpa	6	414	46		10 7
26 wutora	Amanda ☾	Ewanasja	14 Nazarija	6	434	44		11 16
27 řrjeda	Sabiny	Luciana	15 Luciana	6	454	42		h. d.
28 sčtwórtk	Eřim. Āud.	Eřim. Āud.	16 Longina	6	464	41		0 26
29 piątek	Narziřija	Narciřija	17 Hozeasa	6	484	39		1 37
30 sobota	Klaudija	Klaudija	18 Luk. ev.	6	504	37		2 49

44. tydzień. Text dop.: Mat. 12, 41—44; 2 Moj. 5, 1—4; Jak. 4, 2—3; pop.: Zap. II, 24, 10—16.

31 njeđzela	Eřw. reřor.	24. n. p. ř. tr.	19 18. n. p. s. t.	6	514	35		4 5
-------------	--------------------	-------------------------	---------------------------	---	-----	----	--	-----

Sermanki a skótné wiki.

- Dubz. Āuczina.†
Kafeř. Ārabín.*
Ščerařow. Āulow.*
Luborař.† Āródt.*
- Āařyn.†
- Řeřewacřidlo.*
- Řeřceřbuř.*
- Lubin.*
- Wiřtopizy.* Āulow.
Āóřkow.*
- Āarřceř.†
- Eřy Āomorow.* Āe-
tenza.†
- Řeřceřbuř.*
- Āořořčin.*
- Āařřtrow.* Āin-
bóř.† Āubij.† Āó-
řpoc.* Āadměřizy.
Āahaň.† Āumburg.†
- Řeřceřbuř.* Āitow.
Āětořow.*
- Āiernacřizy.† Āra-
řany (stare měřto).
Řyřwalc.†
- Řizň.† Ārobny.†
- Řadeberg.* Āertrand.*
- Ārjowl.* Ānřland.*

Měřacřkowe pře- měnjenje a wjedro.

☉ Měř. 4. okt.
rano 5 hodž. 47 min. po-
kaže na deřceřiti.

☽ Āřeni běřtliř 11. okt.
rano 1 hodž. 32 min. mže
řjeniške wjedro přřinijeř.

☺ Āolny měř. 18. okt.
rano 5 hodž. 24 min. po-
kaže na řjane wjedro.

☾ Āořtleni běřtliř 26.
okt. dop. 7 hodž. 55 min.
řmje deřceřiti.

Stořetna protyka.

Wot 1. hač do 13. nje-
mořtjajne wjedro; wot 14.
hač do 25. je jara řjma;
26. deřceř; 29. a 30. řjma;
31. deřceř.

Je-li w oktobře wjele
deřceřitow a wětrow, dha
budžetej wulki a mały rōř
čopcej. — Na Āawła je
kał a runřiza řřala. —
Ābny je Eřimana Āuda-
řja nimo, dha řjma přři-
řađa.

1880. November,

nashmniť,

ma 30 dnjow.

Zhdzenje a dny.	Porjedadna protyka.		Stara julianska protyka. Oktober.	☉		Miejsce i uamien.	☾ sth. th. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		shadż. h. m.	thom. h. m.		
1 póndzela	Wschittich św.	Wschitt. św.	20 Artemija	6 53	4 33	☾	5 25
2 wutora	Wschitt. d. ☉	Wsch. duśch.	21 Hilariona	6 55	4 31	☾	th. p.
3 brjeda	Huberta	Huberta	22 Albercija	6 57	4 29	☾	4 34
4 schtwórtk	Korle	Korle Borr.	23 Jakuba	6 58	4 28	☾	5 23
5 pjatt	Blandiny	Zacharija	24 Aretasa	7 04	4 26	☾	6 26
6 sobota	Leonharda	Leonharda	25 Marciana	7 24	4 25	☾	7 40

45. tydzeń. Text dop.: Mat. 20, 20—23; Jef. 55, 8—9; Gil. 1, 20—24; pop.: Zap. st. 24, 24—27.

7 njedzela	24. n. p. ś. tr.	25. n. p. śwj.	26 19. n. p. s. t.	7 34	4 23	☾	9 1
8 póndzela	Emmericha	Godofreda	27 Nestora	7 54	4 21	☾	10 22
9 wutora	Theodora ☽	Ursina	28 Ścěpana	7 74	4 20	☾	11 41
10 brjeda	Mart. Luther	Proba	29 Anastasij.	7 94	4 18	☾	th. d.
11 schtwórtk	Marcź. bisk.	Marcź. bisk.	30 Zenobija	7 114	4 16	☾	0 59
12 pjatt	Modesta	Levina	31 Stachysa	7 124	4 15	☾	2 13
13 sobota	Arkadija	Stanisława	1 novemb.	7 144	4 13	☾	3 27

46. tydzeń. Text dop.: Mat. 13, 47—50; Prěd. 8, 11—13; Jak. 1, 12; pop.: Zap. st. 25, 6—15.

14 njedzela	25. n. p. ś. tr.	26. n. p. śwj.	2 20. n. p. s. t.	7 154	4 12	☾	4 39
15 póndzela	Leopolda	Leopolda	3 Aceptsima	7 174	4 11	☾	5 52
16 wutora	Edmunda ☺	Edmunda	4 Joanicija	7 194	4 10	☾	th. p.
17 brjeda	Huga	Reh. z W.	5 Galakt.	7 204	4 9	☾	4 12
18 schtwórtk	Helychija	Alseja	6 Pawoła	7 224	4 7	☾	4 59
19 pjatt	Pol. pjatt	Gilzbjety	7 Lazara	7 244	4 6	☾	5 52
20 sobota	Emilije	Benigna	8 Michała j.	7 264	4 5	☾	6 52

47. tydzeń. Text dop.: Sjew. 3, 15—17; Pf. 16, 8—11; 1 Kor. 15, 58; pop.: Zap. st. 26, 24—31.

21 njedzela	26. n. p. ś. tr.	27. n. p. śwj.	9 21. n. p. s. t.	7 274	4 4	☾	7 56
22 póndzela	Cacilije	Cacilije	10 Erasta	7 294	4 2	☾	9 1
23 wutora	Klemenśa	Felicity	11 Menasa	7 314	4 1	☾	10 9
24 brjeda	Khrystogena	Jana st.	12 Jan. Krys.	7 324	4 0	☾	11 18
25 schtwórtk	Katrżiny ☾	Katrżiny	13 Niła	7 343	3 59	☾	th. d.
26 pjatt	Konrada	Konrada	14 Filipa	7 353	3 59	☾	0 28
27 sobota	Hunczerja	Virgilija	15 Jap. póst.	7 363	3 58	☾	1 41

48. tydzeń. Text dop.: Jan. 15, 1—15; pop.: Jer. 31, 31—34; Pf. 100; Jan. 17, 3.

28 njedzela	1. n. advent.	1. n. advent.	16 22. n. p. s. t.	7 383	3 57	☾	2 56
29 póndzela	Waltera	Saturnina	17 Reh. th.	7 403	3 57	☾	4 16
30 wutora	Handrija	Handrija	18 Platona	7 413	3 56	☾	5 38

Sermanki a skótne wiki.

1. Kulow.* Gródt. † Rusland.
2. Bari.* Łaz. †
3. Drazbżany (st. město). Měšnacźidło.* Nowe město pola Stolpnja. Damna. †
4. Rhočzebus.*
6. Rudychin. † Kulow.* Lubnjow.* Trěbule* a lane wiki.
8. Rychbach. Gubin. † Lubnjow. Kulow.* Grodźišćečo.*
11. Polcźniza.* Rhočzebus.*
13. Žitawa. Sty Romorow.*
15. Stolpnjo. † Žitawa.* Rosbórk. † Sty Romorow.
20. Lubin.*
23. Dobrotug.*
24. Wulke Szary.*
27. Kalawa.*
29. Wóporf. †
30. Gašyn. † Pšchibuz. † Kroslyn. †

Měšaczkowe pšheměnenje a wjedro.

☉ Mědy měř. 2. nov. pop. 4 hodź. 25 min. po-
kaže na rjane wjedro.

☽ Prěni běrtlik 9. nov.
dop. 9 hodź. 18 min. ma
njewobstajne a deščezkojte
wjedro.

☺ Potny měř. 16. nov.
wjeczor 9 hodź. 37 min.
pšchinješe kńeh a wětr.

☾ Pošteni běrtlik 25.
nov. rano 3 hodź. 3 min.
pšchinješe mjerimjenje.

Stolětna protyka.

Wot 1. hacź do 16.
deščeziki; 23. jasnje a
řyma; 24. czoplřcho; 28.,
29. 30. kńeh.

Na wschittich swjatyńch
řo hišće juntrócž sa stare
žony lečo pokaže. — No-
vember řo buram lepe
lubi, hdž je mokry, hacź
hdž je řuch. — Na Han-
drija kńeh, je řa řymy stě.

1880. December,

hodownik,

ma 31 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porządźena protyka.		Stara julianska protyka. November.	☉		Miejsce inaczej.	☾ fsh. a fh. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		fshadz. h. m.	fhom. h. m.		
1 frjeda	Longina	Longina	19 Obadja	7 42	3 55	☿	7 0
2 shtwórtk	Aurelije	Pawliny	20 Reh. dec.	7 44	3 54	☿	fh. p.
3 pjatk	Franza Kav.	Franca Kav.	21 Mar. wop.	7 45	3 54	☿	5 17
4 šobota	Borbory	Borbory	22 Filemona	7 47	3 53	☿	6 38
49. tydzień. Text dop.: Mat. 5, 17—19; pop.: Jef. 40, 1—5; Mat. 4, 1—2; 1 Tim. 1, 15.							
5 njedźzela	2. n. advent.	2. n. advent.	23 23. n. p. s. t.	7 48	3 53	☿	8 4
6 pónđzela	Mikławscha	Mikławscha	24 Klemensa	7 49	3 53	☿	9 27
7 wutora	Markwarda	Ambrosija	25 Katrziny	7 50	3 53	☿	10 46
8 frjeda	Mar. podj.	Mar. podj.	26 Alyrija	7 51	3 53	☿	fh. d.
9 shtwórtk	Agrippiny	Leofadije	27 Jakuba p.	7 52	3 52	☿	0 4
10 pjatk	Judithy	Judithy	28 Ščěpana	7 53	3 52	☿	1 18
11 šobota	Damaša	Magencija	29 Parmena	7 54	3 52	☿	2 31
50. tydzień. Text dop.: Mat. 11, 2—10; pop.: Sagg. 2, 7—10; 1 Mójš. 49, 18; 1 Tim. 2, 4—5.							
12 njedźzela	3. n. advent.	3. n. advent.	30 1. n. adv.	7 55	3 52	☿	3 42
13 pónđzela	Luzije	Lucije	1 decemb.	7 56	3 52	☿	4 51
14 wutora	Samuela	Spiridiona	2 Habakuk.	7 57	3 52	☿	5 57
15 frjeda	Kwatember	Suche dnj	3 Zefanja	7 58	3 52	☿	6 57
16 shtwórtk	Ananiaša	Eusebija	4 Borbory	7 59	3 52	☿	fh. p.
17 pjatk	Izaaša	Lazara	5 Sabasa	8 0	3 52	☿	4 42
18 šobota	Wunibalda	Wunibalda	6 Mikławsa	8 1	3 53	☿	5 46
51. tydzień. Text dop.: Jan. 1, 19—27; pop.: Jef. 12, 2—6; 5 Mójš. 18, 18—19; 1 Jan. 1, 15—17.							
19 njedźzela	4. n. advent.	4. n. advent.	7 2. n. adv.	8 13	3 53	☿	6 52
20 pónđzela	Ammona	Liberata	8 Patapija	8 23	3 54	☿	7 59
21 wutora	Domascha	Domascha	9 Hany. pdj.	8 23	3 54	☿	9 6
22 frjeda	Beaty	Demetrija	10 Menasa	8 33	3 54	☿	10 14
23 shtwórtk	Dagoberta	Wiktarije	11 Daniela	8 43	3 55	☿	11 23
24 pjatk	Patorżiza	Patorżica	12 Spiridion.	8 43	3 56	☿	fh. d.
25 šobota	Boži dzeń	1. šw. hodow	13 Eustracij.	8 53	3 56	☿	0 36
52. tydzień. Text dop.: Mat. 25, 14—30; pop.: Jef. 40, 27—31; Pš. 103, 8—18; Jan. 1, 9—14.							
26 njedźzela	2. š. hodow	2. šw. hod.	14 3. n. adv.	8 53	3 57	☿	1 51
27 pónđzela	Jana evang.	Jana evang.	15 Eleuther.	8 53	3 58	☿	3 9
28 wutora	Mjew. dzěczi	Mjew. dzěczi	16 Haggaija	8 53	3 59	☿	4 29
29 frjeda	Zonathana	Zonathana	17 Daniela	8 54	0	☿	5 46
30 shtwórtk	Dawita	Eugenija	18 Sebastian.	8 54	1	☿	5 56
31 pjatk	Sylwestra	Sylwestra	19 Bonifacija	8 54	2	☿	fh. p.

Sermanki a skótne wiki.

1. Nješwaczišto.*
4. Wudychin.*
6. Nowofalž. Džěje.†
Drjowf. Kulow.*
7. Brody.†
11. Wożerežy.
13. Luboraš.† Grobč.
14. Barčecz.
15. Gološčin. Rušland.
16. Muzatow.
18. Trěbule (lane wiki).
20. Kulow.

Měšaczkowe psche- měnjenje a wjedro.

☉ Młody měš. 2. dez.
rano 3 hodž. 54 min. je
deščezjitojty a symny.

☾ Přeni bértlik 8. dez.
wječor 7 hodž. 36 min.
ma jašne njebio a mjer-
njenje.

☉ Potny měš. 16. dez.
pop. 4 hodž. 34 min. ma
furyjatu a rjane dnj.

☾ Pošleni bértlik 24.
dez. wječor 7 hodž. 54
min. pščinjenje wětr a
deščez.

☉ Młody měš. 31. dez.
pop. 2 hodž. 54 min. po-
taša na symu.

Stolětna protyka.

1. šyma; 4. šněč; wot
5. hačž do 10. deščez a
wulka woda; 11. a 12.
deščez; 13. a 14. hrošne
wjedro; 21. šněč; po 22.
hačž do kónza šyma.

Škónžo, deščez a czo-
płota njechwe prawej měrje
semi płódnošez wobradža!
nječ šmy šlyni w wěrje!
Džěšajmy a špěwajmy,
donž naš semja nošy, do-
bry wušy w ščěrpliwjy po-
nješe wšchak klošy. Tamny
dzeń nam š milošču Bože
mno šhowna, hbyž po
šwěrnym džěšanju šmjerz
nam „šwjatoł“ wola.

Wuliczbowanie danje.

Kapital.	3 Procent.		3 1/2 Procent.		4 Procent.		4 1/2 Procent.		5 Procent.		Kapital.
	létnje mart np.	měšacžnje. mart np.	létnje. mart np.	měšacžnje. mart np.	létnje. mart np.	měšacžnje. mart np.	létnje. mart np.	měšacžnje. mart np.	létnje. mart np.	měšacžnje. mart np.	
mf. 1	3	3/10	3	3/10	4	4/10	4 1/2	4/10	5	5/10	mf. 1
5	15	1 5	17 5	1 5	20	1 7	22 5	1 9	25	2 1	5
10	30	2 5	35	3	40	3 4	45	3 8	50	4 2	10
15	45	3 8	52 5	4 5	60	5	67 5	5 7	75	6 3	15
20	60	5	70	6	80	6 7	90	7 5	—	8 4	20
25	75	6 3	87 5	7 5	—	8 4	12 5	9 8	1	10 5	25
30	90	7 5	5	9	1	10	35	11 3	1	12 5	30
35	5	8 8	22 5	10 2	1	11 7	57 5	13 2	1	14 6	35
40	20	10	40	11 7	1	13 4	80	15	2	16 7	40
45	35	11 3	57 5	13 2	1	15	2 5	16 9	2	18 8	45
50	50	12 5	75	14 6	2	16 7	25	18 8	2	20 9	50
60	80	15	10	17 5	2	20	70	22 5	3	25	60
70	10	17 5	45	20 5	2	23 4	15	26 3	3	29 2	70
80	40	20	80	23 4	3	26 7	60	30	4	33 4	80
90	70	22 5	15	26 3	3	30	5	33 8	4	37 5	90
100	3	25	50	29 2	4	33 4	50	37 5	5	43 7	100
200	6	50	—	58 4	8	66 8	—	75	10	83 4	200
300	9	75	50	87 5	12	—	50	12 5	15	25	300
400	12	—	—	167	16	1 33 4	18	150	20	66 7	400
500	15	1 25	50	1 45 9	20	1 66 8	22	87 5	25	8 4	500
1000	30	2 50	—	2 91 7	40	3 33 6	45	75	50	16 7	1000
5000	150	12 50	—	14 58 4	200	16 68	225	75	250	20 83 4	5000
10000	300	25	—	29 16 7	400	33 36	450	50	500	41 66 7	10000

Wuliczbowanie, tať wyšofo punt pščińdže, hdyž žentnať 1, 2, 3 a t. d. marow płačži.

Šunt pščežo tať wjele up. płačži, kaž žentnať marow.

Ž na wopaf:

Žentnať pščežo tať wjele marow płačži, kaž punt up.

Zmlicbowanje placifnyh tija abo metra, hdyž starj salfti lóhčj 1 np. hacj 1 mart placji.

Šbųž starj salfti lóhčj placji:		dya placji tija abo metra.		Šbųž starj salfti lóhčj placji:		dya placji tija abo metra.		Šbųž starj salfti lóhčj placji:		dya placji tija abo metra.	
mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.
—	1	—	18	—	17	—	30	—	33	—	58 ₈
—	2	—	3 ₅	—	18	—	31 ₈	—	34	—	60
—	3	—	5 ₃	—	19	—	33 ₅	—	35	—	61 ₈
—	4	—	7 ₁	—	20	—	35 ₃	—	36	—	63 ₆
—	5	—	8 ₈	—	21	—	37 ₁	—	37	—	65 ₃
—	6	—	10 ₆	—	22	—	38 ₈	—	38	—	67 ₁
—	7	—	12 ₄	—	23	—	40 ₆	—	39	—	68 ₉
—	8	—	14 ₁	—	24	—	42 ₄	—	40	—	70 ₆
—	9	—	15 ₉	—	25	—	44 ₁	—	41	—	72 ₄
—	10	—	17 ₇	—	26	—	45 ₉	—	42	—	74 ₂
—	11	—	19 ₄	—	27	—	47 ₇	—	43	—	75 ₇
—	12	—	21 ₂	—	28	—	49 ₄	—	44	—	77 ₉
—	13	—	23	—	29	—	51 ₂	—	45	—	79 ₅
—	14	—	24 ₇	—	30	—	53	—	46	—	81 ₂
—	15	—	26 ₃	—	31	—	54 ₇	—	47	—	83
—	16	—	28 ₂	—	32	—	56 ₂	—	48	—	84 ₇

Zmlicbowanje placifnyh noweho luta, hdyž starj luta 1 np. hacj 1 mart placji.

Šbųž starj luta placji:		dya placji nowo luta.		Šbųž starj luta placji:		dya placji nowo luta.		Šbųž starj luta placji:		dya placji nowo luta.	
mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.	mart	np.
—	1	—	0 ₆	—	11	—	6 ₆	—	21	—	12 ₆
—	2	—	1 ₂	—	12	—	7 ₂	—	22	—	13 ₂
—	3	—	1 ₈	—	13	—	7 ₈	—	23	—	13 ₈
—	4	—	2 ₄	—	14	—	8 ₄	—	24	—	14 ₄
—	5	—	3	—	15	—	9	—	25	—	15
—	6	—	3 ₆	—	16	—	9 ₆	—	26	—	15 ₆
—	7	—	4 ₂	—	17	—	10 ₂	—	27	—	16 ₂
—	8	—	4 ₈	—	18	—	10 ₈	—	28	—	16 ₈
—	9	—	5 ₄	—	19	—	11 ₄	—	29	—	17 ₄
—	10	—	6	—	20	—	12	—	30	—	18

Prsidawka.

Někotre europiske kraje

je swojimi wjerchami a se swojimi wobydlerjemi po poſhlenim ludlicženju w lěcže 1875.

Němski kraj: 9817 □mil a 42,757,812 wobydlerjow; křěžor Wylem, rodž. 22. měrza 1797; ženjeny s Augustu, wajmariskej prynzeſynnu; křěžorſki krónprynz: Bjedrich Wylem, rodž. 18. oktobra 1831.

Sakſka ma 272 □mil a 2,750,416 wobydlerjow; kral Bjedrich Albert, rodž. 23. haprleje 1828; ženjeny s prynzeſynnu Karolu s Waſa, rodž. 5. augusta 1833. Krónprynz Bjedrich August Jurij, rodž. 8. augusta 1832; ženjeny s portugalſkej prynzeſynnu Hamu Marju, rodž. 21. julija 1843.

Prufka ma 6326 □mil a 25,772,562 wobyd.; kral Wylem I., rodž. 22. měrza 1797.

Wajerska ma 1377 □mil a 5,024,832 wobyd.; kral Ludwik II., rodž. 25. augusta 1845.

Würtembergſka ma 354 □mil a 1,506,531 wobydlerjow; kral Korla, rodž. 6. měrza 1823.

Badenſka ma 273 □mil a 1,506,531 wobyd.; wójwoda Bjedrich, rodž. 6. septembra 1826.

Awſtria ma 11,306 □mil a 35,904,435 wobyd.; křěžor Franz Joſef, rodž. 28. augusta 1830.

Italſka ma 5370 □mil a 26,716,809 wobyd.; kral Humbert I., rodž. 14. měrza 1844.

Franzowſka ma 9599 □mil a 36,469,826 wobyd.; praſident republiki Jules Grevy, rodž. 15. aug. 1813.

Šendželſka ma 5697 □mil a 31,817,108 wobyd.; kralowa Viktorija, rodž. 24. meje 1819.

Španiſka ma 9076 □mil a 16,374,844 wobyd.; kral Alfons XII., rodž. 28. novembra 1857.

Portugalſka ma 1623 □mil a 3,996,000 wobyd.; kral Ludwik I., rodž. 31. oktobra 1838.

Ruſka ma 96,850 □mil (w Europje) a 72,195,405 wobyd.; křěžor Alexander II., rodž. 29. hap. 1818.

Turkowſka mješeske 6302 □mil w Europiskej, s zyla s aſiſtimi krajami 38,034 □mil a 11 mill. wobyd.; křěžor Abdul Hamid II., rodž. 9. februara 1830.

Grichiska, kral Jurij I., rodž. 24. dezembra 1845.

Rumunſka, wjerch Korla I., rodž. 1839, wuſwoleny 1866.

Serbija, wjerch Milan IV. Obrenowicz, rodž. 1850, knježi wot 2. julija 1868.

Bołharſka, wjerch Alexander I., prynz s Battenberg, rodž. 5. haprleje 1857, wuſwoleny 29. haprleje 1879.

Bołnózna Amerika, praſident Hayes, rodž. 1822.

Brasiliſka, křěžor Don Pedro II., rodž. 2. dezembra 1825.

Někotre druhe wopomnjenja hódne wěžh.

A. Šsudniſke wokrjeſy w Sakſkej wot 1. okt. 1879.

I.

1 najwvyšſchi krajny ſud (oberlandsgericht): w Draždžanach.

II.

7 krajne ſudy (landsgerichte):

1. w Draždžanach, 2. w Zwikawje, 3. w Freibergu, 4. w Lipſku, 5. w Chemnižu, 6. w Blawenje, 7. w Budyſchinje.

III.

105 hamtske ſudy (amtsgerichte):

14	w	wokrjeſu	krajneho	ſuda	w	Draždžanach,
16	=	"	"	"	"	Zwikawje,
14	=	"	"	"	"	Freibergu,
15	=	"	"	"	"	Lipſku,
16	=	"	"	"	"	Chemnižu,
12	=	"	"	"	"	Blawenje,
18	=	"	"	"	"	Budyſchinje.

Do wokrjeſa krajneho ſuda w Budyſchinje ſluſheja: hamtske ſudy: Budyſchin, Lubij, Nowoſalž, Ščerachow, Biſkopizy, Kamjeiz, Kinsbórk, Połcžiſa, Stołpnojo, Nowe město, Sebniz, Žitawa, Woſtrowz, Reichenaw, Wulki Ščönow, Bjernaczižy, Herrnhut, Ebersbach.

IV.

5 khostanske komory (strafkammer):

1. w Pirnje, 2. w Dřazhanu, 3. w Miřchnje, 4. w Annabergu, 5. w Žitawje a pošlenja sa hantlske řudy: w Žitawje, Wostrowzu, Reichenawje, Wulfim Schönawje, Bjernacziřach, Herrnhucze a Ebersbachu.

V.

6 komory sa wikowanje (kammern für handelsfache):

1. w Dřazďžanach, 2. w Lipsku, 3. w Chemniķu, 4. w Blawenje, 5. w Glauchawje, 6. w Žitawje.

VI.

7 přichyřařne řudy (schwurgerichte):

1. w Dřazďžanach, 2. w Žwikawje, 3. w Chemniķu, 4. w Freibergu, 5. w Lipsku, 6. w Blawenje, 7. w Budyřchinje.

B. Āak wjele je w lěće 1878 w Sakskej bylo

- 1) wobřanknjemych mandřelřtwow 24,797,
 2) narodźemych dźećzi 128,185,
 bjes nimi: žiwonarodź. mandř. dźećzi . 123,045,
 morwonarodź. = = 4360,
 žiwonarodź. njemandř. dźećzi 15,078,
 morwonarodź. = = 780,
 3) řeurjetych wořobow 81,891,
 a hdyř řo t nim liczi 5140 morwonarodź.
 dźećzi 87,891,
 4) přřes njeřbožo je jich wo žiwjenje přichyřko 807,
 5) řami řu řebi žiwjenje wřali 1126.

C. Přři ludliczenju 1. dezbembra 1875 bē w zylkej Sakskej:

Lutherskich:	w měřtach	1,053,154,
	na wřach	1,611,187,
	do hromady	2,664,341.
Řomřkofatholřkich:	w měřtach	38,270,
	na wřach	35,079,
	do hromady	73,349.
Řeformirtsich:	w měřtach	7412,
	na wřach	2439,
	do hromady	9851.
Řemřkofatholřkich:	w měřtach	1259,
	na wřach	617,
	do hromady	1876.

Řriřkofatholřkich:	w měřtach	549,
	na wřach	39,
	do hromady	588.
Anglikanskich:	w měřtach	632,
	na wřach	81,
	do hromady	713.
Řidow:	w měřtach	5168,
	na wřach	192,
	do hromady	5360.
Řajřich, kotsiř druheje wēry bēchu:	w měřtach	2537,
	na wřach	1540,
	do hromady	4077.
Řajřich, kotsiř žaneje wēry njebēchu:	w měřtach	194,
	na wřach	237,
	do hromady	431.

W Řužiřy pak bē:

lutherskich do hromady	308,653,
řomřkofatholřkich do hromady	29,690,
řeformirtsich do hromady	305,
nemřkofatholřkich do hromady	89,
řriřkofatholřkich do hromady	3,
anglikanskich do hromady	32,
řidow do hromady	170,
druřich do hromady	244,
žaneje wēry do hromady	17.

D. Přři řonzu lēta 1878 bē

- a) w Sakskej:
 935 lutherskich wořadow,
 1338 = zřřkwjow, řapalnřow a modleř-
 řich řhēřow,
 1132 = duchownřch.
- b) w Řužiřy:
 100 lutherskich wořadow,
 120 = zřřkwjow, řapalnřow a modleř-
 řich řhēřow,
 126 = duchownřch.
- a) w Sakskej:
 40 řomřkofatholřkich zřřkwjow a řapalnřow,
 66 = duchownřch.

b) w Łužicy:

20 romskokatoliskich zyrkujow a kapalnjom,
37 " " duchownych.

W Sakskej:

2 reformirtskej zyrkwi (w Dražďžanach a Lipsku),
4 reformirtskej duchownaj.

4 němiskokatoliske wošady,
2 němiskokatoliskaj duchownaj.

1 grichiskokatoliska zyrkej (w Dražďžanach),
1 " " kapalnja (w Lipsku),
2 grichiskokatoliskaj duchownaj.

5 anglikanskich wošadow,
5 " " duchownych.

3 židowske synagogi,
2 židowskaj duchownaj abo rabbinarjej.

E. Wunofsk dokhodow w Sakskej.

W lécze 1878 je bylo dokhodow	1,014,050,905 <i>M.</i>
" " 1879 " " "	1,044,983,282 <i>M.</i>
po tajkim šu dokhodny pschibyli sa jene lěto wo	30,932,317 <i>M.</i>

Dań sa dokhny je šo wotlicizila:

w lécze 1878	87,008,481 <i>M.</i>
" " 1879	85,845,274 <i>M.</i>
po tajkim je šo dań sa jene lěto pomjenšizila wo	1,163,207 <i>M.</i>

W lécze 1878 mějesche w Sakskej jedyn, a
to bě najbohacizischi:

2,230,000 *M.* dokhodow a mějesche sa to
5575 *M.* dokhodneho dawka wotdacž.

Pomhaj Bóh!

Hrěch a haniba je kachč! My bychmy tutón hrěch
woběhli a šo hanibowacž dyrbjeli, hdyž bychmy
prajicž chyzli, šo Bóh tón dnjes nam šańdžene lěto
njeje pomhał. Ně, wón šo njeje bjes šwědczenja
wostajil, ale je nam wjele dobreho czinił a š njeješ
dele desčcž a plózne czašy dał a napjelnił se ži-
wofcju a wješełofcju našche wutroby. [Wla štupych
žujow, kotrež běchu šo nam někotre lěta sa šobu do-

stake, a dokelž bě warba a wikowanje w našchim
kraju, haj, móhl rjez, po zyłym šwěcže hubjene, šo
starosč a nusa w domach a gmejnach šchěrjesche.
Dawanjom bě dosčž, haj pschewjele. Sa zyrkej, sa
šchule, sa stawnika, sa gmejnske naležnosče šo kóždy
měšaz kafasche a kralowski dawł, renta a teho runja
dyrbjesche šo wysche teho płacžicž. Šchtož kruch
dokha na šwojej žiwofcži mějesche, mějesche kóžde
poklěto dań ležo měčž. Š temu hišcže te dawki
pschibžechu, kotrež šebi, hacž runje š wšchědnej ži-
wofcži njepotrěbne, kóždy šam nakladuje, kaž sa pivo,
palenz, tobał, rjane šuknje, šwětno šwješelenja a teho
runja. Wudawtow bě wjele, ale dokhodow mało.
Lěto ma dokhi psst a wulki brjuch. Wono nihdže
došahacž njechasche a mało pjenjes bě bjes ludžimi.
Kóždy dyrbesche wješeły byčž, kiž do žaneho dokha
nješalěje. Šo wšchitko je šo polěpschitko. Wšcho je
šo na polach a na lučach derje radžitko. Sa warbu
a wikowanje šu lěpsche czašy nastale. Bóh wšcheho-
móžny njeje bjes šwědczenja wostal, dyrbinny prajicž.
My mamy tež sa njeho šwědcžicž š tym, šo jemu
winowaty džal sa wšcho dobre damy a šo pošnajemy,
wón je nam bjes našcheje šašlužby a dostojnosče š
nusy wupomhał a jeho hnada je wjetšcha, džyli našch
hrěch. Šdy by wón š nami chyzł prawowacž a nam
šaplacžicž po našchich hrěchach, dha by hubjenje š
nami stalo. Wón pał je špominał na šmilnosč a
nam lute dobre wudžělił. Wudžny teho wješeli, ale
wotpoložny tež wšcho brěmjo a wšchón hrěch, kiž šo
naš twjerdže džerži a š kotrymž to dobre šebi šani-
czujemy, kotrež nam Bóh po šwojej dobrocžiwofcži
pschihotuje.

„Wšchědženatko!“ budžcže wy, lubi pschecželjo,
prajicž, hdyž to czitacže, „ty nam krute předomanje
džeržecž počžinašch. Šo tajke tu w protyžy njero-
džimny. Předomanja w Božim domje šstychimny, hdyž
tam njeđelške a šwjate dny džemy. Šu w protyžy
my něšto drugeho šebi žadamy.“ Derje wam, je-li
šo to czinicže a šwěru ke mšchi kłodžicže, pschetož
šbóžni šu cži, kotřiz Bože šłowo šstycha a to šamo
wobarnuja. Ale wy dyrbicže šebi to lubicž dacž,
šo moje stare wajšnje wobšhowam, po kotrymž je
šo mi psches pjecž a dwazecži lět lubitko, w mojim
„pomhaj Bóh“ wam to a druge psched woczi stajicž

a k wutrobje kłascź, schtōž předať na kłětzy swojim poślucharjam na drobne rosetajecź a wustudowacź njemōže!

Dha mi lěta, hdyž waš na lěpschi czaš, kiž je nam sešhadźať, dopominam, to japoschtokke słowo do myšlow pšchinǰe: Ze-li so schtō chze dobre dny widzić a žiwjenje lubowacź, dha pojimaj swoj jasyť, so by šte njeryczał a swoju hubu, so by njeludała. A hdyž my s dźakowanjom teho so wusnacź mamy, so Bóh so njeje bjes šwědczenja wostajik, dha so teho njemōžemy wostajicź, na to spomnicź, schtōž je w Knjesowym šakonju prajene: Ty njedyrbišch falschnje šwědcicź pšhecziwo twojemu bližšemu. Wy tola njemōžecze přecź, so my se swojimi hrěchami, kotrež woberǰemy, žiwjenja sbože a wješele pšchirótšchimy a šlafymy. Sa najšnadnišche hrěchi pať s wjetšcha te džeržimy, kotrež so se słowami a rycžemi stanu, te hrěchi jasyťka. Wulki džel wot naš šebi myšli, so słowo, kotrež so praji a so s našeho erta wukuli, wjele na šebi nima. Šklowo, to je nekajki synt, kiž rucze wuklinczi, to je nekajki šnadny dych, kiž w powietru rospłunje a žaneje wulkeje schtody cžinicź njemōže. Ale wono steji pišane: Š twojich słowow budžesch prawy ščinjenny a s twojich słowow budžesch šatamany. Twoja rycž a kōžde twoje słowo je šwědk twojich šmitskomnych myšlow a jene jenicžke njeprawe a hrosne, njewěrne a njelubosne słowo je hrěch tať derje kaž njekutk, pšhecziwo Božemu šakonjei cžinjenny a pšchiješe cžłowjeka niž jenož wo dowěrjenje pola druhich, ale tež wo dobre šwědounje a porodži wjele druhich štych njepocžinkow.

Šlaj! lubošneho cžłowjeka rycže šu kaž płašt mjedu, trošchtuja dušchu a wofšchewja kofcže. Wy šeže, hdyž šeže šwěrní kemšcherjo, wjele předarjow štyšeli; njejšu so wam jich słowa špodobať a wutrobu šwješelife? Wy macže s bohobojašnymi a dobrymi kšchesečžijanami towaštivo; njejšu jich pěfne rycže waš wofšchewike? Temu s napschecža, kať wjele škeho móža šte słowa a rycže na šemi nacžinicź! Š jasyťka cžłowškeje huby druhdy twjerde, bjesbōžne, šnuke, šelharne, jědojte słowa štupaja, kotrež šurowošcź, hněw a pohórschenje šbudža. Tu je tón mały stawcžk w našchim ercže a nam šo šda, jako by mašo na šebi měšo, hdyž s nim dženša Boha škwališmy a jutšje ludži

pošliwamy, kotšiz šu po Božej podobnošcži štworjeni. Wjele jich je, kotšiz tutón swoj jasyť wóšja jako mjecź a s jědojtymi rycžemi šo na druhich měrja a s nimi jako se šchipami na swojeho bližšeho šteleja, ale nje-myšla šebi, so šo šami s tym powaleja a so šo jim šměje, schtōž jich wuhlada. Wone je špodžiwne, ale wěrne, schtōž šwjate pišnto praji: Ščłowjek wě konje we wušdže džeržecź, so bychu jeho pośluchaje; tež wě wón wulke a małe kōdže wodžicź a hdyž šo wot šylnych wětrow ežerja, je s najmjeišchim prawidłom wobroczi, — ale swoj jasyť wón njewě pojimacź ani swoju hubu pošludžicź. Šasyť je mały staw a škwali šo wulkich wězow a je tola šnadny wohen, kiž wulki lěš šapali. Dobry jasyť je šchtom teho žiwjenja, ale šelharny cžini wutrobnu žakoscź. Wón naškerjedži žyke cžěšo a rošpali kōlo narodženja. Kōžde pšchirodžjenje šwěrjatow, ptakow, hadow a móřskich džiwinow šo škludži wot ludži, ale jasyť ničtō škludžicź njemōže, dokelž je šta njepokorna wěž, pošna šmjertneho jěda. Ze-li so šo schtō se žanym słowom njemoli, tón je dokonjany muž a móže tež žyke cžěšo w wušdže džeržecź!

Mjedawno běch na haumškim šudže a mějach škladnošcź, na nekotre jednanja pošluchacź, kotrež šo tam štachu. Mjebolať bu tam pšchepšychany, kiž wudawašche, so je jemu jeho šušod, kotremuž bě pjenješy počžowať, hišcže 500 hriwnow winojty. Tón pať bě jemu wšcho šaplacžik, ale njemudry došcž byť, so šebi njebě žane wopišmo na to žadať. Těho dla bě knješ mjebolať jeho wobškoržik, tež šmjertnu pšchibašu na to pšchibašať, so njeje tutyh šbytknych 500 hriwnow dostať. Š temu bě wón nekotrych šwědkow namakať, kotšiz běchu šo na lešne wašcnyje ša njeho wuprajili a na to tež pšchibašali. Wbohi šušod bu wot šudnika šudženny, tyh 500 hriwnow šaplacžicź. Tón pať bě šo na dobrego rycžnika wobrocžik, kiž bě tu wěž dale pšchepytawšchi ša tym pšchichol a pšches druge šwědczenja dopokasať, so šu te pjenješy wo prawdže šaplacžene. Mjebolať, dokelž bě swojeho šušoda wobškoržik a falschnu pšchibašu cžinik a tať derje jeho towašchojo, kotšiz běchu tež falschne šwědczenje wotpožili, buchu k wjelešetnemu jastwu wotšudženi. A to po prawdže. Pšchetōž falschny šwědk bjes šchtrašy njewoštanje, a schtōž šhroble kžē rycži, njebudže cžeknyč.

Tajke, temu podobne falschne wobskorženja a šwědženja šo s pjenježneje lubosćeje, njepopschecza, wjeczenja a druhich kniczomnych winow stanu. Šdy bychmy do aktow pohladacj móhli, kotrež šo na šudach wjedu, dha bychmy šo spodzjawacj měli, kajke lóse, lešne, bjesbóžne wězy šo bjes naschim kšchesczijanskim ludom stanu. Dawit něhdže w psalmach praji: wschitzu cžlowjekojo šu šharjo. Štowo, to je kaž worjech, twjerde a wótre, ale wěrne. Pšchetož se strony młodych, kaž starych šo w wschědnym žiwjenju lži a falschnje šwědeži.

Pšched něotrym czašom čyysche šebi Šanschez knótr džowku pšchistajicj, a da to do nowinow stajicj. Na to něotre holecži pšchindžechu, po napohladže a po swonkomnym waschnju prawje pětne a pšchistojne. Šena bjes nimi šo jemu najbóle lubjesche, dofelž móžesche prawje rjenje ryczečj a k wschemu džěku šwólniwa šo pokasowasche. Šo by šhonik, kaš je šo druhdže sadžeržala, da šebi jeje cželadnikke knižki pokasacj. Do nich bē wot wjele hospodarjow, pola kotrychž bē šlužika, tež wot teho, kiž bē ju pšched ně- něotrym czašom šrjedž lěta se šlužby pušchecj, šapšane, šo je šo ta holza šprawna, pišna a šwěrna wopokasala. Tajkim šwědženjam Šanschez knótr wěrjesche a šebi ju pšchistaji. Ale te šwědženja bēchu falschne. Pšchetož ša něotry czaš wón to šrudne šhonjenje šczini, šo bē tuta, wot šwójich přjedawšich knježich wuškwalena šlužomna holza, lěnja, paduščna, šekhašna, hubata a njeródna, taš šo bē nušowany ju hnydom pušchecj. Wobaj bēščaj šhašoj, ta holza taš derje kaž kóždy jeje přjedawšich šlužobnych knježich. Nještanje šo s tym wulka nje- prawda, wy hospodarjo, hdyž tajke njewěrne wopišma wustajecje. Wy drje prajicje, ja njecham tajkemu cželadnikaj s tym, šo do jeho knižkow wěrnošecj pišam, w jeho dalepšchindženju šchłódnj byčj, šnadž šo polěpschi a njech drusy hladaja, kaš s nim pšchindu. Ale wascha wopacžna dobročiwnošecj waš k šhanju a k falschnemu šwědčenju šawjedže. A tajki cželadnik wot waš šhačj nawuškne a šo nišdy njepolěpschi, ale, šo pomóšajo na wasche šhwalobne, tola paš njewěrne wopišma, šameho šo wobólže a šebje to naryčji, jako njebj s jeho štymi njepočjnkami taš jara šlě byto. Wšhaš je nascha šla šašalka wutroba k šamšnemu

šhwalenju šama ša šo njemašo pokšilena a cžesceje lašomna. Tu naderidžesch ludži, hewaš jara pětnych a pšchistojnych, kotšiz wjedža ryczečj, kaš předar Šalomon, a je paš tola luta lža. Šašo druhich šnaju, kotšiz rošymja šo lišchecj, druhim po hubje ryczečj nekajšeho šwětneho dobytka dla, hdyž runje je myšl wutrobj polna jěda, njelubosnošecje, šawisecje a njepopschecza. Na jasyku mēd, w wutrobje jēd. Na pucžu cži něotryžšuliz pomhaj Wóš praji, ale w šwojej wutrobje wón tebi cžerta pšcheje. Šdyž k njemu dó jštny šupišch, dha tón a drugi cži ruzj šficzjwšchi wješele: witaj te mni, witaj k nam rjekne a tola nutška šebi myšli: hdy by ty tyšaz mil daloko wote mnje přecj wostaš. Praj mi, luby cžitarjo, hacj tež njeshj s tajkimi hromadu trječik, kotšiz lžu, šo je jim, kaž šerbške pšchikłowo praji, ša šhribjetom cžma. Woni tebi wēžki a kuški powjedacj wjedža, šo šj hłuboko hnuty abo šo šmēšch, šo šo cži brjuch šchafše. Ty na njeho pošluchasch s nutrošecju, kaž lědom w šyrkwi na předarja, a tola žane šłowcžto wěrno njeje. Naj- hóršche je, šo tajzy šharjo napošledk tajke lžē šami wěrja a wjazy njewjedža, hdy lžu. Njedopomnišch šo pšchi tym na japošchtoške šłowo, kotrež praji: Wot- kladžecje lžu a ryczeče wěrnošecj kóždy se šwójim bliž- šchim, dofelž wy štawy seče bjes šobu. Kaš dha paš to je, prašcha šo tón abo drugi, kiž šhanje hidži, njeje dha wotpušchecjene s nušy tu a tam šekhačj? Nuša šo wšhelto huša, nuša šamo želešo šamje; cžeho dla njebych ja šmēš, hdyž šo s nekajšej nušy móhl wu- schujatačj, hrošne šhoštanje abo wulku hanibu wot šo wotwobrocžicj, šameho šo abo druhého pšched wulkej šchłodu šahowacj, dobremu pšchecželej nekajku lubošc wopokasacj, cžeho dla njebych šmēš wěrnošecj šapřecj, něšcho hinaš prajicj, hacj je wo prawdže wěrne. Na to ma šo wotmolwicj, tež s nušy njeshmjesh šhačj, pšchetož lža wostanje lža. Napošledku by šo to tež wotpušchecjčj dyrbjašo, šo jedyn s nušy kranje a dru- hich wujeba, něšoho ščónzuje a kóždy drugi hřech cžini. Wólaj šo ke mni w cžašu teje nušy, praji tón šnješ, a ja budu tebe wumóž a ty budžesh mje šhwalicj.

Štare pšchikłowo praji: wēr, ale komu! Na pucžu žiwjenja šprawnych namašach, ale na wšchēch šchcžec- kacj wjele falschnych Šudašchow naderidžesch: Šo je wjele ludži wješele: druhich pšcheradžicj, šo na nich

pschibłobdżecz a jich do haniby nješč. Hłaj! dobreho pscheczela mašč, a myšlišč bebi, temu mođešč so do-
wëricz, jemu wschitko wupowjedacz, sčtož cze stara a
tyschi. Wón tež derje wë, czi se škóblimi šłowami
šwoje dželbranje šjewicz a tebe troschtowacz. Ty mënisch,
to drusy wjedzicz njetriebaju, njeje jim to tež ničžo wuschne.
Šsu to twoje domjaze naležnosće; to nastupa twój
dótk, twoju žonu, jene twojich džęczi, tebe šameho
— sčtož ty š dobrym pomyšlenjom jemu wuskoržisch
abo dowëricš — a hłaj! tón to pschi bebi njemóže
škowacz, ale dže a wufleska to druhim, so šo czi šmëja
a š teho tu a druhu sčtodu mašč. O! na tajkich
pscheradnikow, na tajke falschne dušče, na tajke nje-
šprawne wutrobny! Šsu to wschaf mužojo, ale wošebje
žony, kiž hubu džeržecz njemóža. Rycžecz džęczi ša
krótki czaš nawuknu, ale mjelčecz nekotryžkuliz njena-
wuknje, hdy by runje 80 lét stary był. Wëščže je
mjelčecz žalošnje cžežki šhumšcht, a tola mjelčecz ma
šwój czaš a rycžecz ma šwój czaš.

Njewšmicže mi ša ško, lube žónki, kiž wy to czi-
tacže, hdyž praju, wono je špodžiwne, so runje wy jara
mało šwój luby jasył we wusdže džeržecz mođeczje.
Njewëm, š cžeho to pschiúdze, so runje žony, młode taf
derje kaž stare, po napohladže pschistojne a pěčne, w
šwojim hospodarštwje pilne a wustojne, šo š tym wu-
šnamjenjeja, so psches mëru wjele rycža, powjedaju a
klesťaju. Žich jasył je kaž mlynske kóło, kotrež š më-
rom stejecz njemóže a kaž pschafne koleško, kotrež šo
wëčžnje wjerczi. Psches tutón šlawčš w našchim ercže
šo wušypuje wschón njerjad a wscha falschnošč, wscho
šchibaštwó a lóšystwo, kotrež je šo nutska w potaj-
nej wutrobje šašnyško. Rycženje pschinješe cžescz,
rycženje pschinješe hanibu. Nëščto jara hrosne a
hrëščne pať je pschibłobđenje. To šym njedawno šho-
nił, hdyž bëch na domkhowanku pscheproscheny. Bëšmny
tam jich wjele š dalóša a bliška. Ššedžichmy ša blidom
w wješokym towarštwje. Tyłanzy š noweje pschenžy
bëchu šo wubjernje radžike a šhošejowa juščka nanaj-
rjenišcho škodžesche. Žyky retomaš žónškich tu bë,
młodych kaž starych, a bu wjele powjedane a bledžene.
Me, luby Božo, kať šo młodymaj mandželškimaj se
šušodštwia džesche, kotrajž bëšchtaj šo haťle njedawno
woženikoj. Młodemu mužej šo došč slë džesche, so
mało dobreho na nim wošta, ale wot młodeje žónki

kóžda nëščto šleho wjedžischje, so je horda, škupa, nje-
ródna, nječžista, wadžata a šwarjata a teho runja.
Pschi bebi ja myšlach, so drje je wona nëkaťki mały šatan
w cžłowškim šchtalcže. Na dobo šo do duri šakłapa
a taj młodaj mandželškej do štwy štušichtaj. Wonaj
bëšchtaj tež šobu pscheproschenaj a šo jenož nëkať ša-
kómbžikoj. A sčto šo šta? Te lube žónki šo se šwo-
jich stolžow šbëhachu a tymaj młodymaj hoščžomaj, ko-
trejuž bëchu bje-wšcheho šmiljenja šchreke, napscheczivo
džëchu a jeju na najpscheczelnišcho witachu a postro-
wjachu. Młó to je tola jara pěčne, so tež hiščcže pschiú-
džetaj a je nam jara lubo — a sčtož šo hewať hiščcže
rjaneho rycžesche. Bë to jena lubošč a pscheczelniwošč,
jako njebudžischje mało minutow prjedy žane šle šłowčžo
wo nimaj šo rycžalo. Wjesbóžne žony wy, myšlach
ja pschi bebi, wy pschibłobđerške huby wy, wy falschne
wutrobny wy. Žadny kuť tyłanza mi wjazy škódbicz
njechafše a prjedy hacž bëch bebi wotmyšlit, šo na
pučž dach, so bych domoj šchol. Hacž šu potom tež
ša mojim šhribjetom nje, teho pschedženafa, šchreli a
nješmilnje šudžili, to njewëm, boju šo teho pať, hacž
runje je mi to wscho jene. Tať ma šo w wsčëdnyh
žiwjenju wschelko. Wšmi bebi pať to kóždy ša dobru
wuczbu: hdyž štyšisch, so drusy někoho dele cžinja
a nješmilnje šudža, dha pomyšł bebi, so je wjetšcha
połojza šetžana; je-li šo pať štyšisch, so šu tebi ša
šhribjetom nëščto šleho rycželi, dha pschemyšł bebi to
šwëru a rjetni: položza teho móhła wërnošč byčž. A
je-li šo š tajkimi ludžimi hromadu pschiúdžesch, kotřiz
šo psched tobu a w twojim domje pschibłobđeja, dha
wopomni: sčtož ke mni nëščto nješe, tón tež rady
nëščto wote mnje prjecž nješe. Teho šo hładaj. Naj-
hrosnišchi ludžo pať šu czi, kotřiz se šamyšłom druhich
do haniby nješu, bebi wschelke šle na nich wumyšla,
jich do hubow štych pschinješu, jim jich dobre mjeno
a dowëjenje pola druhich rubicz pyťaja. Wóh
šwarnuj nať psched tajkimi dobrými pscheczëlemi! Woni
šu tať ši, haj hóršchi, dylłi padušchi a mordarjo.
Pschetož šwjate pišmo praji: dobre mjeno je šëpsche,
dylłi wulke kubšo a pscheczje je šëpsche, dylłi šłoto a
šlëboro; dobre mjeno woštanje wëščžischje, dylłi tawšynt
wulkich šchazow. Šhjočž cžłowjekow na dobo jëd tajkeho
pschibłobdnika šfasy: jecho šameho, kiž druhich do haniby
nješe, teho, kiž tajke šelhaťne rycže štyšchi a teho, na

kotrehož ſu wone wumyſlene. A tola, ſchto chzeſch czinicz, hdyž ſo tebi to ſtanje, ſo ſty naſchczuwar tebe do hubow ſtych ludži pſchinjeſe? Saſo ſwaricz, hdyž ſy ſwarjenty; ſke ſe ſtym płaczič, ſo hnrwacz a pſched ſudom ſtorzič? Woſplenje móžeſch czinicz a budže tebi pomhane, ſo twój njepſcheczal nękaſke khoſtanje doſtanje. Pſchi wſchēm tym pał pſched druhimi twoje dobre mjeno wuczſiczeno njebudže. Pſchetož ſtare pſchiſłowo praji, hdyž ſchto kbroble ſlę na drugeho ryczi, dha pſchezo nęchto wiſajno woſtanje a ludžo wěrja, ſo je nęchto na tym, ſchtož je ſebi pſchiſłodnik na tebe wumyſlił. Najlępſche pſchi tym je, ſo ſadđerzecž, kaž jedyn, kiž w woſu ſedži, pſched kotrymž ſo konje ſpłóſcheja. S woſa wuſkocičiz jcho do najwjeſtſcheho ſtracha ponjeſe. Wón dyrbi ſ męrom ſedžo woſtacž. Abo konje ſo ſame ſwęruja abo druſy ł pomozny pſchiſłdu a je ſadđerža. S zyła ma węſty Lavater prawje, hdyž nam w tym tu radu dawa: njeryčž nicžo ſleho na žaneho człowjeka, hdyž to ſ węſtoſczju dopoſaſacz njewęſch, a hdyž to ſ węſtoſczju węſch, dha ſo ſameho praſchey: cžeho dla ty to rycziſch. Schto budže pſcheywacz w Božej hęcže? Schto budže woſtacž na jcho ſwjatej horje? Schtož hjes poruła kchodži a prawje czini a ryczi prawdu ſ wutrobu; ſchtož ſe ſwojim jaſhkom niſcho njewobožže a ſwojemu bližſchemu ſlę nje- czini a ryczi prawdu ſ wutrobu.

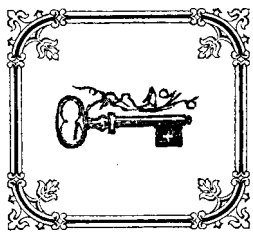
Wóh, luby Rnjcs, nam węcznje pomha a chze w ſwojej njewuſlędnej luboſczji, ſo by nam pomhane bylo ł lutemu cžaſtnemu a węcznemu ſbožu. My pał ſmy njedžaſtoni a njemudri, ſo ſebi to ſbože pſchi- krotſchawny a ſanicžujenty a ſo my ſo njeprozujenty pſches wutrobnu luboſczž cžaſt žiwjenja porjei- ſchicž a wobczęžnoſcže teho ſameho ſebi polóžicž pomhacz.

Wo tajſim, lube duſche, dželajmy ſ modlenjom a ſ wachowanjom na to, ſo bychmy ſprawni byli jaſo hołbje, jedyn pſcheczwo drugeму derje ſmyſleni, lu- boſczjiwi, miſoſczjiwi a dobrocziwi. Sprawnoſczž ſo Wóhu a człowjekam derje ſpodboda. Za pał ſo na tym wopoſaſuje, ſo ſwojeho bližſcheho ſamolwimy, hdyž bſudži, ſo derje wo nim rycziſmy a wſchitko ł lępſchemu wobrocziſmy. My mamy kóždy ſwoje ſmólki, ſwoje ſke poſhilenja, ſwoje hroſne nawuczenja a nje- chamy po prawym, ſo bychu druſy naſ teho dla ſlę

ſudžili a njeſmilnje naſ ſatamali. Schtož chzeſch, ſo bychu druſy tebi nječinili, to tež ty jim nječin. Chze-li pſchiſłodnik a ſty naſchczuwar drugeho czorneho czinicz, dha njeſbėhni ty nękaſki kamjeſ, ſo by jón na njeho ſobu cziſnył. Wopomni, hdyž nęhdže nęchto ſleho ſtyſchicſch, ſchtož ſo na drugeho ryczi, ſo njewęſch, kał je wón ł temu byl ſawjedzenty. Ssudž ſameho ſo a je-li ſy bje-wſcheho hręcha a bje-wſcheje winy, dha ſo ſchrobl, na njeho ſwaricz. Wucžehni ſebi hrjadu ſe ſwojeho woła a potom dži a wutorhni hrjadku ſ twojeho bližſcheho wóczka. Luboſcz pſchitryje hręchow hromadu. Saſtuř ſwojeho bližſcheho ſ napſcheczja ſtych loſtych hubow, kotrež ſo na njeho ſe ſtym męruja. Dyrbjało pał byčž, ſo wo druhim nicžo dobreho prajicž njemóžeſch, ſo je wo prandže loſy a ſty, praj jemu to do woczow a to we wſchey ponižwoſczji a pſcheczeln- niwoſczji. Pytaj jcho ſ luboſnym ſłowami dowjeſczž, ſo by ſo polępſchil. Njeſamjelcz to dobre, kotrež kóždy ma, a wuſbėhuj to bóle, hacž to ſke, ſchtož wo nim węſch. Schtož wſchitko ł lępſchemu wobroczi, tón czini ſebi wjele pſcheczelow, a ſchtož lępſche ł węzy ryczi, wot teho tež ſaſo lępſche rycža. Njeſhwal niſcho pſches męru a njeryčž niſkomu po hubje, hladaj ſo wſcheho liſchczjenja, pſchetož w tym luta falſchnoſczž tczji. We wſchędnyſm žiwjenju woſtaj ſo wſcheho lępneho ble- dženja, kleſkanja a ſchczuwanja, ſ cžehož ſwada a nje- pſcheczelnſtvo naſtanje. Twoja rycž budž pſchezo lu- boſna a ſe ſelu ſaczinjena. Człowjeka pſchinjeſe ł padu jcho jaſył. Ty njetrjebaſch to, ſchtož je czorne, ſa bęle, ſchtož je kiſkał, ſa ſłódko, ſchtož je ſke, ſa dobre wu- dawacz. Hdž maſch móž twojeho powołanja ſwariczž, czini to niž ſ hórſkimi hroſnymi ſłowami, ale w duchu luboſczje, kotraž wſcho ſnjeſe, wſcho cžępi, wſcho węri, wſcheho ſo nadžija. Se-li ſo dwaj ſtaj do nękaſkeje ſwady a pſchefory pſchicſchtoj, dha njepſchitkadž ſchczęptu, ſo by wulki woheſ ſ teho naſtał, ale ſtuř ſrjedža hjes njeju a napominaj jeju, ſo byſchtaj ſo ſjednałoj. Dobre ſłowo wſchudžom dobre měſto namała.

Duž dha teho dla, lubi Sserbja, hladajmy ſo wſchitkich hręchow, woſebje tež tych teho jaſyka, dha budžemy žiwjenje lubowacz a dobre dny widžicž. My naſhonimy, hdyž duch Chryſtuſkoweje luboſczje w naſchich wutrobach, w naſchich domach, w naſchich gmejnach hjes nami bydli, ſo to dobre, ſchtož Wóh nam wobradži,

Ɣ duchomnemu a Ɣzelnemu ſbožu nam tyje — a Ɣ temu pomhaj nam Bóh luby Knjeſ.

Œlucz Ɣ hudanczkam.

„Wiſhedzena“ je ſebi dowolił priedy na něotre hroſne poƔzinki a na wſchelake hręchi jaſyła dopomnicž a Ɣ tym ſwojim Ɣzitarjam pomhaj Bóh na nowe lęto prajicž. Ędyž wón něł w tutym naſtawku hudanczka, kotrež je ſańdžene lęto ſe ſwojeho bręmjęſchka wuſypał, wuloži, dha njewſmicze to ſa ſto, ſo wón hiſchęze něſchto Ɣ krótka pſchisponui. Wo Ɣzłowſkej wutrobje ſo w 1. hudanczku praji, ſo je mała khęzka, někaſka komorka, kolebka, hneſdo, ſahroda, puſzczina, Boži tempel, helſta jama abo, kaž ſwjate piſmo praji, ſka ſaſakka a bojaſna węz, kotruž niſhtó wuſlędžicž njemóže. Ę wutrobje pſchindu ſte myſle a Ɣ niſh naſtanu ſte rycze a hręſchne ſkutfi. We wutrobje ſo wſcho narodži, ma wſcho ſwój korjeń, ſchtož potom na jaſył wuſtupi, jako pſchistojne abo ſhniłe ſłowo a ſchtož ſo wobęndže jako dobry abo ſhy ſkutf. Po tajſim kędžbuw na twoju wutrobu, wachuj nad njei, połępſchej ju. — Ę temu nałož, ſchtož je w druhih hudanczku prajene, prawe lękarſtvo, kotrež ſo w ſchtałęze pólvera thorym poſſiczi. Ędyž je pólver Ɣzorny, dha ſo Ɣ nim na kędžbu bjeť. Wjele tyſpaž zentnarjow teho ſameho ſo kóždolętnje wudžęła, ſo bychu naſche wójſka w Ɣaſu męra a wójny to męli, ſchtož ſo Ɣ tſęlenju trjeba. Ęchto by wojał był, hdyž njeby tſęlecz Ŀmęł, ſchto naſche wójſka, hdyž njebychu tſęlby a kanony byke. Doſęz pjenjeſ, wjele ſtow millionow ſo na to waži a wuda, ſo bychu ſo tute wójſka ſdžeržale, a Ɣ iſh potrebnocſzam njeſłuſcha niž jenož dwojaki płat Ɣ kuńjam, niž jenož želeſo a worzel, ſłoto a ſlęboro, ale tež pólver! Ędžęž pał ſo tutón Ɣzorny drobny njerjad nałož, tam ſo tež mordowanje a ranjenje ſtanje. Ę hdy by to męrnny hońtwjeť abo hajnik był; wón tutón pólver nałožuje, ſo by ranil a kónzował, ſchtož

jemu na polach a w kętkach wot lubeje ſwęrinu do pucza pſchindže. Derje nam, ſo pał niž jenož Ɣzorny ale tež bęly, bruny, Ɣzerwjeny a druhiſh barbow pólvery mamy. Te Ɣzi wuſtojni haptylar ſe ſelinow wſchelakeje družiny natołęze a wudžęła a mudry lękar je Ɣzi wuſtaže, je-li ſo ſkhoruſch. Ędyž pał je twoja wutroba thorowata a to je wona wot twojeho naroda ſem, a woſebje, hdyž jejna thoroſęz na ſwętko ſtupi, ſo kžiſch, ſo pſchibłodžęſch a ſaſchnyje ſwędcžiſch pſchęczjwo twojemu bližſchemu, ſo ſy ſaſchny, nabuty, ſo ſameho khwalazy, ſwarjaty, ſawuſtny, njepopſchaty, ſo ſy khar, naſchczuwar, pſchibłodnik, hanjeť, njeſmifny ſudžeť druhiſh, dha móže ſo tebi woſebity dobry pólver jako lękarſtvo poruczič, kiž tebe wuſtrowi, a temu ſo ręka: pokuta. —

Ęchtož jamu rhye, do njeje panje.

W jenej wſhy bęſchtaj dwaj korežmarje. Ęjeu hoſęenžaj daloko jedyn wot druheho njeležeſchtaj. Młóžeſchtaj ſebi jedyn druhemu kóžde ranje, hdyž ſylnje ryczeſchtaj, pomhaj Bóh prajicž. To pał niſhdy nje Ɣzinjeſchtaj. Lubeje warby dla jedyn druhemu wſcho popſchejeſchtaj, jenož ničzo dobrego. Ęidžeſchtaj ſo kaž poſ a kóczka. Ęedyn męjeſche wyſche wrotow ſwojeje korežny rjanu taſlu pſchiczinjenu, na kotrež ſo ſe ſkothym piſmom to napiſmo bſhyſchęzeſche: Ɣ ſkothemu lawej; druhi pał bę po ſchęrokoſęzi ſwojeho twarjenja Ɣ wulkimi Ɣzornymi piſmifkami napiſacž dał: hoſęenž Ɣ ſkothemu ſłónzu. Do ſkotho lawa jedyn džen muž ſtupi, derje ſwoblekany, ſo praſchejo, hačž ſa ſwoje pjenjeſy wobjed doſtač njemóže. Ę haj! wotmołwi korežmar Ɣ wjeſekym woblicžom, ſchto Ʃzecze męcz? Ęóſęz žadaſche ſebi Ʃzopku poliſku. Po tym wón ſebi kaſaſche howjaſe mjaſo Ɣ rajſom a na to ſwinjazu pječeń Ʃ kiſakym kaſom. Ękorežmar jemu poſklužeſche a ſo jeho pſchęczelnje wopraſcha: njechacze tež ſchleńcžtu wina wupicž, mam zyku piczel najwoſebniſchego ležo! Ęžeho dla niž, praji na to hoſęz, hdyž móžu něſchto dobrego ſa moje pjenjeſy doſtač! Wón ſebi wſchitko derje ſłodžicž da a hdyž bę hotowy, ſe ſaka džeſacž nowyſh wuczeže: jow, knjeſ korežmarjo, ſu moje pjenjeſy. Ęchto to ręka? ſawoła roſnjemdrjenu korežmar; ſa waſch wobjed Ʃ winom macze tſi marki płaczič! Na

to hóscz wotmolwi: ja bym febi sa **moje** pjenjesy wobjed skafak; jow su moje pjenjesy; wjazy ja nimam; scze-li ni wjazy sa te dali, dha je to wascha wina. To bẽ po prawym bjesbõžne jebanje a k temu wulka khrõbkoščz kłuscha, tajke wuwjescz. Korczmar na teho njebolaka njemato kwari — bjes tym, so hóscz pschi tym wosta, so je febi sa swoje pjenjesy wobjed žadał, so je jemu wscho derje štodžiko, ale so tež žaneho pjenježa dale nima, so by wjazy płaczičz móhł. Po khwili so korczmar smõrowa a k hósczeji stupi, prajizy: „Wy scze pscheklepana duscha. Ale ja sa wobjed nicžo njecham mẽcz, wjele bóle wam tudy hiščeže poł marki darjn. Dzeržeže hubu a njepraježe nikomu nicžo,

ale džicze k mojemu šušpodej w skõtnym štõnzu a scžitičze jemu teho runja kaž ni.“ W duchu so wõn hižom wjekeleše, kaž budže so luby šušpõd hñewacz. Ležny hóscz so kñežo dar, jemu posticzeny, s jenej ruku bjerje, s drugej pak wot blida stanywschi sa durje pschima a bože mje praji. Na to so pak hiščeže jedyn křócz wobroczi a rjeknje: pola kñeša korczmarja w skõtnym štõnzu bym hižom pobyl a runje tõn je mje k wam põšlak a žadyn drugi! W Bože mje!

Wobaj korczmarjeji bẽshtaj so po tajkim se swojim klubuczinjenjom šamej wujebałoj a tõn schibały hóscz mẽjesche s teho wužitk. Temu ležnemu cšlowjekeji pak byshtaj so wobaj podžatowacz móhłoj, hdy byshtaj

s teho nawukłoj, kaž kłupaj staj byłoj a hdy byshtaj wscho njepopschecže w febi podkõczikoj a so štjednałoj. Mõr žiwi, njemõr kasy. —

Wõr, ale komu?

Prõsnõkõhdjenje wuczi wjele šleho, najbõle pak šawjedže k paduchstwu, k jebanstwõ, k falšchnemu šwõdczenju. Dwa j prõsnõkõhdzerjeji hižom dolho po šwõcže wokoło dundašhtaj, dokelž bẽshtaj k džõku abo njelõshtnaj abo njewuščitnaj. Wobõmaj bẽ nusa, dokelž jimaj pjenjesy pobrachowachu. Mudrej hiščezzy pak bẽshtaj a bẽshtaj hižom wjele spytałoj, so byshtaj febi prõsnu mõšceñ pjełnikoj. Bẽshtaj mjenujzy šhõnikoj, so so šwõt lohko wobschudžicž da a po tajkim wonaj pscheklepanu wõžku w hromadže wuwjedžešhtaj, kotruž chzu wam tudy wupowjedacz.

Wonaj poł pokruty nowopječzeneho kšlõba rošdrjebišhtaj a s teho lute male kulki abo pille wuwjerčzišhtaj. Na tute kulki, hdyž bõchu hotowe, wonaj nekajku drjewowu mucžku našypašhtaj, kajkuž bõchu czerwiki natocžili, so kulki rjany napohlad dostachu a žyle na pille podobne bõchu, kotrež so w hapyžy kšumschtnje džõłaju. Na to febi ñõtre listna cžerwjenobarbjeneje papjery pola knihiwjašarja kupišhtaj, pschetož pschi jebanstwje rjana barba wjele pouhja. Tutu papjeru wonaj rošrõšajhtaj a do njeje te kulki, šchõscž abo wošõm šhtuk, šawalešhtaj, so s teho schwariny pakežik nastja.

Bõsche runje hermanš w jeny mẽscže a jedyn wot teju lubeju bratrow so do jeneje korczmy podja, hdyž s wjetšcha najwjazy luda so na tajkim dnju w hromadu šeidže. Wõn febi šchlenzu dobrego piwa šfasa, njepijesche pak, ale šedžišche pošhmurjeny w kucžiku. Po khwili so wõn jow a tam wijesche, ruzy na lizo kladžo a mõznje štonajo. Burjo a mẽšczenjo, kotšiz sa blidami wõ jštwe šwoje karancžki pijo šedžichu, so sa tym wobõhim mužõm wohladowachu a na mẽscže wuhudachu, so ma tõn žakožne subyholenje. Ale šchto woni chžychu? Woni teho kšoreho wobžarowachu, jehõ s tym trošhtowachu, so so to šašo da, šwoje pivo a šwõj palenz dale pijachu a febi to a wono wo škõtnych wikach a druhich nowinkach powjedachu. Bjes tym tamneho luby towaršch dõ jštwy stupi. Tõn pak

czinjesche, jako njeby swojeho droheho pscheczela snaf, haj jako njeby jeho swoje žiwe dny nihdže widžik. Wón šo na prósný stólz k tym druhim sa blido šydže a hdyž bē šwój karancžk dostał, šo do jich rycžow s pozniznymi praschenjemi mēšchesche. Sa nětotry cžaš šo sdašche, jako by stonanje teho, kiž njeдалоkо w kucziku šedžišche, šlyščał, tak šo postaže a k njemu džēšche. Dobry pscheczelko, praji wón s mišym hlošom, waš drje suby bola? Za šym dochtr Kanonikus s Blanke-nesy pola Hamburga a mam wošebje dobre lékařstwo psche subybolenje; chžecze-li dvě abo tři mojich pillow nałožicž, dha wam sa to rukuju, šo sa něotre minuty wšcho bolenje sastanje. To chžyl Wóh dacž, wotmolwi tón drugi. Na to wustojny doktor Kanonikus jedyn wot tych cžerwjennyh pafczitow wucžeže a thoremu pschikaša, šo dyrbi jenu kulku na thory sub položicž a šhroble na nju kušnyčž. Nětk cži hoščo, kotšiz sa tymi druhimi blidami šedžichu, jedyn po druhim šwoju hłowu tam wobrocžichu a se šwojich stólzow stawajo tam džēchu, šebi tu wēž wobhladačž, tak wona wotbēži. Mōžecže šebi myšlicž, šcho je šo štało. Břenja pillka wjele pomhačž njedajšche, wjele bóle tón wbohi mužik, kiž bē ju nałožil, žalošnje wołacž a wucž sa-pocža. To šo knjesej dochtrej ljubjesche, pschetož wón praji: hlaječe nětk je to bolenje sahubjene, wšnicže hnydom tu druhu pillku a cžinčže runje kaž s prēnej a wščitko budže bóršy nimo. A wo prawdže tón wbohi, prjedy tak cžwilowany mužik bóršy postaže a šebi pót s cžoka trējo, hdyž pať žadyn njebē, šo temu knjesej dochtrej wutrobnje džakowašche. Na to šo wón jeho praschesche, šcho ma sa to płacžicž a dosta wotmolwjenje, šo tajki pafczik subowych pillow jenož tak wjele płacži, kaž šerbska protyka, mjenujžy 25 nowych pjenjes. Jako bē šo tón wustojny doktor šašo k šwojemu karancžkej šynyl, šo jeho cži drusy praschachu, hacž ma tajkich pillow wjazy a hacž žane njepšcheda. Kōždy šo dopomni, šo wščať tajke bolenje husto na njeho abo na jeneho jeho domjazych pschiindže, a šo by tola wužitne byto, hdy by tajki tuni šrēdk pschego doma mēł. Sa mało cžaša bē doktor Kanonikus wščitke šwoje pafcziki rospšchedať a lēpsche wiki mēł, hacž nětotryžkuliz šhudy tkalž, kiž na hermantu šwoje dobre twory kupzam wuškwašche. Tón wot bolazych subow wumoženy zupnik bē šo bjes tym se jstwy šhubit a

knjes doktor Kanonikus, prajiwšchi, šo dyrbi dale pučzowacž, šwojim dobročijnym wotebjerarjam s wutrobnym postrowjenjom bože mje praji. Jako pať šo taj dwaj psched městom šašo trjedšichtaj, tych wješnych a mēšchezantskich ludži žalošnje wuškwašichtaj, šo šu tak šmjercž hłupi, a štupišchtaj do bližšcheje korčžmy, hdyž wot šwojich pjenjes, kotrež bēšchtaj warbowaloj, šebi derje byčž dašchtaj.

To bē drohi kufť khlēba. Tak mało jedyn ša 25 nowych njedostanje, hdyž je wulka drohota. To pať hišcže to najhōršche njebē, šo bēchu te pjenjesh, kotrež šo sa te khlēbowe kulki płacžichu, prjecž cžišnjene. Wjele bóle, hdyž jenemu, kiž bē šebi je kupit, ša nětotry cžaš suby šabolichu a wón kulki nałožil a s mozou na nje kušny, dha mōžecže šebi myšlicž, kajku žalošnu boloscž wón šebi s tym nacžini a šo wo šahojenju žana rycž njebē. Š teho je nawuknyčž, kať lohžy šo jedyn šjeba, hdyž kōždemu njebolatej wēri, kiž šwoje potajne šhumšchty šhwali a kotrehož prēni krócž w šwojim žiwjenju widži a ženje wjazy. Šladaj šo teho dla kōždy. W nětcžišchim cžašu tajžy lešni jebatojo po šwēcže wošebje na wšach wokoło pucžuja, kotšiz k ludžom do jich domow šastupja a jim abo knihi abo płat abo druge twory se škōdkimi rycžemi wuškwašaja a ša jara tuni pjenjes pschedacž ljubja. Woni se šelharnej hubu powjedaju, šo šu te wēžy tunjo pschi škladnošcži jeneho banferota kupili abo šo šu nufowani, je něšajšeje winy dla na mēšče tunjo pschedacž. Tucži mužojo šu tak pschistojnje šwoblekani a wjedža tak rjenje rycžecž; jich twory šu po napohladže tak rjane a płacžilna ša nje je tak ništa, šo nětotražkuliz žōnška mēni, tu je profit šcžinicz, a šhwata do šwojeje šchinje, hdyž ma šwoje wot butry abo wot pschedatych huš abo jeřkow nawikowane šlēborne toletki ležo, a nakupi šebi płat a šuknje a rubiščka a šchož hewať myšli trjebacž. Wješeka, šo je tajku dobru kup šcžinika a mjelčžo šo pschi šebi šmējo, šo by pola k. Pašna na torhošcžu w mēšče jedyn haj tři krócž wjazy ša te twory płacžicž dyrbjaja, wona wšcho do šhamora lešnje šhowa. Šdyž pať cžaš pschiindže, šo je šama ša šo abo ša šwoju lubu džowku košchle abo šuknje abo šcho druge šeschicž daťa a wona to potom jedyn jenicžti krócž plōkaťa, dha to šrudne šhonjenje cžini, šo šo wšcho rōjno cžehnje

kaž czejka pawežina. Wěr, ale komu! Luta Łza, lute jebanje to je, hdyž tebi tajzy židowšy pschedawarjo tworj wukhwala. Luta Łza to je, hdyž, kaž je šo to loni w někotrych šerbškich wšach stalo, někajki zusy knjes pod twoju nisku tšechu stupi a tebi rjane knihi s rjanyimi wobrasami k kupjenju sa jara tuni pjenješ posticzi a tebi lubi, so czi hišcže wjazy seschwowow pschinješe, hdyž na měšče wscho do přědka šapfaczišch. Wěrcze jenož, so wam tajzy ludžo wašče dobre, hušto czežto warbowane kroschi a tolerki s móšchnje wučahnu, a šo wam s waščeje wšy duzy do drugeje šmēja, so seže tač hčupi.

Alle niz jenož to šo stanje, so tajzy jebakojo po wšach wokoło jěšdža a měrneho njenahonjeného butrika se šwojej lubej, hewač mudrej hospošu wo jeju pjenješy pschinješu. Pohladaj jeno do šerbškich a němškich nowinow. Tu s wjetšcha kóždy džení abo tola kóždy tydžení wotežišcžane namakašch a to s wulkimi toštyimi pišnikami naměštki, w kotrychž šo czi wošjewja, so sa jara tuni pjenješ na tej a tej hašy šu na pschedań: šuknje sa mužow a džěczi, cžrije a šchistletki, płat a manšetki sa žony, ščědki psche subybojenje, žalby a krjepki a šekafstwa, kotrež kóždu šhorosč w stawach a w žiwocze sahoja. Wošebje, hdyž je někajki hermanč, dha šo tajše rjenje widžětane wošjewjenja zusy pschekupzow wotežišcžaja, so móhł šebi jedyn myšlicž, wschitžy měšcžanzšy pschekupzy šu šemrjeli abo šwoje khlamańnje šanknyli, abo w płaczišnje horje dyrili, so šo jenož pola zusy něšcto hódneho kupicž hodži. Podpišane pač šu abo židowške abo tež kšeseczijske mjena. Do šycžow tajkich šlěpžow je někotry bur, je někotry měšcžan, je někotra czešna žónka šo popanyła. Ta wješelosč, s kotrejž je tón abo tamna šwoje nakupjene tworj domoj donješta, šo do šrudoby pschewobroczi. Wšchetož hdyž je šo jebanštw šjawnje wopokafašo, potom, hdyž šy šwoju šchodu widžik, šy šebi wlošy s hłowny wutorhacž chyzł, ale tón šlěpž, pola kotrehož šy kupil, je dawno psche wschitke hory czešnył, šo šmėjo twojeho lohšeho doněrjenja dla. Šo tajkim budžče mudri jako hady, lubi cžitarjo, a wopomúče, so šchtož tunje je, to hišcže dobre njeje a to najdrožšche je hušto to najtunišche. Šladajče šo hladkich hubow a njewěrcze kóždemu zusemu šlěpžej, kiž k wam dó istwy stupi abo šo w nowinach khwali, so s lubošče k wam

tunjo pschedawa. Šchtož sa wotšcžen pschima, nicžo w horšcži nima.

Dwójnikaj abo Bože wodženja.

Šsu to někotre lěta, so běch nusowany, do Draždžan pucžowacž. Wšchekupž, kotremuž běch pschedženo pschedač, bě mje tam škasač, so by płaczišny dla so mnu jednač. Mějach tež jeneho šwojich šynow tam na wucžbje, kotrehož chyzch s dobom wopytač a sa tym pohladacž, šchto cžini a kač šo jemu dže. Wěch moju najlěpschu šuknju s khamora wšač a šo po móžnosčzi derje šwoblekač. Še šo to mi wěcžnje wulžy wažna wěž šdala, do hłowneho města našeho kraja jěčž, hdyž knjes kral a knjeni kralowa bydłitaj, a njemóže jedyn ženje wjedžicž, hacž jimaj něhdže na hašy nješetkašch. Nješmjedžišche mje tež ničto pošnacž, so šym šerbški „Pšchedženak“, ale budžich najradšcho widžik, hdy bychu mje sa někajšeho pschekupšeho knjesa džerželi. Šlaj! tajka je hordosč čłowškeje wutroby! W měšče šebi billet sa šcěžu klašu kupich; žana šchtwórta njebě hišcže tehdy šatožena, hewač budžich šo w tutej pschewješ, dokelž je najtunišcha. Šizom šady města šchafnač k woknam wosa, w kotrymž šedžich, stupi a šebi billet škasa, so by džěrku do njeho wurěnył. Šón džiwnje na mnje pohladny, jako by mje šnal a mi pomhaj Bóh prajicž chyzł. Nicžo pač njepraji, ale šo šmėjo nimo šuny. Šo šo mi džiwno šesda, so na kóždym šastanišcžu pola wosa nimo khdžo šo pschecželnje šmėjo na mnje hlada a tola nicžo so mnu njerczi. Ša jeho nješnajach a šebi myšlach, so je na mojej šukni abo na mojim kšobuku něšcto, šchtož šo jemu šda šwěšchne byčž. Wšcho pač bě w dobrny rjedže a ja na teho muža šabyč. Čžah nimo holow a kšow, polow a wšow a měštow lecžejše a wonka bě wšchelke widžicž, šchtož moju šedžbliwosč na šo ščahny a nutska bě to a druge šyšchecž, šchtož šebi czi, kotkiž šo šobu wješechu, pomjedachu. Ša dwórnijcžu w Draždžanach, hdyž běch s wosa wušupil, tón šamy šchafnač ke mui pschiběža a mi pschecželnje ruku škicziwšchi šerbšy praji: witajče, knjes „Pšchedženako.“ Še-li so tu psches nóz wostanjecže, dha prošchu, pschindžče dženkša wječor do Šašchiz restaurazije

njedaloko wot jow; ja halle s nóznyh czahom sašo do škužby stupju a bych rady s wami poryczał. Schtó pak wy tola scže, wotmolwu na to, ja waš njesnaju a šo njedopomnju, so šym waš hdy widžik. W Bože mje tak dołho, rjekny wón prjecž khwatajo, ja šym nětko hišćeje w škužbje a khwile nimam, ale pšchińdžeje wěcže dženša wjecžor, ja waš prošču. Prjecž wón bě, jako s štelbu wutšeleny a ja tam stejach šebi to rosmyšlo, schtó dha pak tón człowjek je a schtó so mnu chže?

Zako běch wo dnjo šwoje naležnosće wobstarak, a džen bě šo nathilik, khwatach do noweho města a pytach šebi Haščiz restauraziju njedaloko dwórnišćeja, a njebě cžežko tam trjehicž, dokelž gasowe šwězy po hašbach šwětkošč dawaja, kažtuž my na wšbach na wjecžorach njesnajemy, hdžež ma šo kóždy, hdyž šebi latariju šobu njewošuje, derje hladacz, so nimo drohi a schčežki do mokreho abo šucheho pšchěrowa njetrjehi. Haščiz restaurazija dženša hišćeje wobsteji, njewěm, pšchetož ja tam ženje wjazy pšchischol nješšym. Zako dó jstwy šastupich, mi tołsty kur napschecziwo šmahowasche. Wona bě pšchepjelnjena s ludžimi, kotřiz k šwojemu karancžkej piva cigarry kurjachu, na kotrej hišćeje žane žlo položene njebě. Šso pó jstwy roshladowajo pytnych, so na jenym kónzu ša blidom mužojo šedžachu, podobni na šchafnarjow a škužobnych pšchi želesnizy. Žedyn wot nich mi napschecziwo pšchińdže a mje w dobrej šerbškej ryczi witašche, prajizy: dobry wjecžor, knjes „Pšchedženako.“ Dokelž šo to wótsje sta, wšchizy pšchitomni hoščjo šwoje hłowy na naju wobrocžichu. Za pak budy ša ruku k blidu wjedženy, ša kotrymž běšche mój nowy pšcheczel šedžak, a tón šchafnar mje s němškimi šłowami s tymi druhimi šnateho czinjěšche. To je „Pšchedženak“ s Łužizy, praji wón, kiž kóžde lěto šerbštu protyku šestaja a to šu moji dobri towaršchojo. To je, a s tym wón na šylneho muža s wulkej, hižom khětro šchěrej brodu, kotraž jemu žyle woblicžo křijěšche, pošaka: to je našch lokomotiwuwjedžer a to šu moji lubi pšchecželjo, s kotrymž ja dobre a šle dny, dobre a hrošne wjedro pšchi mojej škužbje pšchi želesnizy džělu. Schtó pak wy scže, luby pšchecželjo, šo ja jeho praščach. Šo scže Ššerb, to s waschich rycžow křijšchu, ale nětk, prošču ja, mi prajče, šwotkal mje

šnajecže. Za šym s B. a waš wot mojich mlodnych lět šem derje šnaju. Wšy scže wjele krocž w domje mojich staršchich pobyli, hdyž běchu hišćeje živi, a waschu protyku šym czital, tak dołho hačž pomnju, wotmolwi wón. Šak dha pak scže wy šem do tuteje škužby pšchischli, to mi powjedajče, luby pšchecželjo, ja jeho dale praščach. Dokelž wón šerbšzy rycžěšche, cži drušy škoro šwój pučž džěchu a mój šo do jeneho kuczika šynychmoj, hdžež mi wón šlědowaze se šwojeho žiwjenja powjedasche.

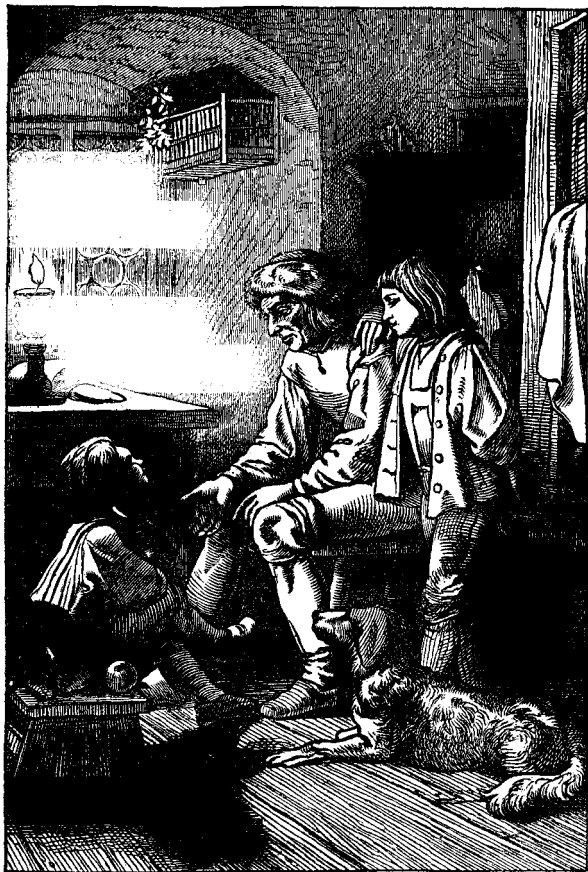
Tón Knjes je mje džimnje, ale šbóžnje wodžik, šapocža wón. Mojej staršchej běšchtaj jara khudaj. Šan bě w mlodnych lětach w hornich křalkich wšbach naščeje Łužizy škužik a tam křalstwo nawuknył. Wón bě wěcžnje šłaby po stawach a khorowaty był. Šdyž bě šo do Ššerbow wrócžik, k žanemu burškemu džělu kmamy njebě, cžež dla šebi křošna na dołh kupi a křalstwo wjesčž šapocža. Š temu jeho tež to wabjěšche, so bě šo s mlodej Ššerbowku šesnal, s kotrejž chžyšche do šwjateho mandželstwa stupicž. Za bě wšchak runje tak khuda, kaž wón. Wona bě šyrota a njebě wot šwojich staršchich wjazy, hačž někažke pjecž a dwazecži tolet herbowała. Š khudobu šwoje hospodarstwo šapocžěšchtaj, s khudobu a s nišu šo bėdžo je dale wjedžěšchtaj. Wobaj pak běšchtaj pobožnaj, ponižnaj a špokojnaj. Bože šłowo a Boži dom wonaj lubowaschtaj, w šwojej najatej štwicžzy šo šwěru modlešchtaj. Wonaj štajnje pilnje džělašchtaj, a dokelž jimaj burjo wokolnych wšow šwoje pšchędženo dowěrjachu a dobry pšlat ša njón wot nana dostawachu, dha njeje šo jimaj po prawym w přěnich lětach hubjenje šchlo. Wěšchtaj šebi wot šwojeje warby něšchto wušbytkowaloj. Dokelž pak škoro kóžde lěto křchczišna hotowaschtaj, dha šo ta mała štwicžka, w kotrejž bydblíšchtaj, wuška pošaka. Wě tehdy wo wšy jena khěžka na pšchedani, kotraž šo prawje ša křalža hodžěšche, a namej do myšlow pšchińdže, ju kupicž, dokelž trjebasche jara mało kapitala na nju pšacžicž a móžachu te druge kupne pjenjěš na nej štejo wostacž. Šan šwoje nalutowane toleki domoj wša a kup bu na hamče šczinjena. To pak bě jeho přěnje nješbože. Pšchi přědku, to rěka, přěnje lěta, wšcho derje džěšche. Šan a macž běšchtaj šrowaj, warba bě dobra, křlěb njebě drohi, dawanja niz pšchewjěle.

Ale s čašom šo to wschitko pscheměni. Džewjeć
 džěczi tu bě, hjes nimi dwójnikaj, ja a mój bratr.
 Drohota nastá, khlěb a bėrny buchú drohe. Tejšo
 hubow, kotrež wschědnje šo k blidu šydachu,
 našyciciz, njeběšche žana móžnota. Len šo njebě
 radžik a žane džěfo a žana warba ša khudeho
 njebě. Nan, kiž bě druhdže pola burow a na po-
 šledku pschi twarjenju saksko-schlesynsteje železnizy
 džěfo pytał a namakał, pschiindže khory domoj a lehný
 šo do loža. Macž šama, kotrež staršche džěczi pom-
 hachu, ša šwojich wscho dowarbowacž njemóžesche. Dasi
 njebě šo hižom psches lěto pšacžika. Pšchedawar khěže
 teho dla šforžesche a wscho bu rozpschedate, šchtož
 staršchej mějeschtaj. My wschitzý jedyn džěni na pastý-
 nju czechnichny, hdžěž bě nam gmejna mašu wusťu
 štwicžku, w kotrež móžachmy bydliež a špacž, pschi-
 pokasała. Tši njedžele šo njeběchu minyle, dha nan
 wumrje. Wulka a hšubofa bě našcha wschitkich šrudoba
 a my džěczi s macžerju hórke šylly pschelinwachmy.
 Šchto nětk šapoczecž? Šchto budžemy jěscž, šchto šo
 woblekacž? To bě praschenje! Dobrocžiwí wjěšni
 ludžo a šmilni šušodži přenjej wulkej nusy wobarachu.
 Wjětšchi bratr, kiž mějesche na jutry se šchule wustupiež,
 bu pola jeneho bura ša ktrwarja a wjětšcha šotra
 něhdže ša pštoncžu. Ale tola běchmy hišcže šedmjo,
 s macžerju wošmjo, kotšiz chychu kóždy džěni jěscž.
 Luba macžerka bě drje pošna štyšneje starosče, ale
 tež pošna dobrego dowěrjenja. Wona šo kóžde
 ranje a kóždy wječor s nami nutnje k temu modle-
 šche, kiž lilije na polach wodžewa a ptaši pod njebje-
 šami našyci. Wěm šo, hacž runje běch jara mlody,
 hišcže na to dopomnicž, kajka běšche to šwjata cži-
 schina wó jštwje, hdyž klecžachmy a šwoje pacžerje
 špěwachmy. Pschi tym wona džěla hladasche, hdžěž
 žaneho dostacž móžesche. To pať šo tež wěm do-
 pomnicž, šo šmy šo husto wječor hšódni do loža
 lehnýli, šo w šymje žanych cžrijow njemějachmy a šo
 s bratrom po rjadu w jennyh drjewjanzach khodžach-
 moj. Šaj w šymje bě najhórje. Šusto njebě drjewo
 k tepjenju, hdyž wulki šněh semju kryjesche a wjětšchi
 bratšja a šotry do knježeje hole po hašošy hič njem-
 móžachu. Tehdy macž husto šwój korb na khribjet
 wša a po prošchenju džěšche. Tež ja s mojim bra-
 trom, hacž runje lědom šchtyri lět staraj, šmoj husto

bošy po wšy khodžikoj a šwoje pacžerje pola burow
 špěwaloj, šo bychmoj něšchto k jědži dostałoj. Pošdži-
 scho šama macž naju wobeju, šwojeju dwójnikow,
 jeneho ša prawu, drugeho ša lěwu ruku wša a my
 šo do wokolnych wšow podachmy, šo bychmy šmilne
 dusche pytali. Džiwno bě, šo we wschej tutej nusy
 mój dwójnikaj džěšbranje druhich najbóle šbudžichmoj
 a najwjazý šmilnych darow dostachmoj. W tutym
 cžachu je to bylo, šo šym tež waš, luby „Pšchedže-
 nako“, přeni krocž widžik. Wy šcže tehdy po wšy
 khodžo tež k mojej macžeri do pastýrnje husto pschi-
 schli, a to po pschedženo, kotrež běchmy s džěla, nam
 wot dobrocžiwých burškich hšošošow darjeneho, wu-
 pschadli, a wěm šo dopomnicž, šo šcže namaj, mi a
 mojemu bratrej, někotryžkuliž krocžik dobrocžiwje
 darili. — Nó, nó, njeryčesže wo tym, luby pschecželko,
 prajach jemu na to, to je šo s luteje lubosče štafo,
 dokelž běschtaj dwójnikaj a pěneje džěsczi.

Tak, ryčesche wón dale, běchmy šo něotre lěta s
 nusu a s lutej khudobu bědžili, jako bu wulke nje-
 šbože na naš džěczi wot lubeho Boha dopušcžene.
 Našcha luba macž, hižom dołho khorowata, nam
 wumrje. Šyle wošyročzene štejachmy hišcže pjecž
 džěczi pola šmjertneho loža tuteje našcheje lubowaneje
 macžerki a se šylšami hšubofeho rudženja widžichmy,
 kať ju na mary štajichu a na Božu rolu k cžichemu
 wotpoczinkej donješechu. My šami ju tam pschewo-
 džecž njemóžachmy, dokelž ani cžrije ani šuknje k temu
 njemějachmy. Nječ je jej Wóh hnadny a nječ je
 jeje wotpoczint w hšódnej komorzy ššódki. Šchto
 pať nětk? Gmejna mějesche šo ša naš staracž a
 wona je to se wschej šwěrnosčžu cžiniła. Ša tych
 druhich šo někajzy ludžo namakachu, kotšiz jich ša
 wěšty pjenješ s khudžinskeje poškadnizy do šwojich
 domow wšachu. Mje a mojeho bratra, teju dwój-
 nikow, njechachu róšno tyknyč, a mój šo tež njechachmoj
 dacž jeneho wot drugeho džělicž, pschetož mój hromadže
 wišachmoj, kať poršty jeneje a teje šameje ruki. Ale
 hlaj! Wóh luby wócžez šo ša naju štarasche. Poršt
 Boži šym ja moje žiwe dný w tym widžik, šchtož
 šo namaj šta. Šara daloke pschecželštwó to bě, w
 kotrymž bě našcha njeboha macž s jenej burškej šwójbu
 w B. štejala. Šchědžiwý wobštarný džěd bě šo na
 wumjeitš dať, a k temu bě macž, hdyž bě jej wulka

nusa byla, schla a tež swojeju dwójnikow šobu wšala. Tón nam kóždy ras tak wjele, hačž móžesche parowacz, wudžěli. Wošebje mějesche nad namaј dwójnikomaj šwoje spodobanje. Žačo bě tón šhonik, šo je naju luba maczečka wušnyla, wón po naju póšla a wša naju do šwojeho wumjenka, šo by naju, tak dołho hačž jemu Wóh žiwjenje spožczi, wotczahnył. Šdyž na to špomnju, njemóžu šo šylšow šdžeržecž.

Wšchetož to bě pobožna, šprawna, wot lubošcže k temu knjelej móznje šahorjena dušcha. Šchtož mamoj šo temu, ja a mój bratr, džakowacz, to Wóh wě. Tón je jeho mjeno wěšcže do šwojich knihow šapisał a jemu je šo to šłowo prajilo: šchtož jenemu wot tych mólečkich šy czinił, to šy mi czinił. Tutón luby džěd je mi a mojemu bratrej najwjetšchu dobrotu wopokasał. Pola njeho šmój mój žiweј byłoj, kaž jan-dželeј w njebešbach. Pola njeho, w jeho wumjeniškeј

hošpodže mój bydlachmój. Wón naju š nowymi šuk-njemi wobštara. Š nim šo ša blišo k wobjedu a k wječžeri šydachmój. Do šchule wón naju šcželesche a k wšchemu džěku naju džeržesche. Žadyn cžaš pał njebě rjenišchi, hačž wječžorny. Šdyž bě našche šchulške pišanje a wuknjenje došonjane a běchmój došcž napšhadłoj, dha wón naju to a druge š drjewu wudžělacž wucžesche a pšchi tym namaј najrjenišche powjedancžka powjedasche. Wošebje njeđžěške wječžory běchju ša naju kaž šwjate. Wo dnjo wón š namaј dopođdnja a popođdnju ke mišchi džěšche, na to šo po polach a po hajju wukhodžachny a wječžor, hdyž bě lampa wó jštwe šašwěczena, dha my w hromadže špěwachny, šo kanarik w šwojej kłěžy je šwojeho španja wotucziwšchi šobu šwoje hróncžka šanjesčž špytowasche a šušodžiny poš, kiž wěcznje pola naš pšchewywasche, a kóczka nutrneј pšchipošłuchaschtaj. Po tym namaј pobožny šchěđžiwž wažne šchtuki š Wožeho pišma abo druge podešđženja je šwojeho abo druhich ludži žiwjenja a to tak šchwarnje powjedasche, šo šo došcž napošłuchacz njemóžachmój. Wo prawdže tutón bohabojašny Šimeon je do naju dušchow šymjo roššywał, kotrež ani šwět ani cžert ani cžłowjekojo nješju poddušycž móhli. Wón mějesche naju lubo jako šwoje džěczi, kotrež běchju jemu wšchitke šemrjele, a mój jeho lubowachmój a cžescžachmój š horzej džěczazeј lubošcžu. Tak šo namaј lěta minychu. Wem šo dopomnicž, kaži bě to ša naju šwjaty džěd, hdyž šwój kšchcženšti šlub pšched šwjatny wotšarjom wobnowichmój. Džěd bě namaј kóždemu nowu bibliju a nowe špěwarške knihi daril, a hdyž wote mišche domoj pšchiudžechmój, kašasche namaј na kolena kłaknyčž a namaј šwojeј kšchepotateј ruzy na šłowu položiwšchi naju požohnowa š tym šchpruchom: Wostan šwěrnny a šadžerž šo prawje, tajkim šo napošles derje póndže. Žačo budžišche š tym jeho pošelštwu tu na šemi došonjane było, lehnny šo wječžor do šwojeho kóža a w šamšnej nozy š měrom wušny. Našajtra, hdyž wón nještany, džěchmój do jeho komory a tu wón ležesche na šwojim kóžu, cžičhi Woži měr na woblicžu. Šórke šylšy džakomnošcže šmój jemu šwjecžiloј. Žyła gmeјna jemu na pšchewodženje džěšche a pšchi jeho pohrjebje šo kšherlušch špěwasche: Našche džěko je šo štało, něk šo šabbat šapocžnje. Prawych wopomnienie

wostanje w zohnowanju. To dyrbi wěrnó bycz, pschetož mój dwójnikaj nascheho džěda a dobroczěla njejsmój sapomnikoj. —

Nětk pak sa naju čzaš pschińdže, so njemóžachmój dlěhe w hromadže wostacž. Bo woli nascheho džěda dyrbjesche mój bratr, kiž bě wjetšchi a hylnišchi, dyžli ja, kowarstwo wuknyčž. Wón bě jemu tež město pola snateho mišchtra w bližšchej wšy wobstarač. Za pak jako młódschi, mjeišchi a štabšchi dyrbjach šo pschištajicž a tež mi bě pola snateho bura w bóle dalofej wšy šlužbu wuczinič. Šórke šylsy šmój pkaťaj, hdyž šebi bože mje prajachmój. Husto šo widžikoj njejsmój, ale to šmój šebi šlubikoj a tež džeržajoj, šo čzemoj šo kóždu njedzělu lěta, hdyž budže šwje-džen semrjetych, pola rowa nascheho lubowaneho džěda trječicž a tam wótczenasch wuspěwacž. — Šdyž bě mój bratr kowarstwo wuruknyč, wjele lět pola šwojeho mišchtra sa pomoznika wosta. Za pak šym tež pola mojeho bura šwěru wudžeržak, hacž runje běch husto spytowany, šebi druhu šlužbu pytačž. Pschetož mój hospodač bě wobuzna duscha a čzēdž pola njeho žane dobre dny njemějesche. Škupy, lestraty, wopily wón bě, šo s nim žane čzinjenje njebě. Wona pak, jeho žona, bě dobroczěwa, pobožna, pětna, šo jeje dla wostach. Dofelž běch we wšchēm šwěrnny a wšchitkim spytowanjam młodočzē s puczā džěch, šebi mojeho knjejštwā dowěrjenje w poknej měrje dobych. Čzaš šo miny a prjedy, hacž šo dohladach, bě dwaznte lěto tu, hdyž rěťasche: ty dyrbisch k wojaťam. W Budyšchinje šo mój s bratrom sašo trječichmój, hdyž naju do wojaťow wusběhnychu. Wobaj k jenemu regimentej pschińdžechmój a njedalofa jedyn wot drugeho šwoje město mējachmój. Kajke bě to tola Bože wodjenje, kotrež naju tu sašo šjenoczi. Njemóžu hišćzē dženša sabycž, kať šebi hnučza polnaj se hylsojthmaj woczomaj ruku dachmój, hdyž bu namaj to šjewjene. Wono bě, jako bychmój šebi prajicž čzhyťoj: mój čzemoj bratraj wostacž ani w žanej nusy žiwjenja šo wopuschćzicž. Bješ woczī bēchmój jedyn na drugeho jara podobnaj, jenož bratr bě trochu wjetšchi a hylnišchi, dyžli ja. Těho dla pak a dofelž bēchmój w bratrowskej lubošći hromadže žiwaj, namaj w žyťym regimencē dwójnikaj rěťachū. Wojeťska šlužba njeje žana lóhka, ale šchťož pschi njej šwěrnny

a pěknny wostanje, tón tež tudy wobšteji. Lěto šo tať miny. Dha w lěće 1870 franzowska wójna wudyrī. Těho dla w naschym žyťym kraju wulka šrudoba knježesche. Staršchi šwojim šynam, mandželszy šwojim mandželskim, džēczi nanam a maczerjam bože mje prajachu. Sa namaj dwójnikomaj žana duscha hylšyčku njewuroni. Mój na šwěcze nikoho nje-mējachmój. Naschi staršchi bratšja a nasche šotry bēchu hižom s džěla wumrjeli, s džěla do dalofosće sacžahnyli. Nichtó wot nich njebě šo sa namaj praschač. Těho dla šo mój s města na železnizy wjesechmój, wšchitkaj tēho wješekaj, šo mamoj jedyn tēho drugeho a šo budžemoj w hromadže wšchu wójniťku wobczēžnočž a wšchu štrachotu žiwjenja džělicž. Těje myšle pak bēchmój, šo naju ruka nascheho wóťza w njebješach šafitacž a dale po šwojej dobrej radže wodžicž budže, kať bě hacž šem čzinik. Za nětk nječham wo wójnje a bitwach powjedacž. To jenož čzū pschišpomnicž, šo wšchubžom, hdyž nasche wójško pschińdže, mój dwójnikaj šebi we wšchēm pomoznaj bēchmój, šo husto w jenej a tej šamej kwartirje ležachmój a šo naju we wšchitkich bitwach Wóh hnadnje psched rānjenjom a psched šmjerczū wobarnowa. W bitwje šamej pak, hdyž šo półverowy dym roščzēže, jedyn sa druhim hladachmój, hacž hišćzē tu je a po kóždej bitwje, je-li něťak móžno, šebi ruzy šficžichmój, wješekaj, šo je naju Wóh šdžeržak.

Tak pak to njewosta. Pola Sedana — haj pola Sedana tam buch ja hlubšcho ranjeny, hacž budžische to njepšchecžěľska kulka dofonjecž móhła. Bě to krawna žaľošna bitwa. Za na nju nješabudu. Kulki do nascheho regimenta lěťachu, jako bychu roššywane byle. K prawizy a k lěwizy tšěleni, ranjeni, morženi padachu. Wdy pak pschēzo do přědka krocžachmuy pod hylňym wóh-njom. Těhdy jedyn wšcho druge šabudže a nicžo wjele njewidzi. Tež mój bratr bě mi s myšlow a s woczow pschischoť. Dha na jene dobo widžu jeneho naschich šnať panycž. Těho woczī šo wjercžitej a na mnje tať džiwnje hladatej. W tym wókomiku widžu ja, šo štej to mojeho bratra šprawnej woczī, tej mi bože mje tiwatej. Šchťo šym tēhdy sacžul, žanej dušchi prajicž njemóžu. S rynka nješmēdžach štipicž, pschēzo dale trompetāť trubi. Wóľofa mje šo granaty pukaja, o! šo by jena tež mje trječika, myšlach šebi. Šmjercž tu

bohate žně džerži, mje wona njecha mječ. Njepšče-
czela tšelenje šo pomjeniškuje, bubony a trompety móż-
nje saklineža a pšchipowjedaju, šo je bitwa dobyta, a
móžny hurta šo sawyška. Za šobu wołacž njemóžu,
mi je wšcho jene, hacž je wšcho pšchěhrate abo dobyte:
mi we wutrobje synčzi to sruďne praschenje: hđže je
mój luby bratr, je wón živy abo mormwy? Za nje-
móžu docžakacž, šo šo kommando k wotstupjenju da.
Džen bě šo nakhilič, wječzor tu bě, dha buchmy do
biwaka kommandirowani.

Jako běchmy do biwaka pšchischi, proščach wo
dowolnosć, šo tym pšchisanknyč, kotřiz mējachu po-
rucžnosć, ša ranjenymi a mrějazy mi na bitwiščezju
pytacž. Powjesč, šo je jedyn teju dwójnikow
panyč, šo bórny roščěri. S latarnjemi my bit-
wiščezjo pšchěhodžachmy. My pšchěš pola a luči,
po keřkach, hórkach a dólčžkach bėhajo, tu mormwy,
kotřiz šo wjazy njehibaju, tam ranjenych, kotřiz styřnje
stonaju, a mrějazy, kotřiz pošleni wótczenašč sdy-
chujaj, namařamy. O! kajki bě to sruďny napohlad!
kajke bėchu to styřne, wutrobu hnujaje synki. Wono
bė, jako by šo semja wot krowje kurika, jako bychu
te selene keřki, do kotrychž nózny wěřik dujesče, ža-
košćile, jako by s krowju wobkřepjena trawa rycžala
wo žakošći wójnškeho mordowanja. Ach! mi moja
wutroba krawjesče wot styřka, mój bratr njebě nihđže
widžecž. Moji towarščojo jedyn po druhim sesady
wostachu a ranjenemu pomhaju abo mrějazeho s kapku
wody abo wina woščewja. Za pač dale krocju, k
lěwizy a k prawizy hladam, do přědka cžěrju šamlutki.
Szym hižom šmjercž špróžny, hlód a lacžnosć mje
czwilujetej, šo bych šo najradšcho do trawy lehnul.
Pohnóž je dawno nimo, cžicho je w lěhwje, wójřko
wotpoczjuje wot šwojeho šmjertneho dženiškeho džěla.
Za pač hiščezje dale po bitwiščezju bludžu, lubošć
mi móž dawa. Ranisče serja šo hižom na njeju
pokasujaj. Dha ša selenym keřkom w dólčžku jeneho
wohladam, kiž snak leži, prawu ruku na wutrobje,
w lěwej tšělbu twjerďže džeržo. Šeho woczzi stej wot-
czinjenej a na mnje hladatej. Mój luby bratsje, mój
Surjo, sawořam s móžnym hlořom a křatnu šo k njemu.
Za šo jeho rukow a jeho woblicža dótřnu, ale tu ničžo
njeje, dnyži šymne morwe cžělo. Tu žana pomoz wjazy
njeje. Nak dořho šym tam ležak, pľakajaj a žakošćo,

to njewěm. Pšchěš druhich, kotřiz tam potom pšchit-
džechu, buch na to dopomnjeny, šo tu wostacž nje-
móžu. Lubowanemu bratrej bože mje prajiwšchi a jeho
na šymne lizo wořošiwšchi šmjercž sruďny a šam
poř mormwy šwój pucž džěch, wšchitko druhe tym sa-
wostajo, kotřiz mormwy wotnořycž a pohrjebacž mē-
jachu. Hđže je wón pohrjebany, to njeřřym šhonicž
móhł. Dokelž bėch živy a štrowy, dyrbjach s wójřkom
dale cžahnyč hacž k Parisej. Žiwjenje mi šamemu
lube njebě. Nicžo njebudžich radšcho widžik, hacž šo
by tež mje šmjercž hrabnyka. Hđžež bě žana bitwa
abo straščny nadpad, tam šo do přědka cžiwščezach a
muřzy wojowach w tej nadžiji, šo mje njepšchěczelřka
křka doščezhnje. Za dořach jako wušnamjenje želeřny
křkiž a buch ša podwysřka postajeny. Nicžo teho mje
njemóžesče špokojicž ani šwjeřelicž, mi šo jenak styřkašče
po tym mojim bratřku. Wóh šwoju ruku nade mnu
wupšchěřtřjenu džeržesče. Štrowy a cžity ja s wójny
s druhim wójřkom do wótzeho kraja pšchitdžech. Wy
šo wěřče derje na to dopomnicže, kak šwjedženizy
bu našč regiment w Budyschinje powitany, hdyž šo
tam 28. meje 1871 wročzi. Wo hařach šo křorhoje
řmahowachu a wšchitke křěže bėchu s wěnzami a plet-
wami debjene. Křařny napohlad a njeřapomnita hodžina
to bě, jako pod šynkami wojeřřesje hudžby, kotřaž
dohywarřki marřch trubjesče, pod hurrawořanjom
luda pšchěš cžěřne wrota do měřta cžehnjechmy. Jako
pač bě pola kařerny „halt“ kommandirowany, jako
bėchmy brónje a torniřtřje wotpokojili, dha šo k wo-
řakam cžiwščezachu jich blizy a dalozy pšchěczeljo.
Tu macž a nan šwojemu šynej, bratr a šotra šwo-
jemu bratrej, pšchěczeljo šwojemu wuřej se šylřami
wutrobneje radoščezje a se šłowami pšchěczelneje lubošće
pomhaj Wóh prajachu a s nimi tu a tam wotenđžechu,
s jedžu a s picžom jich šwjeřelicž a šbožomneho řařo-
widženja s nimi šo řadowacž. Ženicřki ja bėch, kiž
šam nařdala stejach; ša mnu ničto njeřhladašče, ke
mni šo ničto njeblizšesče, šo mnu žana duřcha žaneho
šłowczka njerycžesče; mje ničto njeřnaješče. Wo-
řyrocženy a wopuřczeny wot wšchitřich do kařerny
řupach a bě mi tehdy, jako by šo mi šylřezka s
woczow wuronicž chyřka. A pšchi tym mi wutroba
puřotasče a w nej šo řdychowaučřko džaka horjesče,
kotrež mi tón trořřt pošćiczi: jeneho mařch, twojeho

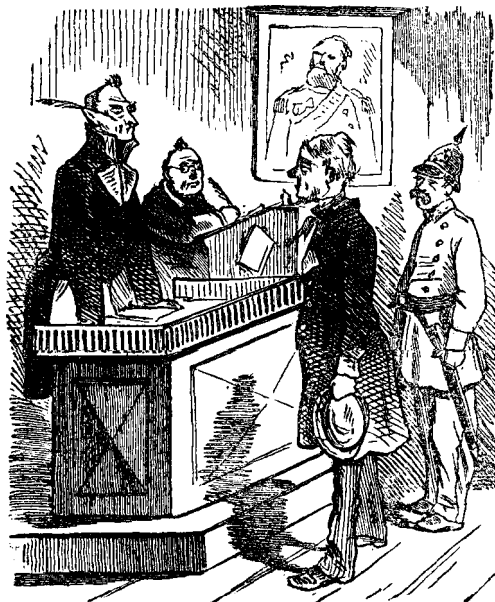
Boha a Wótza w njebiešach, tón je cže hacž ťem wodžik, jeho ťo džerž, wón tebje na ťwoju prawizu wosnje a tebje dale powjedže.

Ťo wójnje ťym ja něfotre lěta jako podwyschť dale ťlužik a ťo derje měš. Wojeťke žiwjenje ťo mi pať tola wjazy lubieč njehaťše. Mi jedyn po-brachowasche, na kotrymž moja dušcha ť njewuhaťnitej luboťču wiťasche, to bě mój luby bratr. Teho dla to žadanje móznje we mni wustupowasche, ťebi druhdže ťlužbu pytač. Dokaľž běch rjad železneho kťhiza do-ťtať a ťebi doměrjenje ťwojich přijódkťtajenych dobyť, dha ťym na moju próťtwu přichi ťaťsko-ťhleťynťkej železnizy ťaťojnstwo doťtať a ťym hižom něfotry cžať ťa ťhaťnarja abo kondukteura poťtajeny. To wťhať je ťraťťna ťlužba. We wťchěm wjedrije, w dobrym a ťtym, hdyž ťlónčžo ťwěcži a jenemu do wocžow pali abo hdyž deťčez a ťněh dže a je w ťymje wótre mjerťnjenje, njech je wo dnjo abo w nozy, naťch jedyn dyrbi na ťwojim měťcže wudžeržezč a wťchelaťe přichětracž. Ale hdyž na mojim wťťoťim ťtólzu horka na wofu ťedžu a cžah přehes ťerbťku Łužizu lecži, dha ja kóždy raš do doliny, hdyž ťo Sprewja a Lubata wijetej, dele hladam a ťo dopowmju na moje mťode lěta a na wťchitke poděidženja mojego žiwje-nja a moje myťle ťo ť nutrnym džakom ť njebyu poťběhnu ť temu ťamemu, kiž je mje džiwnje ale ťbóžnje wodžik.

Hdyž bě to wuprajik, hladaťche ťa ťwojim cžať-nikom a ťkocži je ťwojeho ťtólza, prajizy: mój cžať je wotběžal. Wono je džehacž dawno nimo, a w jed-nacžich cžah wotjědže. Jene ťlowcžko hiťchče, prajach ja, jeho ťa ruku džeržo. Kať dha, — njejťcže ženjeny? D ha! wotmolwi wón; lubu, lubu žónku mam, Szer-bowku ť H. bliťto měťta a ťti luboťne džěcži mam. Džak budž Bohu, ja wjazy ťam lutki na ťwěcže nje-ťym! Wože mje, knjes „Přichedženako“; ja dyrbju do mojeje ťlužby. Wopytajče mje, hdyž hdy ťaťo do Draždžan přichidžecže, ja bydlu na albertťkej haťy cžikžo 30 po 2 ťkodomaj. — A ťiměm, ťchtož ťcže mi tu powjedali, do protyki ťajicž? běťche moje poťlenje praťťjenje. Moje dla, rjeknu wón, a ťhwataťche wotťal. To pať je ťo tudy ťtaťo ť troťťtej ťa tnych, kotrymž nan a macž ťahe wumrjetaj, ťo bychu wopomnili: ťchtož ťwěrný je a ťo prawje ťadžerži, temu ťo napoťledť derje dže.

Wjele přichezo wjele njepomha.

Čzelatež wuj bu wulkeho doťha dla wobťkorženy. Hdyž jeho teho dla na ťudniťkim hameče přichěťky-ťchachu, ťudnik ť njemu rjekny: ťa njemóžu ťapťchim-nycž, kať ťcže ťebi tajki doťh nacžinicž móhli a cžeho

dla njejťcže tež niž jeneho wachich měricželow ťpoťojili a wuplacžili. A temu mam džewjecz winow, wotmolwi Čzelatež wuj; ť přěnjemu mam ja žonu, ť druhemu přichodnu macž, ť ťlecžemu ťchěcž džěcži a ť ťchwór-temu próťnu móťťeni.

Roťhlad po ťwěcže.

To je runje wokoło Michala lěta 1879, ťo ťo „Přichedženak“ po ťwěcže roťhladuje, ťo by ťwojim cžitarjam něťťto wo tym powjedacž móhł, ťchtož je ťo wažneho lěto přjedy ťtaťo a wo tym, cžehož ťo mamy ťa přichodne nowe lěto 1880 nadžijecž abo bojecž. ťchtož to poťlenje nastupa, dha móže ťo ť wjeťkeloťču přichipowjedacž, ťo wťcho na dobre wjedro a na jaťne njebo poťaťuje. ťda ťo ťforo, jako by ťoty měř nastacž čžyk, po kotrymž maja wťchitke ludy horze žadanje. W Europiťkej ť najwjeiťťchemu ťu ťo wťchitke mřócžele, kotrež bychu nam ťa lěto 1880 ť wójn-ťkim njewjedrom hroťycž móhke, roťčahnyke. A hdyž

tež tu a tam nefaſta mała mróczalka po njebju czaſa czechnje, dha ſmėmy ſo tola nadžijecž, ſo ju wėſſiſ, kiž we wſchėch krajach a ludach ſ miſa duje, tež hiſchcže roſzczėri.

ſebi Wiſmark w naſtupanju nutſkomnych naležnoſcžow nėmſteho luđa wumyſli a wuwjedže, ale wón to na žane waſchnje njemóže pſchepóſnacž, ſo tutón muž won-
komne wėžy nanajlėpje ſrjadowacž wė a ſo ſ wulkež

Prėmska kſhėžorka Auguſta.

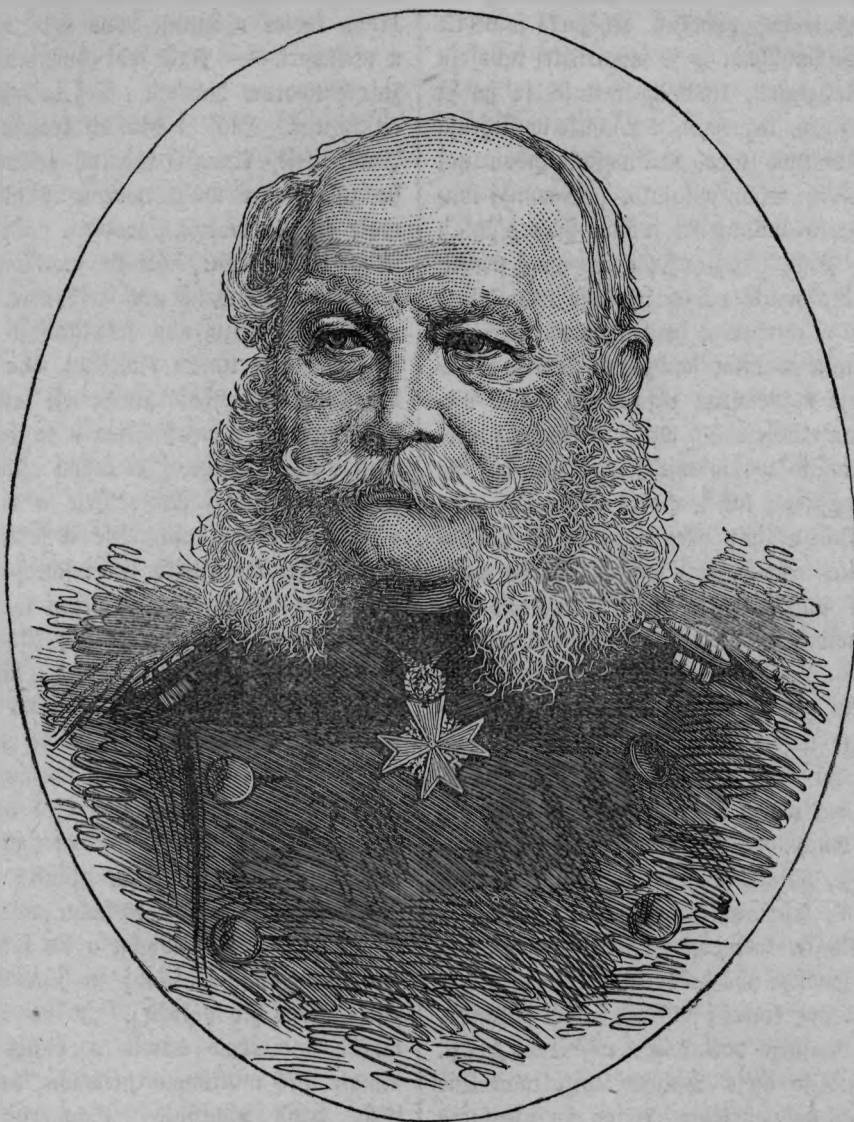
So je temu tał, to ſo přecž njehodži, a ſa to mamy ſo w tu khwilu nėmſtemu kanzlerjež Wiſmarkež džałowacž. „Pſchėdženaf“ do njeho tał ſalubowany njeje, ſo by wſchitko ſa dobre wukhwalicž móhł, ſchtož

mudroſcžu a wuſtojnoſcžu ſa ſdzerženje mėra w Eu-
ropiſkež džeła.

Bo taſkim ſo derje móžemy nadžijecž a teho troſchtowacž, ſo, kaž wėžy nėtk ſteja, wójna w lėcže

1880 žana njebudže. Wščať tež šu wščitke wjerchow-
stwa a wščitke ludy na to smyšlene, w dobrym měrje
bjes šobu žiwe bycť. Wšchetož kóždy kraj a kóždy
lud mēr nusnje potrjeba, šo by šty czaš, kajkiž jón

poła šebje cžinicž a myšlicž, šo by šo w šnutškom-
nym wšhelke šle wotštroniko, kotrež dobre šbože kašycž
pyta. Šchto to je, to šhonimy, hdyž šo trochu w tych
wšchelaticch krajach rozšladujemy.

Wěmski kžězor Wylem I.

nětko mamy, šo šterje a šěpje do dobrego pšcheměnik
a nam tať pomhane byšo.

To pať njech je, kaž chze, hdyž tež nam wot wonka
žana wójna nješrošy, kóždy kraj a kóždy lud ma došcž

Wěmski kraj leži nam najbliže, a do njeho naj-
prjedy pohladajmy. Wty Ššerbjo šmy w nim živi a
šlusčamy do njeho. — Tu šo jene pokasuje, mjenujzy
to, šo kžězor Wylem I. a kžězorka Augusta ludowu

lubosć w polnej męrze wużiwataj. Wonaj staj teho tež hódnej a dostojnej. Rěžor je czešny schědźiwz, 82 lět stary, dobrocziwy, dobywar we wšchelakich wójnach, a hač runje sa wojeistwo jara sahorjenu, tola tež šo sa to starazy, sčtož ludowe šbože hewaf nastupa, a wošebje wutrobnije pobožny. Rěžorfa je 68 lět stara, tež pobožnje smyšlena a se samaritstej lubosću sa šhorjny, sanjerodzeny, šhudny škufuje, šo šo sa špitalnje, šyrocziny, lazarethy a wškitke wustajenja smutskowneho mišionstwa stara. Šak wyššofo lubowanaj staj, to je šo wošebje tehdy pošafalo, jako wonaj šofše lěto šwój škoty mandželški jubilej šwjeczeščaj. Bě to 11. junija 1879, hdyž je jimaj niž jenož pruski, ale zly němški lud wulke počezšćowanje wopošafal! — Šacž runje šo w tutej wězy špodžiwna pšesjenosć luda šjewi, dha tola w běhu šašdzeneho lěta w Němzacy a to wošebje w němškim rajštagu wulka njejednota druheje naležnosće dla wudyri. Šzriedž mērneho czaš šo zlonšfa wójna wjedzešče. Šak to? šo prašecze. Pošluchajče, šak je šo to měfo. Wěšte je, šo naš lud wot teho živy byčž njemóže, šo šo do bywaške abo jubilejše šwjedzenje šwjecza, šo šo wulke a drohe pomniki stajaja, šo šo tu a tam derje wumyšlena šlawo wunješe. Němški kraj trjeba pjenjehy a to wjele pjenjeh. Franzowške milliardy, kotrejž 1871 š nam pšilecžachu, šu šo rošpróšhite, a teho dla pošmašu to prašćenje nastawašče, š woškal pjenjeh wošmjemy? Dawki šu wyššofe, warba a wšowanje šlawzatej, pšefupz a bur wjazy dawanja šnjescž njemóžetaj, hewaf wšcho na kruchy dže. Wišmarš je něhdy prajik, šo pjenjehy wošmje, hdyž žanych namafa, a wón š někotrymi druhimi bě teje myšle, šo šo pšes indirektne dawki, t. r. pšes tajše, kotrejž šo na wěšte poštrěbnosće žiwjenja, niž na jenosće abo došhody, pošloža, a pšes zlo wot tajšich tworow, kotrejž š wukraja š nam pščinbu, wjele pjenjeh do krajneje pošladnižy našbēracž hody. Šlupa tajša myšlicžka njeje. Pšchetož tajše indirektne dawki nišoh jara njewobčežaja. Wone šo njeplacza na jene dobo a we wulšich šummach, ale nawdadža šo w mjenšich džēlbach. Tajše indirektne dawki dyrhjaše šo pošložicž na tobaš, na pivo, na wino a teho runja. Š kōždej poštu tobaša, kotruž šebi jedyn do pošba šunje, š kōždej cigarru, kotruž jedyn do pošta rošdunje, š kōždej šchleščku piwa abo wina, kotruž jedyn

wupije, kōždy šwój dawš placzi a njewě to. Šdy by šebi wušchnosć wot tobaškurjenja direktnje lětnje 50 maršow dawšow žadaša, dha by ty mōrcžak a žašofnje šwarik. Šdyž paš je dawš na tobaš indirektny, to rēka wot tobaša šameho šo šbēhnje, dha drje šo wjele placzi, ale dofelž to žadyn kurješ njeptynje, dha šebi to kōždy lubicž da a nješwari. — Dale paš dyrhjašo šo tež zlo wot zlyšich tworow dawacž. Tež ta myšlicžka njeje š sačijšnjenju. Šlaj! š druhich krajow: š Franzowškeje, Šendželškeje, Ameriki atd. po želešnicach a po morju šo zlyše pošne wošy tworow pščinwješu a žane abo maše zlo šo wot nich woteda. Durje a wrota němškeho kraja běchu šchērofo wotczinjene a rēkašče to šwobodne wšowanje abo freihandel. Šdyž paš hzychu našchi pšefupz a šabrikantōjo do tutych zlyšich krajow šwoje tworj pšchedacž, dha rēkašče: to nješdže, šhiba šo wyššofe zlo ša nje šaplacža. Š teho ša pšefupštwō, rjemjēšništwō a ša šamo rataštwō šly czaš nastaj. Pšchetož to žadyn cžlowješ njewēri, šejšo zuseho žita šo š Rušowškeje a w nowišchim czašu š Ameriki š nam pščinwješe a je tola došošane, šo w němškim kraju šejšo žita wšchēch družinow narosče, šaž šo ša lěto trjeba. Š čzemu dyrhjelš my teho dla zuse kraje wobohacžecž, ša jich žita a tworj placzičž, hdyž mamj teho šami došē. Wobaracž šo temu nješodži, šo tajše wězy š nam na pšchedaš pošcželu, ale nješ dha tola nēšajše zlo ša nje šaplacža, runje šaž my to druhdže cžinicž dyrbimj. Šak Wišmarš a jehō pšecželjo prajachu, šješ tym šo drušy wobtwjerdžachu, šo budže pšes to wšcho pošla naš pšedrožene. Šlaj! to bě ta zlonšfa wójna; zlonižy a šwobodni wšowarjo šješ šobu wojowachu. W rajštagu paš zlonižy došchu a bu šakon wuradženy, šo ma šo na wšcho, šchtož šo š wukraja š nam pščinwješe, wěšte zlo pošložicž. Še šo wulicžiko, šo pšes šamne indirektne dawki a pšes tuto zlo lětnje nimale 170 millionow šriwnow do pošladnižy němškeho kraja pščinžje. Šchwarne pjenjehy to šu, š kotryniž šo, šaž praja, to došahuje, šo šmējemy nješnje dawšow dawacž. Šle to je po prawym jenož nēšajše šdacže. Placzičž budžemj dyrhjecž direktne a indirektne dawki. Šenož tehdy budže nam to lōže, hdyž warba, wšowanje a rataštwō šašo ščēja! Šdyž lud ničšo njewarbuje, dha tuto placženje došho wjazy

njewudżerżi. Pŝchi tym paŝ ŝebi „Pŝchedżenat“ we ŝwojim hłupym roŝomje dwoje myŝli. Ŕ prėnjemu: indirektne dawki njejsu hiŝcze zyle po prawdze roŝdżelene. Bohate żony a knjenje, ŝame ŝerbŝke hołzy, do ŝwojich naturŝkich wkoŝow zuŝe a falŝchne wkoŝy ŝapletuja a khodzja, jaŝo bychu nėkajki tórn na hłowje njeŝcz mėte. Czeho dla ŝo na tajke próŝne hordżenje żadyn dawŝ njepożożi? We wulkich mėŝtach knjenje ŝuknje noŝcha, kotreż maja dołhe wopuszche a te ŝo ŝa nimi po haŝbach wleku. Pożożymy na tajku hłuposcz wyŝoŝi dawŝ! Bohaczi knjeża ŝebi huŝto tójszcho koni bjeŝ potrjebny dżerża; njech czi tola wot nich wėŝty dawŝ wotwjeđu! Na piwo ŝo dawŝ pożożi, czeho dla niż na palenz abo na tajkich, kotŝiż ŝ nim wikuja? Ŕ druhemu paŝ ŝebi „Pŝchedżenat“ hiżom dawno myŝli, hdy bychu ŝo wojeŝke należnoŝcze nėmŝkeho kraja tola hinaŝ ŝrjadowacz móhke. Wopomniuny jenoż, ŝo ŝo wot kóždeho ŝta millionow marŝkow 90 millionow kóždolėtnje ŝa wójsko wuda. 400,000 młodych ludżi ŝtajnje w brónjach ŝteji. Czi ŝa tŝi lėta niczo njeŝaŝtuża. Lud dyrbi te wyŝokte dawki dawacz, ŝo by ŝo tajke wójsko ŝdżerżało. Na-nojo dyrbja wyŝche teho ŝe ŝwojich móŝchnjow ŝwojim ŝynam, hdyż jaŝo wojazy ŝluża, niż maŝu podpjeru pŝchidawacz. Njemóhło ŝo zyle wojeŝtwo tuniŝcho wjeŝcz, hacż dotal? Njeby ŝo hodżiło, ŝo bychu młodzi ludżo jenoż dwė lėcze wojazy byli? Njena-wuknu ŝa dwė lėcze runje to ŝamo, każ ŝa tŝi lėta? Tajke a hinaŝke praŝchenja móhł „Pŝchedżenat“ ŝtajicz, hdy by tudy ruma doŝcz było. Wón paŝ na nje njeby žaneho drugeho motimolwjenja doŝtał, hacż to: ty to njerofymiŝch, po tajkim dżerż hubu. —

Boże mje! wón teho dla nėmŝkemu krajej rjeŝnje a ŝtupi do Awŝtrije. — Dżiwno! też tam ŝtaj kėżor a kėżorka naleto 1879 ŝwój mandżelŝki jubilej ŝwjecziloj, mjenujży pjecžadwazeczilėtny. Wŝchitke narody, kotreż ŝu w tutym kėżorŝtwje pod jnym ŝzeptarjom ŝjenoczene, ŝu wobėmaj pŝchi tutej ŝkladnoŝczi ŝwoju luboŝcz na wŝchelake waŝchnje wopokaŝali. Czeżko je wóŝ wjeŝcz, do kotrehoż ŝu konje wŝchelakeho ŝplaha ŝapŝchėnjene. Tajki wóŝ je awŝtriŝke kėżorŝtwo. W nim ŝu Nėmży, Mladżaroyo, Ŕŝkowljenjo a bjeŝ nimi Czechojo, Polazy, Khrowatojo, Małoruszy, Ŕŝerbjo, Ŕŝkowljenży a Ŕŝko-

watojo bjeŝ ŝobu ŝmėŝeni a tych taŝ wobknjeżicz, ŝo budża wŝchitzy ŝpokojni, to je czeżko. Po tajkim ŝo też w tamnym kraju a to woŝebje w winŝkim rajchŝrathu wŝchelaka pŝchėfora pokaże. W Awŝtriji je paŝ woda żakoŝnje wulku ŝchodu nacżinika. 17. augusta 1878 w Tyrolŝkej wulke powodżenje naŝta, pŝchėŝ kotreż je wjele cżlowjekow wo żiwjenje a wjele wobhdlerjow do hubjenŝwa pŝchicŝko. 10. februaru 1879 do podkoptow pola Dŝegga a Duga, ŝwoŝkał my czeŝte wuhle ŝ tepjenju doŝtawamy, wulka woda pŝchėduri, ŝo hiŝcze dżenŝa każ ŝatepjene leża. 22 he-wjerjow pŝchi tym żiwjenje ŝhubi a wjele ŝtow wo warbu a khlėb pŝchidėže, hdyż wopomniuny, ŝo ŝo ŝ tutych podkoptow lėtnje na 400,000 tunow wuhla wurywa. Najwjėtŝchi ŝrach paŝ ŝa mėŝto Czopliży naŝta, dołeż pŝchėŝ tajke pŝchėrażenje wody żórko ŝaprahnny, ŝ kotrehoż ŝo cżopka woda ŝa tamniŝche ŝrowotne kupjele bjerje. Poŝlenjej ŝchodże je drje wotpomhane, ale wodu ŝ podkoptow won wuczerpacz, ŝ tym ŝmėja hiŝcze wjele nuŝy. — To naj-żaŝoŝniŝche bė paŝ wulke powodżenje wuhėrŝkeho mėŝta Ŕzegeđina. Wono leży tam, hdyż wulkej rėzy Ŕiŝa a Maroŝch w hromadu trjechitej. Ŕŝnėh bė w horach roŝtał a ŝ teho wulka woda naŝtała. W nozy wot 11. do 12. mėrża ŝo pŝchi móżnym wichoru brjohi roŝtorhnychu a żołny ŝo do haŝow walichu. Mėŝto Ŕzegeđin mėjeŝche 70,000 wobhdlerjow a 9000 twarjenjow. Pŝchėŝ 8000 poŝlenich je ŝo powaliko a na 2000 cżlowjekow je ŝo tepiko. Ŕchto móże żakoŝcz tych ludżi, kotŝiż ŝpachu, hdyż woda do mėŝta pŝchibėża, ŝchto jich nuŝu wopiŝacz! Wo prawdze! my mamy ŝo ŝtajnje modlicz: ŝwarnuj naŝ, luby Božo, pŝchėd wodowej nuŝu.

Bohladajmy nėtk do Ruŝowŝkeje. Wójna ŝ Turkami je drje ŝwój kónż namaŝala. Ruŝke wójsko je ŝo ŝaŝo domoj wrócziko. Ale, ale 172,400 wojałow je w tutej wójnje żiwjenje a ŝtrowoŝcz pŝchidżiko a 5000 millionow hriwnow je tuta wójna ŝeżrała. Żakoŝnje wjele! Ruŝke brónje nėtk wotpoczujaj, ale w nutŝkownym je wjele njemėra. Prjedy w Aŝtrachanje mór wuduri, kiż niż jenoż Ruŝow, ale zyku Ćuropiŝku do ŝracha ŝtaji. Potom nihi-liŝtojo khróble wuŝtupajo w zylym kraju bojoŝcz roŝŝchėrjadu. Nihi-liŝtojo maja ŝwoje njeno wot kačan-

ŝteho ŝłowa: nihil, to reka: niczo. Ezu to czoł-
wjejojo hórŝci, duźli naŝci ŝozialdemokratojo, kotŝiź
niczo njewerja, niczejo ŝo njenadźijeja, niczejo ŝo
njeboja, a najŝterje teź niczo nimaja. Nihiliŝtojo ŝu
ŝaniczerjo, kotŝiź chzedźa wŝcho poŝtorczicz, wŝcho po-
walicź, wŝcho ŝkónzowacz. Tak je wéŝty Eŝołowjem
na chěžora Alexandra ŝfelit. Tajke nadpady ŝu ŝo

Stupcze nétko ŝo mnu do narańŝchich krajow;
do Turkowŝkeje. Tutón na ŝmjercź khory kraj
njemóże bycz żywy a wumrjecź teź njecha. Najhórŝche
je, ŝo ŝultan žanych pjenes nima. Wojazy ŝa wjele
meŝazow žaneje ŝdy njedostanjeja a teho dla ŝwoju
bróń pŝchedawaja, ŝo bychu ŝebi khleb kupicz móhli.
Roŝtorf, njeroda a njeknicžomnoŝej tam knjeźi. —

Ťowodźenje Szegedina.

teź na druhich wyŝoko poŝtajenych mužow kraja ŝtali
a nihilistam ŝo teź wina dawaj, ŝo ŝu we wŝchelakich
meŝtach woheń ŝaloźili, a je ŝo wjele, jara wjele
ŝpaliko. Ğacz runje je ŝo pŝcheczimo tutym bjeŝ-
bóźnym ludžom ŝurowje ŝakrocźiko, dha tola tuta
ŝelka hiŝczje žyle wukorjenjena njeje. — Bóh wobrocź
wŝcho k dobremu!

Herzegowinu a Boŝniju, hač dotal k Turkowŝkej
ŝluŝchazu, je awŝtriŝki chěžor wobŝadźik a wjedže tam
knjeŝtwo. — W Bołharŝkej je ŝo wot luda
wjeřch wuŝwolik. Je to mlody muž, kaź jeho
wobras pokaże, nimale 22 lět ŝtary, prhnž Ale-
xander Battenbergŝki, ŝyn prhnza Alexandra ŝ Ğeŝen-
ŝkeje. Wón be lieutenant pola huŝarow w Bar-

linje a je do svojego glowneho mesta Tirnowa w Bolharскеj nutsczahnyl a tam swoje knjeistwo nastupil. Njeh budze sa lud a kraj zohnowane. — W Rumeliskej, kotrejez wobhdlerjo su s wjetscha bolhar-

pschijal. S nusu won swoje wysoke mesto dzerzi a jedyn njewě, kak dokho tam budze. — W Serbiji w tu khwilu wscho derje steji. Rumunska pak ma swoju lubu nusu se židami, kotrymž lud jenajke

Bolharски wjerch Alexander I.

teje narodnosce a kotriz bychu so najradsho bolhar-temu knjeistwu pschijantnyli, roskasuje w mjenje urkowskeho sultana wjerch Alexander Bogorides. Won e kshesczijan, je pak turkowske mjeno Aleko-pascha

prawa s kshesczijanami popshecjz njecha — w czimz wschal zyle njeprawje nima. —

W Italskej a Schpaniskej je mer. Ale we wobemaj krajomaj je so neshcho podalo, shtoz srudne

ſwëdżenje wo tym da, kajka ſkoſeż tam ſ czaſami knježi. Tako ſo ſchpaniſki kral Alfons 25. oktobra 1878 do Madrida wjeſeſe, dha bëtnarſki towarſež ſ mjenom Montafi na krala ſ piſtoliju tſëli. Rõždemu tajkemu bjesbõžnifej ruſa tſchepoze, hdyž ſwõj njeſkuff wumjedže, a duž teſz Montafi krala njetrejchi. Sa to bu jemu głowa ſeżata! Nëkotre njedzele poſdžiſcho, hdyž italiſki kral Humbert do Neapla jëdžeſe, ſo podobna wëz ſta. Jedyn kuchar, ſ mjenom Baſanante, ſo do woſa, w kotrymž ſo kral ſ kralowej wjeſeſe, wali a krala ſ nožom ſakbõcz ſpyta. Kral bu ranjenty, tõn mordat paſ popanjenty a ſ wëcznemu jaſtwu wobhnadženty. — Napoſledk paſ ſo praſcha, ſchto dha cži lubi Zendželcženjo a ſchto Franzowſojo cžinja. Gordy Zendželczan je zylë lëto ſwoju niſu mëł ſ wonka ſwojeje kupy, hdyž bydli. Wõn wſchudžom ſwõj nõſ tyka a dokełž ſebi to druſy njechadža lubicž dacž, druhdy ſa to puſi doſtanye, ſchtož jemu nicžo njeſchodži. Tak je wõn w Aſghaniſtanje wõjnu ſapleſk a tam hiſchče nëtko wojuje, ſo by ſebi tutõn kraj dobył. Niz paſ jenož w Aſiſkej, teſz w Afrizy je wõn wõjnizy pſcheczõwo dživemu ludu, jedyn njewë, kajkeje winy dla, ſakrocžil. Tutõn lud ſu zulukaſtrojo. Czorni to ſu, ale njechadža ſo Zendželczanam podcžõbnyež. Woni ſwoju ſwõbodu lubuja a ſtejachu pod kralom Cetewajom. Szuknje nimaja, ale naſy do bitwy du a ſo je ſwojimi brõnjemi muſzy wobaraja. Woni ſu ſpëſchni a leſni, a ſu Zendželczanam hižom wjele ſchbõdy nacžinili, tola je jich kral wot Zendželczanow pſched nëkotrym czaſom ſajaty. W jich wõjnje je ſo paſ nëſchto ſtało, ſchtož je ſa Franzowſku wulzy wažne. Jenicžki ſyn Napoleona III., nimale 23 lët ſtary, w Zendželſkej pſchebymwazy, bë ſebi wumyſlił, ſo ſ jendželſkim wõjſkom do zulukaſerſkeho kraja podacž. Wõn chyzſe tam ſõbu wojowacž a ſebi wõjnſku khwalbu dobyež, ſo bychu junu Franzowſojo jehõ cžim ſwõlniſcho ſa khëžora wuſwolili. Człowjek drje ſebi nëſchto wumyſli, Wõh paſ wſcho wjedže. Tutõn prynž Napoleon ſo jedyn džen ſ druhimi wojakami na reſognoſizrowanje wuda. Pſchi tym paſ bu wõn wot nëkotrych

kaſerow nadpanjenty a ſtõzowany. To bë wulka fru-
doba ſa jehõ macž, pſchetož wõn bë jeje jenicžki ſyn;
tež paſ ſa tak mjenowaných bonapartiſtow bë to mjer-
ſaza wëz, pſchetož woni ſo nadžijachu, ſo budže wõn
nëhdy franzowſki khëžor. — S tym ſuny do Fran-
zowſkeje ſtupili, hdyž runje teſz jara rjenje njeje.
Wëro wſchak je, ſo je ſo tam republika wobtwõjer-
džika. Prjedawſchi präſident republiki, general Mat-
Mahon, je ſwoje ſaſtojnſtwo ſkožil a na jehõ mëſto
je Jules Grevy ſtupil, kiž bë pſchedſyda franzowſkeho
ſejma. Wſcho w Franzowſkej bë ſ tym ſ pokojom byež

Zulukaſtrojo.

wõhko, pſchetož präſident Grevy a jehõ miniſtrojo ſu
dobri republikanarjo. To paſ je a woſtanye njeſpokojny
lud, tutõn franzowſki. Wjele Franzowſow khila ſo ſ po-
dobnym myſlam, kotrychž ſu nihiliſtojo w Ruſowſkej
a ſozialdemokratojo w Rënzach a Zendželſkej, ſ cžehõž
mõže lohko ropot a krejpschelecež w kraju naſtacž.

Schtož je hacž do kõnza pſcheczital, ſchtož je tudy
„Pſchedženat“ roſeſtajał, tõn ſpõſnaje, ſo drje po won-
komnym ſdacžu wſcho derje wonhlada — ale nutſka
je wſcho podobne na woheñ pluwazu horu, pſches kotruž
wulke ſemjerženje naſtanye. Wõh ſwarnuj naſ! —